

ÇANKIRI KARATEKİN ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
İŞLETME ANABİLİM DALI

TÜRKİYE'DE VARLIK YÖNETİM ŞİRKETLERİNİN
SEKTÖREL ANALİZİ

Yusuf GÖR

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Danışman

Yrd. Doç. Dr. İsmail CAN

Çankırı – 2012

ÇANKIRI KARATEKİN ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
İŞLETME ANABİLİM DALI

TÜRKİYE'DE VARLIK YÖNETİM ŞİRKETLERİNİN
SEKTÖREL ANALİZİ

Yusuf GÖR

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Danışman

Yrd. Doç. Dr. İsmail CAN

Çankırı - 2012

İÇİNDEKİLER

Bilimsel Etik Bildirimi	iv
Tez Kabul ve Onay	v
Önsöz	vi
Özet	vii
Summary	viii
Tablo Listesi	ix
GİRİŞ	1
BÖLÜM 1 VARLIK YÖNETİM ŞİRKETLERİNİN TEORİK ÇERÇEVESİ	3
1.1. VARLIK YÖNETİM ŞİRKETLERİ TANIMI	3
1.2. VARLIK YÖNETİM ŞİRKETLERİNİN TARİHÇESİ	4
1.3. SORUNLU KREDİLER	5
1.4. TAKİPTEKİ ALACAKLARIN YENİDEN YAPILANDIRMASI	7
1.5. VARLIK YÖNETİM ŞİRKETLERİ TÜRLERİ	9
1.5.1. Merkezi Varlık Yönetim Şirketleri	11
1.5.1.1. Kısa Vadede Varlıkların Tasfiyesini Amaçlayan Varlık Yönetim Şirketleri	12
1.5.1.2. Uzun Vadede Varlıkların Tasfiyesini Amaçlayan Varlık Yönetim Şirketleri	13
1.5.2. Merkezi Olmayan Varlık Yönetim Şirketleri	13
1.5.2.1. Bankanın Sahip Olduğu Ayrı Bir Varlık Yönetim Şirketi	13
1.5.2.2. Mevcut Bankanın İyi Banka Kötü Banka Olarak Ayrılması Şeklindeki Varlık Yönetim Şirketi	14
1.5.2.3. Yapılandırılan ve Tasfiye Edebilen Varlık Yönetim Şirketleri	14
1.6. VARLIK YÖNETİM ŞİRKETLERİNİN ÇALIŞMA YÖNTEMLERİ	15
1.6.1. Varlık Yönetim Şirketlerinin İşlevleri	16
1.6.2. Varlık Yönetim Şirketlerinin Etkinliğini Arttıran Faktörler	16
1.7. VARLIK YÖNETİM ŞİRKETLERİNİN KURULUŞ VE FAALİYET ESASLARI HAKKINDA YÖNETMELİK	19
BÖLÜM 2 TÜRK BANKACILIK SEKTÖRÜNDE VARLIK YÖNETİM ŞİRKETLERİ VE MUHASEBESİ	26
2.1. 1980 SONRASI TÜRK BANKACILIK SEKTÖRÜNDE YAŞANAN GELŞİMLER	26
2.2. VARLIK YÖNETİM ŞİRKETLERİNİN TÜRKİYE'DE FAALİYETE BAŞLAMASI	27
2.2.1. Bankacılık Sektörünün Yeniden Yapılandırılması	28

2.2.2. Varlık Yönetim Şirketlerinin Bankacılık Sektörüne Girişi	29
2.2.3. Türkiye’de Faaliyet Gösteren Varlık Yönetim Şirketleri	31
2.2.4. Tablo ve Grafiklerle Türk Bankacılık Sisteminde Takipteki Alacaklar	31
2.2.4.1. Türk Bankacılık Sektöründe Takipteki Alacaklara Genel Bakış	31
2.2.4.2. Takipteki Alacakların Türlerine Göre Dağılımı	36
2.2.4.3. Takipteki Alacakların Sektörlere Göre Dağılımı	37
2.2.4.4. Varlık Yönetim Şirketleri ile ilgili Tablolara	44
2.2.5. Varlık Yönetim Şirketlerinin Amacı	46
2.2.6. Varlık Yönetim Şirketlerince Devralınan Varlıklar	46
2.2.7. Fiyatlandırma	48
2.2.8. Varlıkların Satış ve Tasfiye Metotları	49
2.2.9. Stok ve Akış sorunu	49
2.2.10. Faaliyet Süresi	50
2.3. VARLIK YÖNETİM ŞİRKETLERİNİN MUHASEBE İŞLEMLERİ	51
2.3.1. Varlık Yönetim Şirketlerinin Muhasebe Sistemi	51
2.3.2. Varlık Yönetim Şirketlerinin Faaliyetlerinin Muhasebeleştirilmesi	52
2.3.3. Vergi	54
BÖLÜM 3 TÜRKİYE’DE VARLIK YÖNETİM ŞİRKETLERİNİN SEKTÖREL ANALİZİ	56
3.1. KONSOLİDE BİLANÇO VE GELİR TABLOSU	56
3.1.1. Konsolide Aktifler	56
3.1.2. Konsolide Pasifler	57
3.1.3. Konsolide Gelir Tablosu	58
3.2. KARŞILAŞTIRMALI TABLOLAR ANALİZİ	59
3.2.1. Karşılaştırmalı Bilanço Aktifi	59
3.2.2. Karşılaştırmalı Bilanço Pasifi	61
3.2.3. Karşılaştırmalı Gelir Tablosu	63
3.3. DİKEY YÜZDE ANALİZİ	65
3.3.1. Bilanço Aktifinin Dikey Yüzde Analizi	65
3.3.2. Bilanço Pasifinin Dikey Yüzde Analizi	67
3.3.3. Gelir Tablosunun Dikey Yüzde Analizi	69
3.4. TREND ANALİZİ	71
3.4.1. Bilanço Aktiflerinin Trend Analizi	71
3.4.2. Bilanço Pasiflerinin Trend Analizi	73

3.4.3. Gelir Tablosunun Trend Analizi	75
3.5. ORAN ANALİZİ	77
3.5.1. Alacaklar/Özkaynaklar oranı	77
3.5.2. Vergi Sonrası Kar/Aktifler ve Vergi Sonrası Kar/ Özkaynaklar	78
3.5.3. Karşılık Oranı	79
3.5.4. Bilanço İçi YP Net Pozisyon/Özkaynaklar	80
3.5.5. YP Varlıklar/Aktifler ve YP Yükümlülükler/Pasifler	80
SONUÇ VE ÖNERİLER	82
KAYNAKÇA	85

BİLİMSEL ETİK BİLDİRİMİ

Yüksek Lisans tezi olarak hazırladığım [*Türkiye’de Varlık Yönetim Şirketlerinin Sektörel Analizi*] adlı çalışmanın öneri aşamasından sonuçlanmasına kadar geçen süreçte bilimsel etiğe ve akademik kurallara özenle uyduğumu, tez içindeki tüm bilgileri bilimsel ahlak ve gelenek çerçevesinde elde ettiğimi, tez yazım kurallarına uygun olarak hazırladığım bu çalışmamda doğrudan veya dolaylı olarak yaptığım her alıntıya kaynak gösterdiğimi ve yararlandığım eserlerin kaynakçada gösterilenlerden oluştuğunu beyan ederim.

20/06/2012

Yusuf GÖR

ÇANKIRI KARATEKİN ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ MÜDÜRLÜĞÜNE

[Yusuf Gör] tarafından hazırlanan *[Türkiye’de Varlık Yönetim Şirketlerinin Sektörel Analizi]* başlıklı bu çalışma, *[3 Temmuz 2012]* tarihinde yapılan tez savunma sınavı sonucunda *[oybirliği]* başarılı bulunarak jürimiz tarafından *[İşletme]* Anabilim Dalı’nda Yüksek Lisans tezi olarak kabul edilmiştir.

TEZ JÜRİSİ ÜYELERİ (Unvanı, Adı ve Soyadı)

Başkan : Yrd.Doç.Dr. Erol YENER İmza:

Danışman : Yrd.Doç.Dr. İsmail CAN İmza:

Üye : Yrd.Doç.Dr. İsrail ZOR İmza:

ONAY

Bu Tez, Çankırı Karatekin Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Yönetim Kurulunun/...../2012 tarih ve sayılı oturumunda belirlenen jüri tarafından kabul edilmiştir.

Doç.Dr.Hasan AKÇA

Enstitü Müdürü

ÖNSÖZ

[Türkiye’de Varlık Yönetim Şirketlerinin Sektörel Analizi] konusu, günümüz varlık yönetim şirketlerinin Türkiye sermaye piyasalarındaki görevleri ve önemine değinilerek sektörün mevcut durumu ve gidişatı üzerine analizini içermektedir.

Bu çalışmanın hazırlanmasında yardımlarını esirgemeyen danışman hocam *[Yrd.Doç.Dr. İsmail CAN]*’a ve eğitim hayatım boyunca yetişmemde katkısı olan tüm hocalarıma teşekkürlerimi sunmayı bir borç bilirim.

Çalışmamı tamamlamam konusunda moral ve motivasyonumu üst düzeyde tutmama yardımcı olan aileme şükranlarımı sunarım.

07/06/ 2012

Yusuf GÖR

Çankırı Karatekin Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Yüksek Lisans Tez Özeti

Tezin Başlığı : Türkiye’de Varlık Yönetim Şirketlerinin Sektörel Analizi
Tezin Yazarı : Yusuf Gör
Danışman : Yrd.Doç.Dr. İsmail CAN
Anabilim Dalı: İşletme
Kabul Tarihi : 4 Temmuz 2012
Sayfa Sayısı : 11 (ön kısım) + 87 (tez) + 0 (ekler)
<p><i>Bu tez, varlık yönetim şirketlerinin bilinmesini, ekonomiye olan etkisini ve sektörün şu anki durumunu belirlemek amacıyla hazırlanmıştır. Bu tezde varlık yönetim şirketlerinin tanımı, tarihçesi, türlerinden bahsedilmiş ayrıca Türkiye’deki durumlarını gösteren bir de sektör analizi yapılmıştır. Sektör analizi yapılırken karşılaştırmalı mali tablolar analizi, dikey yüzde analizi, trend analizi ve oran analizi gibi metotlar uygulanmıştır. Sonuç olarak, varlık yönetim şirketlerinin piyasa düzenleyici birer unsur oldukları ve gerekli düzenlemeler yapıldığı takdirde sektörün kısa sürede büyüyebileceği düşünülmektedir.</i></p>
Anahtar Kelimeler: Sorunlu Krediler, Yeniden Değerleme, Varlık Yönetim Şirketleri

Çankırı Karatekin Üniversitesi Institute of Social Sciences Abstract of Master's Thesis

Title of the Thesis:	Sectoral Analysis of Asset Management Companies in Turkey
Author	: Yusuf Gör
Supervisor	: Yrd.Doç.Dr. İsmail CAN
Department	: Management
Date	: 4 July 2012
<p><i>In this thesis, knowledge of asset management companies, the impact of the economy and the industry is prepared to determine the current status. In this thesis, the definition of asset management companies, its history, showing the status of species mentioned in the sector analysis is also made in Turkey. Analysis of comparative financial statements when the sector analysis, vertical analysis per cent, applied methods such as trend analysis and ratio analysis. As a result, a regulatory element of asset management companies that market and made the necessary arrangements as soon as possible if the sector is thought to grow.</i></p>	
Keywords: Non-performing Loans, Re-Valuation, Asset Management Companies	

TABLO LİSTESİ

<u>Tablo No</u>	<u>Sayfa</u>
Tablo 1: 13 Nisan 2012 Tarihli Takipteki Alacaklar Tablosu	7
Tablo 2: Yeniden Yapılandırma Yöntemleri	8
Tablo 3: Varlık Yönetim Şirketleri ve Dünya Uygulamaları	10
Tablo 4: Etkin Bir Varlık Yönetim Şirketinin Özellikleri	17
Tablo 5: 01/01/2006-17/4/2012 Tarihleri Arası Bankacılık Sektör Bazında Kullanılan Krediler	32
Tablo 6: 01/01/2006-17/4/2012 Tarihleri Arası Bankacılık Sektör Bazında Takipteki Krediler	32
Tablo 7: 2007-2012 Yılı İlk Çeyreği Arasında Tüm Bankalarının Takipteki Alacaklarının İllere Göre Dağılımı	33
Tablo 8: 2007-2012 Yılı İlk Çeyreği Arasında Kamu Bankalarının Takipteki Alacaklarının İllere Göre Dağılımı	33
Tablo 9: 2007-2012 Yılı İlk Çeyreği Arasında Katılım Bankalarının Takipteki Alacaklarının İllere Göre Dağılımı	34
Tablo 10: 2007-2012 Yılı İlk Çeyreği Arasında Özel Bankalarının Takipteki Alacaklarının İllere Göre Dağılımı	34
Tablo 11: 2007-2012 Yılı İlk Çeyreği Arasında Takipteki Alacaklar/Toplam Nakdi Krediler Tüm Bankaları İllere Göre Dağılımı	35
Tablo 12: 2007-2012 Yılı İlk Çeyreği Arasında Takipteki Alacaklar Kişi Başı İllere Göre Dağılımı	35
Tablo 13: 2007-2012 Yılı İlk Çeyreği Arasında Konut Kredisindeki Takipteki Alacakların İllere Göre Dağılımı	36
Tablo 14: 2007-2012 Yılı İlk Çeyreği Arasında Kredi Kartında Takipteki Alacakların İllere Göre Dağılımı	36
Tablo 15: 2007-2012 Yılı İlk Çeyreği Arasında Taşıt Kredisinde Takipteki Alacakların İllere Göre Dağılımı	37
Tablo 16: 2007-2012 Yılı İlk Çeyreği Arasında Finans Sektöründe Takipteki Alacakların İllere Göre Dağılımı	38
Tablo 17: 2007-2012 Yılı İlk Çeyreği Arasında Gıda Sektöründe Takipteki Alacakların İllere Göre Dağılımı	38
Tablo 18: 2007-2012 Yılı İlk Çeyreği Arasında İnşaat Sektöründe Takipteki Alacakların İllere Göre Dağılımı	39

İllere Göre Dağılımı	
Tablo 19: 2007-2012 Yılı İlk Çeyreği Arasında Maden Sektöründe Takipteki Alacaklar İllere Göre Dağılımı	39
Tablo 20: 2007-2012 Yılı İlk Çeyreği Arasında Tekstil Sektöründe Takipteki Alacaklar İllere Göre Dağılımı	40
Tablo 21: 2007-2012 Yılı İlk Çeyreği Arasında Ticaret Sektöründe Takipteki Alacaklar İllere Göre Dağılımı	40
Tablo 22: 2007-2012 Yılı İlk Çeyreği Arasında Turizm Sektöründe Takipteki Alacaklar İllere Göre Dağılımı	41
Tablo 23: 2007-2012 Yılı İlk Çeyreği Arasında Ziraat Sektöründe Takipteki Alacaklar İllere Göre Dağılımı	41
Tablo 24: 2007-2012 Yılı İlk Çeyreği Arasında Diğer Sektörlerde Takipteki Alacaklar İllere Göre Dağılımı	42
Tablo 25: Takipteki Alacaklar İçerisinde En Yüksek Paya Sahip Alt Sektörler	42
Tablo 26: Takipteki Alacaklar ve Takibe Dönüşüm Oranının Sektörel Dağılımındaki Değişim	43
Tablo 27: Takipteki Alacaklar ve Takibe Dönüşüm Oranının Gelişimi	43
Tablo 28: Finansal Sektörün Aktif Büyüklüğündeki Değişim	44
Tablo 29: Finansal Kuruluşların İstihdama Katkısı	44
Tablo 30: Finansal Sektörün Karlılık Görünümü	45
Tablo 31: Varlık Yönetim Sektörü Sağlamlık Göstergeleri	45
Tablo 32: Varlık Yönetim Sektörü Performans Göstergeleri	46
Tablo 33: Konsolide Bilanço Aktifler	56
Tablo 34: Konsolide Bilanço Pasifler	57
Tablo 35: Konsolide Gelir Tablosu	58
Tablo 36: Konsolide Bilanço Aktifleri Karşılaştırmalı Analizi	59
Tablo 37: Konsolide Bilanço Pasifleri Karşılaştırmalı Analizi	61
Tablo 38: Konsolide Gelir Tablosu Karşılaştırmalı Analizi	63
Tablo 39: Konsolide Bilanço Aktifleri Dikey Yüzde Analizi	65
Tablo 40: Konsolide Bilanço Pasifleri Dikey Yüzde Analizi	67
Tablo 41: Konsolide Gelir Tablosu Dikey Yüzde Analizi	69
Tablo 42: Konsolide Bilanço Aktifleri Trend Analizi	71
Tablo 43: Konsolide Bilanço Pasifleri Trend Analizi	73

Tablo 44: Konsolide Gelir Tablosu Trend Analizi	75
Tablo 45: Konsolide Bilanço ve Gelir Tablosunun Oran Analizi	77
Tablo 46: Alacaklar/ Özkaynaklar	77
Tablo 47: Vergi Sonrası Kar/Aktifler ve Vergi Sonrası Kar/ Özkaynaklar	78
Tablo 48: Karşılık Oranı	79
Tablo 49: Bilanço İçi YP Net Pozisyon/Özkaynaklar	80
Tablo 50: YP Varlıklar/Aktifler ve YP Yükümlülükler/Pasifler	81

GİRİŞ

Varlık yönetim şirketleri günlük yaşantıda giderek daha sık duymaya başladığımız yeni piyasa aktörlerinden biridir. Bankaların sorunlu aktiflerini temizleyerek ekonomiye yeniden kazandıran varlık yönetim şirketleri, ülkemizde 2000 ve 2001 krizlerinin ardından ilk defa duyulmaya başlanmış ve 1 Kasım 2006 tarihinden itibaren de piyasada yerini almaya başlamıştır.

Dünyada ilk örnekleri 1930'lara kadar uzanan varlık yönetim şirketlerinin ülkemizdeki mazisi on yılı henüz doldurmamıştır. Dünya örnekleri ile kıyaslandığında çok yeni olmaları dolayısıyladır ki emsalleri gibi bankaların tüm varlıklarını yönetebilmeleri henüz mümkün gibi görünmemektedir. İçinde yer aldıkları ekonominin gelişmişlik düzeyine göre faaliyet alanları genişleyen varlık yönetim şirketleri gelişmiş ekonomilerde sorunlu varlıkların alınıp satıldığı piyasaların baş aktörleridir.

Sorunlu aktifleri temizlerken sadece bankalara hizmet etmeyen varlık yönetim şirketleri borçlu olan vatandaşa da borcun tamamı yerine bir kısmını ödeme avantajı getirmektedir. Ülkemizde genellikle kötü bir üne sahip olmalarının nedeni ise devraldıkları alacakların vadesini düşürmeleridir.

Her kriz döneminde yeni bir piyasa aktörünün gündeme geldiği ülkemizde 2008 Global Krizinin ardından da varlık yönetim şirketlerinin adı daha çok gündeme gelmiştir. Varlık yönetim şirketlerinin ülke ekonomimize yaptıkları katkı henüz küçük ölçeklerde olsa da zamanla büyüyecek bir potansiyele sahip olduğu görülmektedir.

Çalışmaya ilk olarak varlık yönetim şirketlerinin tanımı ve tarihçesi konuları ile başlanacak daha sonra ülkemize giriş süreci üzerinde durulacak son olarak da sektörün şu anki durumu mali analiz teknikleri ile değerlendirilecektir. Bütün bu bilgiler ışığında bazı öneriler ile birlikte çalışmamız sonlanacaktır.

Varlık yönetim şirketleri hakkında Türkiye’de yapılan çalışmalara baktığımızda biri doktora tezi biri de yüksek lisans tezi olmak üzere iki çalışma bulunduğunu görmekteyiz. Doktora çalışmasında varlık yönetim şirketleri seçilen ülkeler ve Türkiye bazında incelenirken, yüksek lisans çalışmasında ise varlık yönetim şirketlerinin muhasebesinden bahsedilmektedir.

Bu çalışmada ise Türkiye’deki varlık yönetim şirketleri sektörünün gelişimi ve mevcut durumu incelenerek sektörün Türkiye ekonomisine olan katkısı ortaya konmaya çalışılmıştır. Üç bölümden oluşan tezin ilk bölümünde varlık yönetim şirketlerinin tanımı, tarihçesi, türleri, çalışma yöntemleri ile Türkiye’de varlık yönetim şirketlerinin kuruluşu ve faaliyetlerini düzenleyen 1 Kasım 2006 tarihli yasayı içeren alt bölümler bulunmaktadır.

İkinci bölümünde varlık yönetim şirketlerinin Türkiye sermaye piyasasına nasıl girdikleri, sermaye piyasasına nasıl katkıda buldukları, Türkiye’de faaliyet gösteren varlık yönetim şirketleri hakkında bilgi verilirken, takipteki alacakların Türkiye’deki dağılımı tablolarla incelenmiştir.

Üçüncü bölümünde ise varlık yönetim şirketlerinin mali tabloları incelenerek; karşılaştırmalı mali tablolar analizi, dikey yüzde analizi, trend analizi ve oran analizi yöntemleri kullanılarak analiz edilmiştir. Sonuç olarak yapılan finansal analizler neticesinde sektörün mevcut durumu ve sektörün gelişimi için bazı önerilerde bulunulmuştur.

BÖLÜM 1

VARLIK YÖNETİM ŞİRKETLERİNİN TEORİK ÇERÇEVESİ

1.1.VARLIK YÖNETİM ŞİRKETLERİ TANIMI

Yaşanan küresel ve ulusal krizler, krizlerin para krizi olarak doğsa bile bankacılık krizine dönüşebildiğini veya ikiz kriz olarak devam edebildiğini göstermektedir. Krizleri hafif atlatılması için özellikle bankacılık sektörünün iyi korunması gerekmektedir. Özellikle kriz dönemlerinde bankacılık sektörünü korumak için bankaların genellikle aldıkları kredi miktarını düşürme ya da faiz oranlarını yükseltme gibi uygulamalarına rağmen bankaların sorunlu varlıklarının arttığı gözlemlenmektedir. Diğer taraftan reel sektör de bu uygulamalar sonucu kredi borçlarını geri ödemede zorlanarak krizin derinleşmesine neden olmaktadır. Bu durumun oluşmasını engellemek ve finans sektörünün en önemli ayağı olan bankacılık sektörünün korunması adına bankaların sorunlu varlıklarının artışını engelleyecek ve mevcut sorunlu varlıklarını azaltacak tedbirler alınması gerekmektedir. Alınacak tedbirler şüphesiz finansal sektörün yapısı ile birlikte hükümetlerin mali ve ekonomi politikalarına göre şekillenmektedir. Alınabilecek tedbirlerden biri de varlık yönetim şirketleri aracılığıyla bankaların sorunlu varlıklarını azaltmaktır.

Varlık yönetim şirketlerinin tanımını yapacak olursak; 01 Kasım 2006 Tarihli 26333 sayılı Resmi Gazetede Varlık Yönetim Şirketlerinin Kuruluş ve Faaliyet Esasları Hakkında Yönetmelikte “*Varlık yönetim şirketi: Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonu, bankalar ve diğer mali kurumların alacakları ile diğer varlıklarının satın alınması, tahsili, yeniden yapılandırılması ve satılması amacıyla yönelik olarak faaliyet göstermek üzere bu Yönetmelik hükümlerine göre izin alarak kurulan şirketleri, ifade eder.*” şeklinde tanımlanmıştır.

Devlet Planlama Teşkilatı uzmanlarından Berk Mesutoğlu'nun yaptığı tanıma göre “*Varlık yönetim şirketi, bankacılık sisteminin sorunlu aktiflerini sürekli olarak*

devralma görevini üstlenebildikleri gibi kamu otoritesine devredilen ve tasfiye edilen bankaların sorunlu varlıklarını bir defaya mahsus olarak temizlemekle, bir anlamda kötü banka olarak işlemekle de görevli olabilmektedir.”¹

Şahin Ardiyok’un yaptığı varlık yönetim şirketleri tanımı ise şöyledir: Devlet bütçesine tahsil edilememiş alacaklardan binen yükün hafifletilmesi ve mümkünse tamamen ortadan kaldırılması gerekmektedir. Bu faaliyetleri gerçekleştirmek için kurulan organizasyonlar varlık yönetim şirketi olarak tanımlanmaktadır.²

Bu tanımlardan da anlaşılacağı üzere varlık yönetim şirketleri, özel finans kuruluşlarının ve bankaların alacakları ile diğer varlıkları satın almaktadır. Varlık yönetim şirketleri satın aldıkları varlıkları yeniden yapılandırarak satmakta ve bu sayede alacaklarını tahsil etmektedir.

Sorunlu varlık (toksik asit), temerrüde düşmüş, takibine başlanmış kredi ve diğer borçlanma araçlarına denir. Bu tanıma ek olarak Berk Mesutoğlu “*Diğer taraftan piyasalardaki dalgalanmalardan dolayı değer kaybına uğrayan gayrimenkul ve alacakları da sorunlu varlık olarak düşünmeliyiz.*”³ demektedir.

1.2. VARLIK YÖNETİM ŞİRKETLERİNİN TARİHÇESİ

Varlık yönetim şirketlerinin finans sektöründe yerini alışı yirminci yüzyılın ikinci çeyreğine kadar uzanmaktadır. Bilinen ilk varlık yönetim şirketi Avusturya’da kurulmuştur. “*1930’ların başlarında dünyada yaşanmakta olan genel ekonomik bunalımın etkisiyle Avusturya Ulusal Bankası tarafından bir muhasebe firmasıyla işbirliği içerisinde kurulan bir şirket (Revisionsgesellschaft) yüksek kaliteli aktifler karşılığında büyük bankaların düşük kaliteli aktiflerini devralmakla görevlendirilmiştir. Devlet ve Merkez Bankasınınca finanse edilen şirket ayrıca bankaların hisse senetlerini satın alarak bunlara sermaye katkısında da*

¹ Berk Mesutoğlu, Sorunlu Aktiflerin Varlık Yönetim Şirketlerince Tasfiyesi – Ülke Örnekleri, BDDK Çalışma Raporları, No:2001/3, s.2.

² Şahin Ardiyok, “TMSF’nin Rolü: Türkiye’de Varlık Yönetim Kuruluşlarının Hukuki ve İktisadi Analizi”, Legal Hukuk Dergisi, Eylül 2005, Sayı 33, s.9

³ Mesutoğlu, a.g.e., s.2

bulunmuştur. Bu örnekte, varlıkların en iyi biçimde yönetilerek en iyi bedelle elden çıkarılması gibi bir amaçtan çok büyük bankaların devlet kaynakları kullanılarak sübvansede edilmesi amaçlanmıştır.”⁴

1.3. SORUNLU KREDİLER

Kredi sözcüğü Latince inanma, güven anlamına gelmektedir. Finansal terim olarak ise kredi, önceden belirlenmiş bir vade sonunda ödeme sözü vererek, emtia, hizmet ve nakit olarak alım gücünün sağlanması ya da belirli bir süre sonunda iade etmek suretiyle talep eden kişiye devredilmesi olarak tanımlanmaktadır.

Sorunlu krediler, borçlunun bankadan aldığı krediyi vadesinde ödememesi, sürekli yenileme talep etmesi, faiz ve komisyonlarını ödememesi, sürekli limit aşımı, haciz veya tedbir veya yasal takip yapılması, karşılıksız çek keşidesi gibi sebeplerle ortaya çıkmaktadır. Sorunlu krediler, birçok kaynakta tahsili gecikmiş alacaklar, takipteki krediler, donuk alacaklar, tahsil olunacak alacaklar, tasfiye olunacak alacaklar, kredi riski gibi gerek mevzuattan gerekse uygulamada ortaya çıkan farklılıklardan kaynaklanan birbirinden farklı tanımlamalarla ifade edilmektedir.

“Kredinin sorunlu hale gelmesi için ödememenin veya anlaşmanın önemli şekilde bozularak tahsilatın gecikmesi gerekmektedir. Ancak, bu önem kredi türüne, gecikme süresine, firmanın birden fazla onaylı kredisinde aynı anda veya birinde gecikme olmasına göre değişebilir. Örneğin bireysel kredilerde 1 taksitin gecikmesi, ticari kredilerde anaparanın vadesinden itibaren 30 gün gecikmesi bu kredileri sorunlu krediler sınıfına dahil etmemektedir. Ancak, ticari kredilerde anaparanın vadesinden itibaren 90 gün geçmesi bu krediyi sorunlu kredi haline getirmektedir. Ya da 10 gün gecikmesine karşın kredinin zafiyete uğradığı/kredi değerliğini yitirdiği görüşü hakim ise, bu kredinin sorunlu kredi haline gelmesine neden olabilmektedir.”⁵

Tahsili gecikmiş alacaklar; firmalarının kötü yönetilmesi ve yeterince denetlenmemesi, kredi çeken firmanın ürettiği malın artık tüketilmemesi ya da

⁴ Berk Mesutoğlu., BDDK Mali Sektör Politikaları Dairesi Mayıs 2001 MSPD Çalışma Raporları : 2001/3

⁵ Emre Biçim, Varlık Yönetim Şirketleri ve Muhasebesi, Yüksek Lisans Tezi, İstanbul, 2010. s.29

pazarlamasının iyi yapılmaması gibi sebeplerle firmalardan kaynaklanabilmektedir. Diğer yandan donuk alacaklar, teknolojinin hızlı değişimi, konjonktürel ve ekonomik dalgalanmalar, ekolojik değişimler ve siyasi istikrar gibi çevresel bir takım etmenler de sorunlu kredilere dolaylı ve direkt olarak neden olabilmektedir. Son olarak tahsil olunacak alacaklar; borçlu hakkında yetersiz istihbarat, finansal tabloların yanlış veya yetersiz analizi, teminat yetersizliği, kredinin kalitesinin ve amacının ve de geri ödeme kaynağının yeterince incelenmemesi, hızlı büyüme ve zamanında tedbir alınmaması gibi bankalardan kaynaklanabilmektedir.

Tahsili gecikmiş alacaklar, bir takım yollar izlenerek takip altına alınırlar. Bunlardan ilki alacak henüz muaccel değilken takip ve kontrol sonrasında tahsil şüphesi olduğu takdirde, hukuki takip şekillerine başvurmadan, krediyi vadesi içinde geri döndürecek önlemler alınması ile gerçekleştirilen özel takip işlemidir. Bu takip sırasında borçlunun özkaynaklarının geri ödemeyi vadesinde yapıp yapamayacağı, ödeme gücünde herhangi bir eksilme olup olmadığı, karşılıksız çek ya da protestolu senedinin olup olmadığı gibi durumları gözlem altına alınmaktadır. Özel takiple birlikte önce yüzde on beş, bir yılsonunda yarısı ve iki yılsonunda ise tamamı kadar karşılık ayrılır.

Bir diğer takip yöntemi ise; alacak muaccel ve temerrüde düşmüşken hukuki takip yollarına başvurmaksızın borçlu ile anlaşma yoluyla alacağın tahsil edildiği idari takip yöntemidir. Bir aydan üç aya kadar gecikmiş alacaklar karşılık ayrılmakla birlikte idari takip şekliyle takip edilirler. *“İdari takip sürecinin özellikleri şu şekildedir; Alacağın muaccel hale gelmesi ya da temerrüde düşmüş olması, borçlunun kredi değerliliğini kaybetmemesi, ödeyememenin geçici likidite sıkıntısından kaynaklanması, en çok 90 günlük sürede alacağın tahsil edilebilmesi, diğer alacaklıların takibinin olmaması.”*⁶

Bir başka takip yöntemi olan hukuki takip ise, idari takipte tahsil edilemeyen ya da borçluya anlaşılmasına rağmen tahsil edilemeyen ve ya doğrudan takip gerektiren durumlarda uygulanan cebri takiptir. *“Kanuni takibe alınan kredilerde, idari takibe*

⁶ Biçim, a.g.e. s.38

alınma tarihinden itibaren, 6. Ayın sonunda %25, 12. ayın sonunda %50, 18. ayın sonunda %75 oranında karşılık ayrılmaktadır.”⁷

Tahsili gecikmiş alacak problemlerinin ortadan kaldırılması için bazı çözüm yolları bulunmaktadır. Bunlardan ilki müşteri ile ilişkileri devam ettirmektir. Bu çözüm yolunda zayıf düşen firmayı güçlendirecek imkânlar sunulur. Her iki tarafın da mutabık kalacağı bir plan oluşturulur. Bir diğer yol ise teminatı paraya çevirmektir. Hızlı bir yöntemdir. Bankaya zaman kazandırır. Müşteriye kredi verilirken alınan teminatlar nakde çevrilir. Tabii teminatın likiditesi de oldukça önemlidir. Bir başka yol ise borçluyla hiçbir iletişimde bulunmadan direkt olarak hukuki takibe başvurulmasıdır. Burada öncelikli amaç diğer alacaklılardan önce alacağın tahsil edilmesidir. Son olarak alacağın varlık yönetim şirketlerine devredilmesi de bir başka çözüm yoludur.

Tablo 1: 13 Nisan 2012 Tarihli Takipteki Alacaklar Tablosu

	Milyon TL				
	Son Gün	Son Ay	Son Çeyrek	Yıl Sonları	
	13.04.12	30.03.12	30.12.11	31.12.10	31.12.09
AKTİFLER					
Takipteki Alacaklar (Net)	3.843	3.874	3.583	3.006	3.575
Takipteki Alacaklar (Brüt)	19.780	19.731	18.728	19.781	21.586
Takipteki Alac.Özel Karş.	15.937	15.857	15.145	16.775	18.011

Kaynak:http://www.bddk.org.tr/WebSitesi/turkce/Istatistiki_Veriler/Istatistiki_Veriler.aspx

Takipteki krediler konu başlığı altında örnek olarak verilen yukarıdaki tabloda da görüldüğü üzere net takipteki alacaklar 2009’dan 13 Nisan 2012 tarihine kadar çok büyük bir değişim geçirmemiştir.

1.4. TAKİPTEKİ ALACAKLARIN YENİDEN YAPILANDIRMASI

Sorunlu varlıklardan kurtulmak için ilk olarak sorunlu varlıkları tanımlamak ve sınıflandırmak sonrasında da bu tanımlama ve sınıflandırmaya göre uygulanması

⁷ Biçim, a.g.e. s.39

gereken; sorunlu varlıkların zarar yazılması, satış, iyileştirme ve yeniden yapılandırma gibi metotlardan finansal sistemi yeniden yapılandırmaya, tasfiye aşamasında yüksek geri dönüş sağlayan ve hızlı çözüm üretmeye uygun olan metodu seçmek gerekmektedir.

Tablo 2:Yeniden Yapılandırma Yöntemleri

ARAÇLARIN TİPİ	ÖRNEKLER
Finansal Banklara acil mali destek	Merkez bankası likidite destekleri Devlet garantileri Devlet desteği Özel hisse senedi ve tahvil enjeksiyonu
Operasyonel Yönetim ve verimliliği arttırmak	Ek sermaye Yeni yönetim Daha etkin personel kadrosu Eşleştirme Saygın yabancı bankalar için kolaylaştırılmış giriş
Yapısal Rekabetin yeniden yapılandırılması	Tasfiye Birleşme/ayrılma ve küçülme Varlık yönetimi, borç yeniden yapılandırması Özelleştirme Girişimlerin yeniden yapılandırılması
Atanmış bir lider kuruluş tarafından yukarıda bahsedilen araçlar uygulanmalı; muhasebe ve hukuki açıdan düzenleyici çevre geliştirmek için tedbirler ile desteklenmelidir.	

Kaynak: Claudia Dziobek, *Market-Based Policy Instruments for Systemic Bank Restructuring*, IMF Working Paper, WP/98/113, August 1998, s.9

Tablo 2'ye baktığımızda yeniden yapılandırma yöntemleri üç ana başlıkta toplanmaktadır. Acil mali destek sağlamak finansal yöntemlerin esas amacını oluştururken; yönetim ve etkinliğin geliştirilmesi operasyonel yöntemlerin; rekabeti yeniden sağlamak ise yapısal yöntemlerin temel amacıdır.⁸ Dziobek'e göre bu üç araç tipi birbirini tamamlamaktadır ve başarılı bir yapılandırma için bu üç yöntem etkin bir şekilde kullanılmalıdır.⁹

⁸ Claudia Dziobek and Ceyla Pazarbaşoğlu, *Lessons from Systemic Bank Restructuring: A Survey 24 Countries*, IMF Working Paper, December 1997, s.3

⁹ Claudia Dziobek, *Market-Based Policy Instruments for Systemic Bank Restructuring*, IMF Working Paper, WP/98/113, August 1998, s.8

1.5. VARLIK YÖNETİM ŞİRKETLERİ TÜRLERİ

Krizlerden sonra finansal yapının düzene oturtulması için ivedilikle bankacılık sektörü istikrara kavuşturulmalıdır. Bankacılık sektörü sorunlu kredilerin devrinin ve tasfiyesinin sağlanması için kurumlar oluşturulmalı ya da mevcut kurumların kredi devirleri ve tasfiyeleri için yeniden düzenlenmeleri gerekmektedir.

Bankacılık krizlerinin ardından uygulanan yeniden yapılandırma programları incelendiğinde sorunlu varlıkların tasfiyesinde aynı amaca hizmet eden farklı yöntemler uygulandığı görülmektedir. Sorunlu varlıkların banka bilançolarından ayıklanarak bu tür varlık ve alacakların geri dönüşümünü sağlayacak ayrı bir kuruma devredilmesi, bankaların sorunlu varlık stok problemlerinin ele alınmasında etkin bir uygulamadır.

“Bankaların bilançolarında yer alan sorunlu aktifleri, başka bir kuruma aktarma bankaların stok problemlerini çözmede etkin bir yoldur. Gelişmiş ve gelişmekte olan ülkelerde de bu yolun izlendiği gözlemlenmiştir. Geri dönüşü olmayan kredilerin başka bir kuruma devri ile bankaların bilançoları hemen düzelir ve bu sayede bankaların kendi işlerine dikkat vermesini kolaylaştırır. Eğer olmazsa bankaların akış problemleri çözülmez.”¹⁰

Varlık yönetim şirketleri, ülkelerin sosyo-ekonomik ve hukuki yapılarına göre şekillenmektedir. Ancak kriz dönemlerinde krizin oluşturduğu şartlar varlık yönetim şirketlerinin şekillenmesinde önemli rol oynamaktadır.

“Ülkelerin yaşadığı krizin boyutu ve derinliği ile hükümetlerin soruna müdahale etmedeki politik yaklaşımları ve yasal altyapının durumuna bağlı olarak bahsedilen yöntemlerden biri tahsili gecikmiş alacaklar ve sorunlu varlıkların yönetim ve tasfiyesinde müdahale aracı olarak tercih edilebilmektedir. Nitekim ilk yöntem (bankaların sahipliğindeki varlık yönetim şirketleri) 1990’lı yılların başında İsveç ve Norveç’te yaşanan banka krizlerinin ardından tercih edilmiş ve başarıyla uygulanmış ikinci yöntem ise (devletin sahipliğindeki merkezi varlık şirketleri

¹⁰ Dziobek, a.g.e., s.27

yönetim) Güneydoğu Asya krizi ve ondan önce 1980'lerde ABD'de yaşanan finansal krizin çözümünde önemli adımlar atılmasına imkan sağlamıştır.”¹¹

Varlık yönetim şirketlerinin türleri dünya üzerindeki uygulamalarına göre bir tablo olarak aşağıdaki gibi düzenlenmiştir.

Tablo 3: Varlık Yönetim Şirketleri ve Dünya Uygulamaları

Kurum Tipi	Ülke Örnekleri
Merkezi VYŞ	<ul style="list-style-type: none">- Güney Kore : KAMCO (Korea Asset Management Corporation)- Malezya : DANAHARTA- Çek Cumhuriyeti : Konsolidation Bank- Fransa : Consortium de Realisation (CDR)- Tayland : TAMC- Moğolistan : Mongolian Asset Realization
Banka Bazında VYŞ	<ul style="list-style-type: none">- Finlandiya- İsveç : SECURUM- Çin- Tayland- Meksika
Tahsilatçı Banka Şeklindeki VYŞ	<ul style="list-style-type: none">- Arnavutluk- Macaristan
Rehabilitasyon ve Tasfiye İle Birlikte Yürütülen VYŞ	<ul style="list-style-type: none">- Meksika- Japonya- Slovenya- İspanya- ABD

Kaynak: Claudia Dziobek, **Market-Based Policy Instruments for Systemic Bank Restructuring**, IMF Working Paper, WP/98/113, August 1998, s.20

Yukarıdaki tablodan da anlaşılacağı üzere, her ülke kendi mali ve hukuki yapısına göre değişik türlerde varlık yönetim şirketi uygulamalarının ortaya çıkmasına neden olmuştur. Varlık yönetim şirketleri merkezi varlık yönetim şirketleri ve merkezi olmayan varlık yönetim şirketleri olmak üzere iki ana gruba ayrılmıştır. Bu iki ana grupta kendi içinde alt türlere ayrılmıştır.

¹¹ Berke Duvar, Türk Bankacılık Sisteminde Tahsil Gecikmiş Alacakların Tasfiyesi ve Şirket Borçlarının Yapılandırılması, T.C. Başbakanlık Devlet Planlama Teşkilatı Müsteşarlığı Uzmanlık Tezi, Ankara, Kasım 2001, s.8

1.5.1. Merkezi Varlık Yönetim Şirketleri

Kaynakların tek elde birleştirilmesi ve toplanması ve bu sayede yönetiminin kolaylaştırılması düşünceleri ile merkezi varlık yönetim şirketi kavramı ortaya çıkmıştır. Ayrıca merkezi varlık yönetim şirketleri, tek bir şirket eliyle kaynakları daha etkili kullanarak borçların yeniden yapılandırılmasına olanak sunmaktadır. Eğer sorunlu krediler özel sektör tarafından yönetilemezse merkezi varlık yönetim şirketleri kurulmaktadır. Ve eğer sorunlu krediler, bankacılık sektörünün temizleyemeyeceği büyüklüklere ulaşırsa yine merkezi varlık yönetim şirketlerinin kullanılması gerekmektedir.

Sorunlu varlıkları devralmak, sorunlu varlıkları yönetmek ve sorunlu varlıkları iyileştirmek merkezi varlık yönetim şirketlerinin temel amaçlarını oluşturmaktadır. Ayrıca varlık yönetim şirketlerinin kriz dönemlerinde mevduat sigortası veya bankaların sermaye düzenlemeleri ile ilgili işlevleri de yerine getirmektedir. Ayrıca hükümetlerin yaptıkları hukuki ve idari düzenlemelerle merkezi varlık yönetim şirketlerinin işlerini kolaylaştırabilmektedir.

Amerika Birleşik Devletleri'nde 1980'lerde merkezi varlık yönetim şirketi uygulaması banka yeniden yapılandırma programlarında kullanılmıştır. Bu dönemde kurulan RTC bankaların sorunlu kredilerini temizlemiştir.

Merkezi varlık yönetim şirketleri borçluların tek bir merkezden kontrolü sayesinde maliyetlerin düşmesi sonucu ölçek ekonomilerinden yararlanırlar. Merkezi varlık yönetim şirketlerinin diğer bir avantajı ise kaynakların, bilginin ve teknolojinin tek bir elde birleşmesidir. Bu sayede yeniden yapılandırma kolaylaşmakta ve yönetimde etkinlik sağlanmaktadır. Diğer bir avantajı ise borçlu şirketlerle kredi veren bankalar arasındaki ilişki kesilip doğrudan borçlu ve varlık yönetim şirketi ilişkisi kurularak sorunlu kredilerin tahsil edilebilmelerinin kolaylaşmasıdır. Devlet tarafından kontrol edilen varlık yönetim şirketlerinin, sorunlu kredileri satın alabilmesi, banka ve kurumlara öz sermaye sağlayabilmesi ve yeniden yapılandırma aşamasında hukuki ve idari katkıda bulunabilmesi de bir başka avantajıdır. Merkezi varlık yönetim şirketlerinin diğer bir pozitif yönü ise; bankaların sorunlu varlıkları ile ilgilenerek,

bankaların kendi faaliyetlerine yönelmesini sağlamasıdır. Ayrıca hükümetin sektör hakkında daha kapsamlı bilgi sahibi oluşu kredi yapılandırılmalarında ve borcun tahsilinde kolaylık sağlamanın yanında varlıkların tek merkezde toplanması yönetimi daha etkin hale getirmektedir.

Diğer taraftan merkezi yönetim şirketlerinin bir takım dezavantajları da bulunmaktadır. Bunlardan ilki bankaların zarar etme kaygısı ile sorunlu kredilerinin tahsilini hızlandırmasıdır. İkincisi bankaların borç bilgileri bakımından daha üstün durumda olmalarıdır. Üçüncüsü merkezi varlık yönetim şirketlerinin büyüklük ve ortaklık yapıları da dezavantaj olabilmektedir. Dördüncü dezavantajı ise sorunlu kredilerin piyasa fiyatları üzerinde satılması ve bankaların kredileri düşük fiyatlara satmaları sonucu bankaların kayıplarının artmasıdır. Son olarak devlete bağlı varlık yönetim şirketlerinin siyasetten bağımsız hareket edememesidir.

Merkezi varlık yönetim şirketlerini iki tür olarak sınıflandırılmıştır:

- Kısa Vadede Varlıkların Tasfiyesini Amaçlayan Varlık Yönetim Şirketleri
- Uzun Vadede Varlıkların Tasfiyesini Amaçlayan Varlık Yönetim Şirketleri

1.5.1.1. Kısa Vadede Varlıkların Tasfiyesini Amaçlayan Varlık Yönetim Şirketleri

Sorunlu varlıkların kısa vadede tasfiye eden merkezi varlık yönetim şirketlerine kısa vadede varlıkların tasfiyesini amaçlayan ve buna ilişkin araçları kullanan varlık yönetim şirketleri denmektedir. Öncelikle şirketler varlıkları tahsil edebilme yeteneğine göre sınıflandırıldıktan sonra satılır. “*Varlıkların menkul kıymetleştirilerek tasfiye edilmesi gelişmiş bir mali piyasanın varlığına bağlıdır*”.¹²

¹² Duvan, a.g.e., s.9

1.5.1.2. Uzun Vadede Varlıkların Tasfiyesini Amaçlayan Varlık Yönetim Şirketleri

Merkezi varlık yönetim şirketlerinin uzun vadeli yapılandırma araçlarını kullanan türüne, uzun dönemli yapılandırma araçlarını kullanan ve varlıkların mümkün olan en üst değerden tasfiyesini amaçlayan varlık yönetim şirketleri adı verilir.

Merkezi varlık yönetim şirketlerinin bu türü öncelikle devraldıkları sorunlu kredileri yeniden yapılandırılma durumuna göre ayrıma tutulur. Sonra sorunlu kredilerin cinsine göre uygun bir yöntem belirlenerek, faaliyetlerde etkinliklerini arttıracak şekilde yeniden yapılandırma işlemi gerçekleştirilir ve daha sonra satılır.

1.5.2. Merkezi Olmayan Varlık Yönetim Şirketleri

Merkezi olmayan varlık yönetim şirketleri üçe ayrılmaktadır:

- Bankanın Sahip Olduğu Ayrı Bir Varlık Yönetim Şirketi
- Mevcut Bankanın İyi Banka Kötü Banka Olarak Ayrılması Şeklindeki Varlık Yönetim Şirketi
- Yapılandıran ve Tasfiye Edebilen Varlık Yönetim Şirketleri

1.5.2.1. Bankanın Sahip Olduğu Ayrı Bir Varlık Yönetim Şirketi

Sorunlu varlıklardan kurtulma yöntemlerinden biri de bankaların sorunlu varlıkların yönetimi ile ilgili bir birim oluşturmasıdır. Bir başka yol ise sorunlu varlıkların yeniden yapılandırma sürecinde hızla iyileştirilmesini sağlayan, banka iştiraki olarak bir varlık yönetim şirketi kurulmasıdır. Sorunlu varlıkların bankaların bilançolarından çıkarılması mali açıdan zorluk çeken bankaların yeniden güven kazanmasını sağlamaktadır.

Bu tür varlık yönetim şirketleri sayesinde kendini kurtarabilecek bankalar küçüldükleri için faaliyetlerine daha rahat devam edebileceklerdir; kendini kurtaramayacak bankalar ise tasfiye işlemlerini daha rahat bir şekilde gerçekleştirebileceklerdir.

Nihal Sipahi'ye göre bu tür varlık yönetim şirketlerinin avantajlarından biri bankaların borçluları hakkında yeterli bilgiye sahip olmalarıdır. Bu sayede yeniden yapılandırma ve tasfiye süreçlerinin daha verimli geçmektedir. Siyasi müdahalelerden uzak olmaları politika değişimlerinden etkilenmemeleri bu tür varlık yönetim şirketlerinin bir başka avantajıdır. Bir başka avantaj ise borçlu firmalara borçlarının tasfiyesi sırasında yeni krediler açılabilmesidir.

Diğer taraftan bu tür varlık yönetim şirketlerinin dezavantajları da bulunmaktadır. Dezavantajlarından biri sorunlu kredilerin piyasa değerlerinin çok üzerinde bir fiyatla satılması durumudur. Diğer bir dezavantaj ise banka ile borçlu firma arasında ilişki olması halinde sorunlu varlıkların tasfiye işlemleri zamanında gerçekleşmeyebilir ya da durdurulabilir. Son olarak yasal düzenlemelerin yetersizliği ve bu tür varlık yönetim şirketlerinin finansman karşılığının bulunamaması, bu tür varlık yönetim şirketlerinin dezavantajlarından bir tanesidir.

1.5.2.2. Mevcut Bankanın İyi Banka Kötü Banka Olarak Ayrılması Şeklindeki Varlık Yönetim Şirketi

Merkezi olmayan varlık yönetim şirketlerinin diğer bir şekli de toplayıcı banka yapılandırmasıdır. Bu yöntemde önemsiz aktifleri yöneten ve tahsilatı gerçekleştiren kötü banka ve diğer işlevleri yöneten iyi banka olmak üzere banka ikiye ayrılmaktadır.

1.5.2.3. Yapılandırılan ve Tasfiye Edebilen Varlık Yönetim Şirketleri

Bu tür varlık yönetim şirketleri, devlet kontrolü altında olan bankaların varlıklarını yapılandırmakta ve tasfiye işlemini gerçekleştirmektedir. “ABD’de, FDIC bu bankaların sorunlu varlıkları da dahil olmak üzere tüm varlıklarını yönetmekle görevlidir. RTC (Resolution Trust Corporation) ise tasarruf ve kredi kuruluşlarının varlıklarını tasfiye etmektedir. Japonya’ya bakılırsa mevduat sigortası kuruluşu olan DIC zor durumda olan bankalara destek vermekte ve banka tasfiyeleri ile ilgilenmektedir. DIC’ye bağlı olan bir kurum olan Çözümleme ve Tahsilat Bankası

*ve Konut Kredisi Yönetim Kurulu (HLAC) ise kredilerin yönetimi ve tasfiyesi ile ilgilenmektedir.*¹³

Mesutoğlu'na göre, finansal krizlerin ardından sorunlu kredilerin temizlenmesi için bankalar kendi içinde örgütlenmeye gidebilirler. Değişken faizli kredileri uzun vadeli veya kısa vadeli krediler haline getirebilmektedir. Ayrıca yabancı para cinsinden krediler de kur riskine karşı yeniden yapılandırılabilir. Geri ödenmesi şüpheli ticari alacaklar için merkezileştirilmiş bir sistem kurulabilmektedir.¹⁴

Varlık yönetim şirketlerinin sınıflandırmasına bakarak Türkiye'deki varlık yönetim şirketlerinin bazılarının bankanın sahip olduğu ayrı bir şirket olarak bir kısmının da uzun vadeli merkezi varlık yönetim şirketi olarak faaliyet gösterdiklerini söyleyebiliriz.

1.6. VARLIK YÖNETİM ŞİRKETLERİNİN ÇALIŞMA YÖNTEMLERİ

Ülkelerin ekonomi politikalarına ve yasal düzenlemelere bağlı olarak farklı yöntemler izlenebilmektedir. Ekonomik açıdan gelişmiş ülkelerde sorunlu krediler üzerine uzmanlaşmış özel sektör kuruluşları gerek kriz zamanlarında gerekse normal zamanlarda sorunlu varlıkların devralınması ve satılması gibi piyasa koşullarında faaliyetlerini sürdürmektedir. Ekonomik anlamda yeterince gelişmeyen ülkelerde ise varlık yönetim şirketleri özellikle kriz dönemlerinde sorunlara daha zor çözüm bulmaktadır. Ülke ekonomilerine göre varlık yönetim şirketlerinin devralacakları varlıkların türü ve büyüklükleri değişmektedir. Ekonomik anlamda refah yaşayan ülkelerde varlık yönetim şirketleri sadece bankaların değil diğer finans kuruluşlarının da sorunlu varlıklarını alabilirken; ekonomik açıdan az gelişmiş ülkelerde sadece sorunlu varlıkların bir kısmını alabilmektedir. Diğer taraftan bankalara yapılacak ödemelerin de vadesi ve usulü ülkelere göre farklılık göstermektedir. Son olarak devralınan sorunlu varlıklar, varlığa dayalı menkul kıymet yoluyla satış, borçlu bazında satışa çıkarılması, portföyleri yönetmesi için özel sektör firmaları ile

¹³ Biçim, a.g.e.s.20

¹⁴ Mesutoğlu, a.g.e.

anlaşma yapmak yada doğrudan ortaklık kurmak, haciz ve tahsilat yöntemleri ile elden çıkarılmaktadır.

1.6.1. Varlık Yönetim Şirketlerinin İşlevleri

Varlık yönetim şirketleri, zor durumda olan finansal kuruluşların sorunlu varlıklarını yönetmek ve tasfiye etmek, varlığını devam ettirebilecek olan finansal kurumları yeniden yapılandırmak ve devlet otoritesi altındaki bankaların özelleştirilmelerini sağlamak gibi başlıca üç işlev yerine getirmektedir.

Amerikan Federal Mevduat Sigortası (FDIC) zor durumda olan finansal kuruluşların sorunlu aktiflerini yönetmek ve tasfiye etmek amacıyla kurulmuştur. Finansal kurumları yeniden yapılandırma kapsamında banka bünyesinde ayrı bir sorunlu kredileri takip ünitesi kurulabilmektedir. Bankaların özelleştirmesini sağlamak amacıyla Fransa’da French Consortium de Realization (CDR) kurulmuştur.¹⁵

1.6.2. Varlık Yönetim Şirketlerinin Etkinliğini Arttıran Faktörler

İstikrarlı bir ülke ekonomisinin sağladığı güven, ülke ekonomisinin küresel ekonomi ile bütünleşmesi, sorunlu varlıkların kolayca ortadan kaldırılmasını sağlayan ve gelişmiş finansal araçlar kullanılan derin bir piyasa, yatırımcıları güvence altına alan bir sistem dışsal olarak varlık yönetim şirketlerinin etkinliğini arttırmaktadır.

Diğer taraftan nitelikli insan gücü, nesnel ve bilimsel değerlendirme sistemleri kullanımı, etkin pazarlama stratejisi, yeterli kaynak, bağımsızlık ve şeffaflık gibi etmenler de varlık yönetim şirketlerinin etkinliğini arttıran içsel etkenlerdir.

“Varlık yönetim şirketlerinin etkinliğini sağlayabilmek için siyasi karar alıcıların da bir o kadar dikkatli davranmaları gerekmektedir. Etkin bir varlık yönetim şirketi aşağıdaki tabloda yer alan özelliklere sahip olmalıdır.”¹⁶

¹⁵ Woo, a.g.e, s.16

¹⁶ Pelin Ataman Erdönmez ve Burçak Tülay, “Seçilmiş Ülkelerde Borç Yeniden Yapılandırması ve Uygulamaları”, TBB Bankacılar Dergisi, sayı 36,2001.s.7

Tablo 4: Etkin Bir Varlık Yönetim Şirketinin Özellikleri

Yasal Dayanak	Sorunlu varlıkların transferlerinde öncelikle neler yapılması gerektiği açıkça belirtilmelidir. Transferden önce borçlulardan zorunlu olarak izin alınması gerekmektedir. Ayrıca özellikle de devlete ait varlık yönetim şirketlerinin de yer aldığı şeffaf raporlar yayınlanmalıdır.
Düzenleyici Çerçeve	Finansal kurumlara konsolide denetim uygulanarak, finansal kurumların, varlık yönetim şirketleri şeklindeki iştiraklerine sorunlu varlıklarını yüksek fiyatlarla satarak sermayelerini şişirmeleri engellenmelidir.
Yönetim	Siyasi baskılara ve borçluların müdahalelerine karşı koyabilecek yönetim kurulu üyeleri varlık yönetim şirketleri için oldukça gereklidir. Özellikle de devlet otoritesine olanlarda bu konu daha fazla önemlidir.
Transfer Edilecek Sorunlu Varlıkların Seçimi	Önemli değerlere sahip varlıklar, sabit varlıklar ve tasfiyesi gereken varlıklar varlık yönetim şirketlerine transfer olan varlıklardır. Banka ile uzun dönemli ilişkilerini korumak isteyen borçluların kredileri ile yeniden yapılandırılacak krediler bankada tutulmalıdır.
Sorunlu Varlık Transfer Fiyatlaması	Varlıklar genellikle piyasa fiyatı ile transfer edilmektedir. Nakit akım analizi ve teminatların değerlemelerinin ardından fiyatlarda iyileştirme yapılabilmektedir. Devlet otoritesine bağlı varlık yönetim şirketlerinin özel finans kurumlarının sorunlu varlıklarını piyasa fiyatının çok üstünde satın alıp, bu kuruluşlara üstü kapalı destek vermemesi sağlanmalıdır.
Fonlama	Varlık yönetim şirketleri için sıkı bütçe uygulanmalı gerekirse ayrı bir bütçe oluşturmalı ve bu şirketlerin finansmanına önem verilmelidir. Bu durumda varlık yönetim şirketlerinin finansmanı, devlet tahvili ihalelerinden veya

	<p>varlık yönetim şirketlerinin devlet desteğinde gerçekleştirdiği kendi tahvil ihraçlarından sağlanmalıdır. Varlık yönetim şirketleri eğer zarara uğrarsa, zararları bütçeden karşılamalıdır.</p> <p>Varlık yönetim şirketlerinin döviz piyasalarına girmelerini sağlamak amacıyla yabancı para cinsinden varlıkların alımını kolaylaştırmak gerekmektedir. Bu sayede, varlık yönetim şirketleri döviz kuru riskini düşürmek, piyasadan yabancı para almaktansa yabancı para cinsinden varlıkları almanın finansmanını yabancı para cinsinden tahvil ihraç ederek yapmalıdır.</p>
Teşvik Yapısı	Takipteki kredilerin yönetiminin gerçekleştirilmesini ve iyileştirmelerin de artırımını sağlayan, kar-zarar ortaklığı anlaşmalarını da içeren teşvik yapısı bulunmaktadır.
Sorunlu Varlıkların Satışı	Sorunlu varlıkların satış kararı, piyasa koşullarına ve finansman maliyetlerine göre en yüksek oranda iyileşmeyi sağlayacak şekilde alınmalıdır.
Yasal güç	Varlık yönetim şirketlerinin gereğinden fazla yasal güce sahip olması, sorunlu varlıkların özel olarak da kurumsal borçların yeniden yapılandırılması sürecini ivmelendirir.
Kredi verme	Yeniden yapılandırılabilen sorunlu varlıkların daha iyi yönetilmesi amacıyla varlık yönetim şirketlerinin kredi verme fonksiyonu bulunmamalıdır.
Vergi	Bankaların sorunlu varlıklarını varlık yönetim şirketlerine devretmelerini teşvik edecek vergi oranları kullanılmalıdır.

Kaynak: IMF, "Two Approaches to Resolving Nonperforming Assets During Financial Crises", by David Woo, March 2000.

1.7. VARLIK YÖNETİM ŞİRKETLERİNİN KURULUŞ VE FAALİYET ESASLARI HAKKINDA YÖNETMELİK

Varlık yönetim şirketlerinin kuruluş şartları 1 Kasım 2006 tarih ve 26333 sayılı resmi gazetede 5411 sayılı Bankacılık Kanununda yer alan Varlık Yönetim Şirketlerinin Kuruluş ve Faaliyet Esasları Hakkında Yönetmelik'te 4.maddede belirlenmiştir. Bu maddeye göre varlık yönetim şirketleri anonim şirket şeklinde, anonim şirket şeklinde, ödenmiş sermayesi on milyon Türk Lirasından az olmamak kaydıyla, hisse senetlerinin tamamının nama yazılı ve nakit karşılığı çıkarılması, ticaret unvanında "Varlık Yönetim Şirketi" ibaresinin bulunması şartıyla kurulmaktadır.

Varlık yönetim şirketleri kurulurken kanunda kurum olarak adı geçen Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumu'ndan izin almaktadır. Yine aynı şekilde kanunda adı geçen kurul da Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurulu'dur.

“Kuruluş için gerekli olan asgari sermaye, her yıl Türkiye İstatistik Kurumu tarafından açıklanan yıllık üretici fiyat endeksinin iki katının gerektirdiği miktarı geçmemek üzere Kurul kararıyla artırılabilir. Faaliyet konuları farklı olan şirketler ana sözleşmelerini Türk Ticaret Kanunu ve bu Yönetmelik hükümlerine uygun olarak değiştirmek ve ikinci fıkrada belirtilen şartları taşımak üzere kuruluşta aranan belgelerle Kuruma başvurmak ve Kuruldan gerekli izinleri almak kaydıyla varlık yönetim şirketi olarak faaliyet gösterebilirler.”¹⁷

Varlık yönetim şirketlerini kurucularının nitelikleri Varlık Yönetim Şirketlerinin Kuruluş ve Faaliyet Esasları Hakkında Yönetmelik'te 5.maddede belirtilmiştir. Bu maddeye göre varlık yönetim şirketi kurucuları ile tüzel kişi kurucularını kontrol eden gerçek ve tüzel kişilerin kanunun 8 inci maddesinin birinci fıkrasında belirtilen şartları taşımaları zorunludur.

¹⁷ BDDK, Varlık Yönetim Şirketlerinin Kuruluş ve Faaliyet Esasları Hakkında Yönetmelik, 1 Kasım 2006 tarih ve 26333 sayılı Resmi Gazete

Varlık yönetim şirketlerinin kuruluş ve faaliyet izinlerinin nasıl gerçekleştirileceği Varlık Yönetim Şirketlerinin Kuruluş ve Faaliyet Esasları Hakkında Yönetmelik'te 6.maddede şöyle açıklanmıştır: varlık yönetim şirketi kurulması veya mevcut bir şirketin varlık yönetim şirketine dönüşmesi için belirtilen belgelerle birlikte Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumu'na başvurulması zorunludur. Kurum gerekli göreceği ilave bilgi ve belgeleri talep etmeye yetkilidir. Yabancı uyruklu müracaatlar için yurt dışından temin edilecek belgelerin *“ilgili ülkenin yetkili makamlarınca ve Türkiye'nin o ülkedeki konsoloslüğunca veya Lahey Devletler Özel Hukuku Konferansı çerçevesinde hazırlanan Yabancı Resmi Belgelerin Tasdiki Mecburiyetinin Kaldırılması Sözleşmesi hükümlerine göre onaylanmış olması ve başvuruya belgelerin noter onaylı tercümelerinin de eklenmesi şarttır. Müracaat uygun görüldükten sonra Ticaret Siciline tescil ve ilân işlemleri tamamlanır akabinde faaliyet izni almak üzere kuruma yeniden başvuruda bulunur. Ve sonrasında aynı prosedür yine uygulanır. Faaliyete geçildiği tarihten itibaren yedi iş günü içerisinde durumun Kuruma bildirilmesi zorunludur. Kuruluş izni, izin tarihinden itibaren yüz seksen gün içinde faaliyete geçilmemesi halinde geçersiz olur.”*

Varlık yönetim şirketlerinde ana sözleşme değişikliği ve hisse devri ile ilgili hükümler Varlık Yönetim Şirketlerinin Kuruluş ve Faaliyet Esasları Hakkında Yönetmelik'te 7.maddede açıklanmıştır. Bu maddeye göre varlık yönetim şirketlerinin ana sözleşmelerinin değiştirilmesinde Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumu'dan uygunluğu sorulur. *“Kurumun uygun görmediği değişiklik tasarıları genel kurulda görüşülemez. Sicil memuru, kurumun uygun görüşü olmaksızın ana sözleşme değişikliklerini Ticaret Siciline tescil edemez. Bir gerçek veya tüzel kişinin, varlık yönetim şirketi sermayesinin yüzde ellisini ve daha fazlasını temsil eden payları edinmesi kurulun iznine tabidir. Ortak sayısının beşten aşağı düşmesine yol açan işlemler ile izin alınmadan yapılan pay devirleri pay defterine kaydolunmaz. Bu hükme aykırı olarak pay defterine yapılan kayıtlar hükümsüzdür. Oy hakkı edinilmesi ile hisselerin rehnedilmesinde de bu hüküm uygulanır. Yönetim veya denetim kurullarına üye belirleme imtiyazı veren veya intifa hakkı tanınan hisse senetlerinin devri, yukarıdaki oransal sınıra bakılmaksızın Kurulun iznine tabidir. Yönetim veya denetim kurullarına üye belirleme imtiyazı veren hisse senetlerine*

sahip olan ortakların kurucularda aranan nitelikleri taşıması şarttır. Varlık yönetim şirketi sermayesinin yüzde elli veya daha fazlasına sahip olan tüzel kişilerin sermayesinin ikinci fıkrada belirtilen oran veya esaslar dâhilinde el değiştirmesi Kurulun iznine bağlıdır. Bu hüküm tüzel kişi ortağın yönetim ve denetimini belirleyen sermaye paylarının bir başka tüzel kişiye ait olması halinde gerçek kişi ortak ya da ortaklara ulaşıncaya kadar uygulanır. Bu madde kapsamındaki hisse devir izinleri, devralan ortağın kurucularda aranan nitelikleri taşıması şartıyla verilebilir.”

Varlık yönetim şirketlerinin kurumsal yönetiminin nasıl düzenleneceği Varlık Yönetim Şirketlerinin Kuruluş ve Faaliyet Esasları Hakkında Yönetmelik’te 8.maddede göre “varlık yönetim şirketlerinin yönetim kurulları beş kişiden az olamaz. Varlık yönetim şirketlerinde görev alacak yönetim kurulu üyelerinin, Kanunun 8 inci maddesinin birinci fıkrasında belirtilen şartları (e) ve (g) bentleri hariç olmak üzere taşımaları, yarıdan bir fazlasının, hukuk, iktisat, işletme, maliye, bankacılık, kamu yönetimi, mühendislik dallarında lisans veya lisansüstü düzeyinde öğrenim görmüş veya finans veya işletmecilik alanında en az beş yıllık mesleki tecrübeye sahip olmaları şartı aranır.”

9.maddede ise “varlık yönetim şirketlerinde genel müdür olarak görev yapacak kişilerin Kanunun 8 inci maddesinin birinci fıkrasında belirtilen şartları (e) ve (g) bentleri hariç olmak üzere taşımaları, hukuk, iktisat, işletme, maliye, bankacılık ve kamu yönetimi, mühendislik dallarında lisans veya lisansüstü düzeyinde öğrenim görmüş veya finans veya işletmecilik alanında en az yedi yıllık mesleki tecrübeye sahip olmaları şartı aranır.”

10.maddeye göre “yönetim kurulu üyeliğine seçilenler ve herhangi bir nedenle boşalma hâlinde görevlendirilenler, 8 inci maddede aranan şartları taşıdıklarını gösteren belgelerle birlikte yedi iş günü içerisinde Kuruma bildirilir. Genel müdürlüğe atanacakların, 9 uncu maddede aranan şartları taşıdıklarını gösteren belgelerle birlikte yedi iş günü içerisinde Kuruma bildirilmesi şarttır. Bunların atamaları, Kurum tarafından bildirim alındığı tarihten itibaren yedi iş günü içinde gerekçeli olumsuz bir görüş bildirilmediği takdirde yapılır.”

Varlık yönetim şirketlerinin faaliyet alanı ile ilgili düzenlemeler Varlık Yönetim Şirketlerinin Kuruluş ve Faaliyet Esasları Hakkında Yönetmelik'te 11.maddede belirlenmiştir.

“Banka, Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonu ve diğer mali kurumların alacakları ile diğer varlıklarını satın alabilir, satabilir, satın aldığı alacakları tahsil edebilir, varlıkları nakde çevirebilir veya bunları yeniden yapılandırarak satabilir. Alacakların tahsili amacıyla edindiği gayrimenkul veya sair mal, hak ve varlıkları işletebilir, kiralayabilir ve bunlara yatırım yapabilir. Alacaklarını tahsil etmek amacıyla borçlularına ilave finansman sağlayabilir. Banka, Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonu ve diğer mali kurumların alacakları ile diğer varlıklarının yeniden yapılandırılması veya üçüncü kişilere satışında danışmanlık ve aracılık hizmeti verebilir. Ana faaliyetlerini gerçekleştirmek üzere sermaye piyasası mevzuatı dâhilinde ve gerekli izinleri almak kaydıyla faaliyette bulunabilir ve menkul kıymet ihraç edebilir. Faaliyetlerini gerçekleştirmek amacıyla iştirak edinebilir. Diğer varlık yönetimi şirketlerinin satışına aracılık ettiği veya ihraç ettiği finansal ürünlere yatırım yapabilir. Şirketlere kurumsal ve finansal yeniden yapılandırma alanlarında danışmanlık hizmeti verebilir. Varlık yönetim şirketleri, bu maddede belirlenen konular dışında faaliyette bulunamaz. Banka ve diğer mali kurumların alacakları ile diğer varlıklarının satın alınmasına münhasır olarak, alacağını veya diğer varlığını satın aldığı banka veya diğer mali kurumlardan kredi kullanamazlar.”

“Varlık yönetim şirketlerinin, 11 inci madde uyarınca iştirak edecekleri ortaklıkların, sermayesinin veya oy hakkı toplamının en az yüzde onuna sahip olması şarttır.”

Varlık yönetim şirketlerinde denetim ile ilgili düzenlemeler Varlık Yönetim Şirketlerinin Kuruluş ve Faaliyet Esasları Hakkında Yönetmelik'te 13.maddede aşağıdaki gibi belirlenmiştir.

“Varlık yönetim şirketlerinin her yıl Haziran ayı sonu ve yılsonu itibarıyla düzenlenecek finansal tablolarının, Bankalarda Bağımsız Denetim Gerçekleştirecek Kuruluşların Yetkilendirilmesi ve Faaliyetleri Hakkında Yöne Kurumca gerekli görülmesi halinde varlık yönetim şirketleri, Kurumun yerinde denetim yapmaya

yetkili meslek personeli tarafından istenecek her türlü bilgi ve belgeyi vermek, defter ve belgelerini ibraz etmek ve incelemeye hazır tutmak zorundadırlar. Yönetmelikte belirlenen usul ve esaslar çerçevesinde yetkili kuruluşlarca denetlenmesi şarttır.”

“Varlık yönetim şirketlerinin, Haziran ayı sonu ve yılsonu itibarıyla düzenlenecek yetkili denetim kuruluşlarının bağımsız denetiminden geçmiş finansal tabloları ile yıllık faaliyet raporları ilgili dönemi izleyen iki ay içinde Kuruma gönderilir. Bu Yönetmeliğin uygulanması çerçevesinde varlık yönetim şirketleri, Kurum tarafından gerekli görülmesi halinde talep edilen her türlü bilgi ve belgeyi Kuruma tevdi etmek zorundadırlar.”

Varlık yönetim şirketlerinde faaliyet izninin iptalini gerektirecek durumlar Varlık Yönetim Şirketlerinin Kuruluş ve Faaliyet Esasları hakkında Yönetmelik'te 15.maddede belirlenmiştir. Bu maddeye göre “ortakları kurucularda aranan şartları kaybeden veya bu yönetmelik hükümlerine aykırı işlem yaptığı tespit edilen ya da 14 üncü madde uyarınca Kurumca talep edilen bilgi ve belgeleri süresi içinde göndermeyen varlık yönetim şirketlerine, Kurum tarafından bu durumlarını düzeltmeleri için üç aya kadar süre verilir. Bu süre içinde durumlarını düzeltmeyenlerin faaliyet izinleri Kurulca iptal edilir. 11 inci maddenin ikinci fıkrasına aykırı olarak, anılan maddede belirlenen konular dışında faaliyette bulunan ve alacağını veya diğer varlığını satın aldığı banka veya diğer mali kurumlardan bahse konu satışa münhasıran kredi kullanan varlık yönetim şirketlerinin faaliyet izinleri Kurulca iptal edilir.”

Varlık yönetim şirketlerinin karşılık ayırma konusu ile ilgili düzenlemeleri Varlık Yönetim Şirketlerinin Kuruluş ve Faaliyet Esasları Hakkında Yönetmelik'te 16.maddede şöyle belirtilmiştir. “Varlık yönetim şirketleri, işlemleri nedeniyle doğmuş veya doğması beklenen, ancak miktarı kesin olarak belli olmayan zararlarını karşılamak amacıyla, devraldıkları toplam alacaklar ile diğer varlıklarını Türkiye Muhasebe Standartları ile Türkiye Finansal Raporlama Standartları çerçevesinde belirlenen usul ve esaslara uygun olarak değerler ve karşılığa tabi tutarlar. Varlık yönetim şirketleri, 14 üncü madde kapsamında düzenleyecekleri finansal tablolarını

Türkiye Muhasebe Standartları ile Türkiye Finansal Raporlama Standartlarına uygun olarak hazırlar ve yayımlarlar.”

Varlık Yönetim Şirketlerinin Kuruluş ve Faaliyet Esasları Hakkında Yönetmelik'te Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonu'nun varlık yönetim şirketlerine hangi oranda ortak olacağı belirli değildir. 4743 sayılı kanunda Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonu'nun şirket sermayesinin yüzde yirmisini aşmamak şartıyla ve sermaye sağlamak amacıyla katılacağından bahsedilmekteydi lakin bu kanun yürürlükten kaldırılmıştır. 5411 sayılı Bankalar Kanununun 143.maddesiyle bu durum Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonu'nun ortaklıktaki payı en az yüzde yirmi ve en çok yüzde yüz olması şeklinde açığa kavuşturulmuştur.

Varlık yönetim şirketlerine sağlanan imkanlar 4743 sayılı kanunun 3.maddesi 7.fikrasında şöyle belirtilmiştir: *“Bankalar, özel finans kurumları ve diğer malî kurumların alacakları ile diğer varlıklarının satın alınması ve yeniden yapılandırılarak satılması amacıyla, kuruluş ve faaliyet esasları Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurulu tarafından belirlenecek varlık yönetim şirketlerinin yaptıkları işlemler ve bu işlemlerle ilgili olarak düzenlenen kağıtlar, kuruluş işlemleri de dahil olmak üzere kuruldukları takvim yılı ve bunu izleyen beş yıl süresince 488 sayılı Damga Vergisi Kanununa göre ödenecek damga vergisinden, 492 sayılı Harçlar Kanununa göre ödenecek harçlardan, her ne nam altında olursa olsun tahsil edilecek tutarlar 6802 sayılı Gider Vergileri Kanunu gereği ödenecek banka ve sigorta muameleleri vergisinden, 1318 sayılı Finansman Kanununa göre ödenecek taşıt alım vergisinden, kaynak kullanımı destekleme fonuna yapılacak kesintilerden ve 4077 sayılı Tüketicinin Korunması Hakkında Kanununun 29 uncu maddesi hükmünden istisnadır. Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonu bu şirketlere, hiçbir şekil ve suretle şirket sermayesinin yüzde yirmisini aşmamak kaydıyla, sermaye sağlamak suretiyle katılmaya yetkilidir.”*

Katma Değer vergisi hakkındaki hükümler ise 3065 sayılı kanunun 17.maddesi 4.fikrası 1 bendinde düzenlenmiştir. *“4743 sayılı Kanun hükümlerine göre kurulan varlık yönetim şirketlerinin bankalar, özel finans kurumları ve diğer mali kurumlardan devraldığı alacakların tahsili amacıyla bu alacakların teminatını*

oluşturan mal ve hakların (müzayede mahallinde satışı dahil) teslimi ile aynı Kanuna göre finansal yeniden yapılandırma çerçeve anlaşmaları hükümleri kapsamında yeniden yapılandırılan borçların ödenmemesi nedeniyle bu borçların teminatını oluşturan mal ve hakların (müzayede mahallinde satışı dahil) teslimi katma değer vergisinden istisnadır. Böylece, belirtilen mal ve hakların satışı katma değer vergisinden istisna edilerek, teminatların paraya çevrilmesi teşvik edilmiştir.”

BÖLÜM 2

TÜRK BANKACILIK SEKTÖRÜNDE VARLIK YÖNETİM ŞİRKETLERİNİN YERİ VE MUHASEBESİ

2.1. 1980 SONRASI TÜRK BANKACILIK SEKTÖRÜNDE YAŞANAN GELİŞMELER

24 Ocak 1980 kararlarına kadar rekabetin olmadığı, faiz oranlarını devletin kontrol ettiği bir bankacılık sektörü varken; alınan kararlarla birlikte liberalizasyon çalışmaları başlamış ve bankacılık sektörü de dışa açılmaya başlamıştır. Faiz oranlarının serbest bırakılması, kambiyo düzenlemeleri ve bankacılık sektörüne girişlerin kolaylaştırılması gibi uygulamalarla o zamana kadar ki Türk Mali Sistemi büyük değişikliklere uğramıştır. Küreselleşme hareketlerinin ivmelenmesi ile yeni finansal araçlar da Türk Mali Sistemi ile bütünleştirilmiştir.

Sermaye piyasalarını önemli ölçüde değiştiren bir diğer önemli karar da hiç şüphesiz 5 Nisan kararlarıdır. 1994 krizinin ardından Hazine'nin ve Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası'nın gerçekleştirdiği sektörü uluslararası sisteme bütünleştirme yönündeki hukuki ve mali çalışmalar sonucunda bazı bankalar batmış ve sektör bu çalışmalardan olumsuz etkilenmiştir. Özellikle 1990'larda uygulanan finansal liberalleşmeye yönelik politikalar sektörde birçok zayıflık oluşmasına neden olmakla birlikte krizlerin ortaya çıkmasına da zemin hazırlamıştır.

“Türkiye, Asya ve Rusya krizleri ile 1999 yılında yaşanan depremin ardından 1999 yılının Aralık ayında IMF ile stand-by anlaşması imzalamış ve imzalanan bu anlaşma ile enflasyonun kontrol altına alınması hedefiyle 2000 yılında enflasyonla mücadele programı uygulanmaya başlamıştır. Bu amaç doğrultusunda şeffaflığın artırılması, etkin denetimin sağlanması gibi önlemler belirlenmiştir. Ayrıca sorunlu bankaların TMSF'ye devri ve kamu bankalarının reformu öngörülmüştür.”¹⁸

¹⁸ Biçim, a.g.e.s.80

2000 yılında uygulanan mali politikalar sonucu TL reel olarak değerlendirilerek ithalatın artmasına neden olmuştur. İthalattaki bu artış da cari işlemler dengesinin bozulmasına neden olmuştur. Bu gelişmelerle beraber özelleştirmelerde ve yapısal reformların hazırlanmasında yaşanan gecikmeler sonucu Kasım 2000 krizi patlak vermiştir. Kriz neticesinde faiz oranları artarak finansman maliyetlerini de yükseltmiştir. Bu durumun sonucunda da bankacılık sektörü oldukça zor günler geçirmeye başlamıştır. Finansal sistemde oluşan kırılma yapı ve siyasi gerginlikler neticesinde Şubat 2001’de yeni bir kriz patlak vermiştir. Kriz ortamında öncelikle güven ortamı yok olmuş, piyasalarda panik oluşmuş ve devalüasyonla beraber kriz derinleşerek sistematik bir kriz haline gelmiştir. Şubat 2001 krizi ile birlikte uygulanmakta olan döviz kuru politikaları da eleştirilmeye başlanmıştır. Diğer taraftan kredilerde gerilemeler yaşanırken, toplam mevduat hacminde de azalmalar meydana gelmiştir. Kamu sektöründe başlayan kriz finansal sektöre yayılmış oradan da reel sektöre sıçramıştır. Krizin derinleşmesinde merkez bankasının herhangi bir müdahalede bulunmaması da önemli bir etken olmuştur.

2008 yılında meydana gelen küresel kriz yılın üçüncü çeyreğinde Türkiye’de de etkili olmaya başlamıştır. İşsizlik artarken büyüme oranları eksilere düşmüş ve ekonomi resesyona girmiştir. Özellikle son çeyrekte tahsili gecikmiş alacaklarda önemli ölçüde artış yaşanmıştır.

2.2. VARLIK YÖNETİM ŞİRKETLERİNİN TÜRKİYE’DE FAALİYETE BAŞLAMASI

Kasım 2000 krizi ve sonrasında yaşanan Şubat 2001 krizlerinin ardından mali piyasalarda ve reel sektörde finansman maliyetleri artmış ve bu durumda bir sonucu olarak bazı şirketler faaliyetlerine son verirken bazıları küçülme yoluna başvurmuş ve neticede üretim ve dolayısıyla da ihracat azalmıştır. Kötü gidişata durdurmak ve istikrarı yeniden sağlamak amacıyla reel sektörü düzenleyen yeni uygulamalar yapılmış ve finans sektörü içinse varlık yönetim şirketleri kurulmuş ve TMSF bazı bankaları yeniden yapılandırmıştır.

2.2.1. Bankacılık Sektörünün Yeniden Yapılandırılması

Kasım 2000 krizi ile bankacılık sektörü likidite sıkıntısı ve yüksek faiz oranları ile karşılaşırken, Şubat 2001 krizi ile de kur riski ile karşılaşmıştır. “Türk bankacılık sektörünün yeniden yapılandırılması çerçevesinde BDDK tarafından Mayıs 2001’de “Bankacılık Sektörü Yeniden Yapılandırma Programı” hazırlanarak kamuoyuna açıklanmıştır. Bu program IMF ve Dünya Bankası ile yürütülmekte olan makroekonomik ve yapısal reform programının da önemli bir bileşenini oluşturmuştur. Programın temel hedefi; etkin, uluslararası ölçekte rekabet edebilir ve sağlıklı bir bankacılık sistemine geçişi sağlamak olarak belirlenmiştir. Programda; bankacılık sektörünün mali ve operasyonel yapısının güçlendirilmesine yönelik uygulamalar ile bankacılık sektöründe gözetim ve denetimin etkinliğini arttıracak, sektörü daha etkin ve rekabetçi bir yapıya kavuşturacak, yasal ve kurumsal düzenlemelere yer verilmiştir.”¹⁹Bu program ile öncelikle bankalardan mevduat kaçışlarını ve bankaların risklerinin tüm sektöre yayılmasını engellemeye çalışılmıştır. Kısacası bu program ile bankacılık sektörüne olan güvenin yeniden tesis edilmesi ve sektörün iyileştirilmesi hedeflenmiştir.

“Bankacılık sektörünün yeniden yapılandırılmasının toplam maliyeti 47,2 milyar dolar olarak gerçekleşmiştir.”²⁰

“Kamu maliyesi üzerinde yeniden yapılandırma sürecinde görev zararları dahil olmak üzere kamu bankaları için 21,9 milyar dolar, TMSF’ye devredilen bankalar içinse 17,3 milyar dolar olmak üzere toplam 39,2 milyar dolarlık (GSYİH’a oranı yüzde 26,6) bir ek yük ortaya çıkmıştır.”²¹

“Diğer taraftan, bankacılık sektörünün yeniden yapılandırılmasının özel sektöre maliyeti; 5,2 milyar doları TMSF tarafından ve 2,7 milyar doları kriz döneminde

¹⁹ Oğuz Yıldırım, “Türk Bankacılık Sektöründe Yeniden Yapılandırma ve Düzenlemelerin Türkiye Ekonomisine Etkileri”, Mart 2004, s.. 3

²⁰ BDDK, Bankacılık Sektörü Yeniden Yapılandırma Programı Gelişme Raporu – VII,s.7

²¹ BDDK, a.g.e.s.7

eriyen sermayeleri güçlendirmek amacıyla özel sektör bankaları tarafından olmak üzere 7,9 milyar dolar (GSYİH'a oranı yüzde 5,3) olmuştur.”²²

Devlet bankalarına menkul kıymet ve nakit olarak kaynak aktarımı yapılarak sermayeleri güçlendirilmeye çalışılmıştır. Devlet bankalarına ait görev zarar alacakları ve tahakkuk etmiş faizler tahvil ihracı ile kapatılmış ve 3 Temmuz 2001’de görev zararlarına yol açan yasal düzenlemeler bakanlar kurulunca kaldırılmıştır. Ayrıca kısa vadeli borçları temizlenmiş, mevduat faizleri piyasa koşullarına denkleştirilmiş ve personel sayıları da olması gereken değerlere düşürülmüştür.

Özel kesim bankaları ise kendi özkaynakları ile sermayelerini güçlendirerek ve faiz riskleri düşürülerek ve de bilançoları daha şeffaf hale getirilerek yeniden yapılandırılma işlemine tabii tutulmuşlardır.

Sonuç olarak bankacılık sektörü yeniden yapılandırılırken Londra Yaklaşımına benzeyen İstanbul Yaklaşımı benimsenmiş olup yeniden yapılandırma işlemleri gerçekleştirilip sorunlu kredilerin çözümü için de varlık yönetim şirketleri kurulmuştur.

2.2.2. Varlık Yönetim Şirketlerinin Bankacılık Sektörüne Girişi

Kasım 2000 ve Şubat 2001 krizlerinin ardından krizlerin negatif etkilerini ortadan kaldırmak, AB uyum sürecinde istenen reformları gerçekleştirmek ve bankacılık sektörünü uluslararası standartlara uygun hale getirmek için uygulanan yeniden yapılandırma programında sorunlu kredilere çözüm getirecek olan varlık yönetim şirketleri önemli rol üstlenmiştir. Varlık yönetim şirketleri sayesinde sorunlu aktiflerin alım satım işlevi görebilecekleri bir piyasa meydana geleceği gibi sorunlu aktifler tekrar finansal sisteme dahil olacaktır.

“VYŞ modeli Türkiye’ye IMF’nin önerdiği bir modeldir. Dünyadaki örneklerine bakacak olursak A.B.D.’de "RTC" ve "FDIC", Meksika’da "FOBAPROA", G.Kore’de "KAMCO", Çin’de "CHAMC", Endonezya’da "IBRA", Tayland’da "FRA",

²² BDDK, a.g.e.s.7

Malezya'da "DANAART", Filipinler'de "APT",Gana'da "NPART", İsveç'te "SECURUM" ve "RETRİVA" sayılabilir."²³

Türkiye'de devlet eliyle kurulan ve finansal kurumların ortaklığı ile kurulan olmak üzere sorunlu aktiflerin tasfiyesini yürüten iki çeşit varlık yönetim şirketi bulunmaktadır. Devlet eliyle kurulan varlık yönetim şirketleri merkezi varlık yönetim şirketi türüne girerken; Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonu, bankalar, özel finans kuruluşları, uluslararası kurumlar diğer ülkelerdeki varlık yönetim şirketleri ortaklıkları ile kurulan varlık yönetim şirketleri ise merkezi olmayan varlık yönetim şirketi türüne girmektedir.

*"Mali piyasaları gelişmiş ülkelerde sorunlu varlıklar üzerinde uzmanlaşmış özel sektör kuruluşları normal zamanlarda ve kriz dönemlerinde bu varlıkların devralınması, yönetilmesi ve elden çıkarılması faaliyetlerini piyasa kuralları içerisinde yürütmektedir. Elden çıkarmanın yöntemi tahsilat ve haciz gibi nihai bir tasfiye olabileceği gibi doğrudan ya da bir menkul kıymet havuzu şeklinde piyasalarda satış da olabilmektedir. Mali piyasaları yeterince gelişmemiş ülkelerde ise sorunlu varlıkların piyasa kuralları çerçevesinde özel firmalarca çözümlenmesi özellikle kriz dönemlerinde istendiği ölçüde ve verimlilikte olmayabilmektedir. Bu nedenle kamu otoritelerince piyasa disiplininin sapma pahasına da olsa birtakım varlık yönetimi şirketleri kurulması yoluna gidilmektedir. Mali piyasaları gelişmiş ülkelerde bile, piyasanın tolere edebileceği seviyenin üzerinde miktarlarda sorunlu varlığın ortaya çıkmasına yol açabildiğinden krizler kamunun kendi varlık yönetimi şirketini kurmasını gerektirebilmektedir. 1980'lerde ABD bunun en çarpıcı örneğini teşkil etmiştir."*²⁴

Türkiye, varlık yönetim şirketi uygulamasına 30 Ocak 2002 tarihli 4743 sayılı Mali Sektöre Olan Borçların Yeniden Yapılandırılması ve Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkındaki 1 Kasım 2006 tarihli 5411 sayılı kanun ile başlamıştır. Kurulan şirketler ilk mali raporlarını 2007 yılı haziran ayında düzenlemişlerdir. Varlık yönetim şirketleri altı ayda bir mali raporlarını yayınlamaktadır. Varlık

²³ Biçim, a.g.e. s.103

²⁴ Mesutoğlu, a.g.e.s.3

yönetim şirketleri sektöründeki şirket sayısı 2007'den bu yana artarak 2012'nin Nisan ayı itibariyle sekize ulaşmıştır.

Merkezi ve merkezi olmayan varlık yönetim şirketlerinin bir arada bulundurulmak istenmesinin nedeni birbirinin olumsuz etkilerini azaltmaktır. Kriz zamanlarında kamu varlık yönetim şirketleri özel varlık yönetim şirketlerine göre finansman açısından daha rahat bir süreç geçirirlerken; özel varlık yönetim şirketleri, bankaların mevzuata aykırı kullanımlarından kaynaklanan tahsili gecikmiş alacaklarını banka bünyesindeki varlık yönetim bölümlerine aktarmalarını engellemek için çalışmaktadır.

2.2.3. Türkiye'de Faaliyet Gösteren Varlık Yönetim Şirketleri

Türkiye'de şu an faaliyet gösteren sekiz adet varlık yönetim şirketi bulunmaktadır. Bu şirketler: Anadolu Varlık Yönetim Anonim Şirketi, Bebek Varlık Yönetim Şirketi, Girişim Varlık Yönetim Anonim Şirketi, RCT Varlık Yönetim Anonim Şirketi, LBT Varlık Yönetim Anonim Şirketi, Standart Varlık Yönetim Şirketi, Efes Varlık Yönetim Anonim Şirketi ve Final Varlık Yönetim Anonim Şirketi'dir.

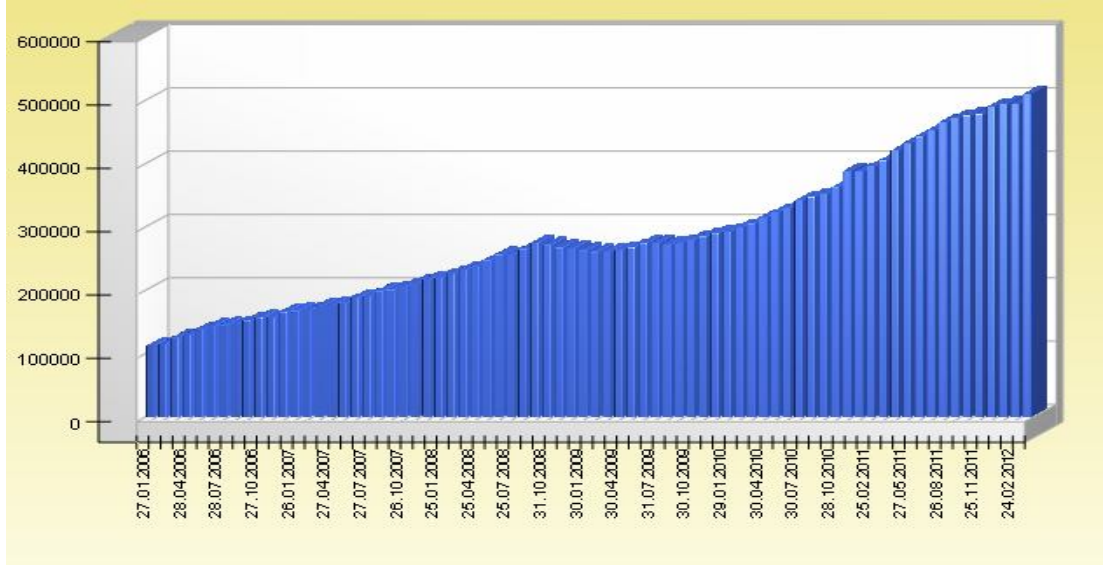
2.2.4. Tablo ve Grafiklerle Türk Bankacılık Sisteminde Takipteki Alacaklar

1 Ocak 2006 ile 17 Nisan 2012 tarihleri arasında takipteki alacakların, kullanılan kredilere oranının binde 7 ile binde 14 arasında değiştiğini görmekteyiz. Ocak 2006'da bu oran yaklaşık binde 7 iken 2009'da yaklaşık binde 14 olmuş, 2012 Nisan ayında yine yaklaşık binde 7 olarak ölçülmüştür.

2.2.4.1. Türk Bankacılık Sektöründe Takipteki Alacaklara Genel Bakış

Tablo 5'te de görüldüğü üzere 2006'dan buyana bankacılık sektöründe kullanılan kredilerde genelde bir artış yaşanmıştır. 2008'in sonu ve 2009'da görülen azalış 2008 Global Krizinin Türk Bankacılık sektörüne olan etkisinden kaynaklanmaktadır. 2006'da 166 Milyon TL civarında verilen krediler 2012'nin ilk çeyreğinde yaklaşık üç kat artarak 511 Milyon TL'ye ulaşmıştır.

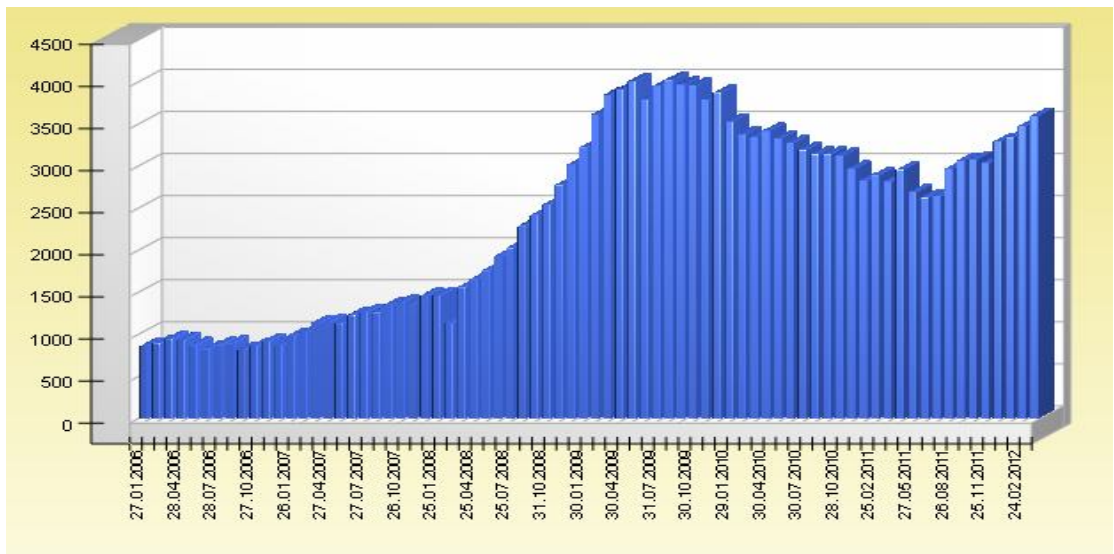
Tablo 5: 01/01/2006-17/4/2012 Tarihleri Arası Bankacılık Sektör Bazında Kullanılan Krediler

Kaynak:<http://ebulten.bddk.org.tr/haftalikbulten/BultenYeni.aspx>

Tablo 6’da yine Milyon TL olarak Tablo 5’te yer alan bankacılık sektöründeki kullanılan kredilerin takibe düşen miktarlarını görmekteyiz. 2006 Ocak ayında 1 Milyar TL’nin altında olan takipteki kredilerin, 2009’da artarak 4 Milyar TL’ye yaklaştığını görmekteyiz. Nisan 2012’de ise 3,5 Milyar TL civarında takipte kredi olduğunu görülmektedir.

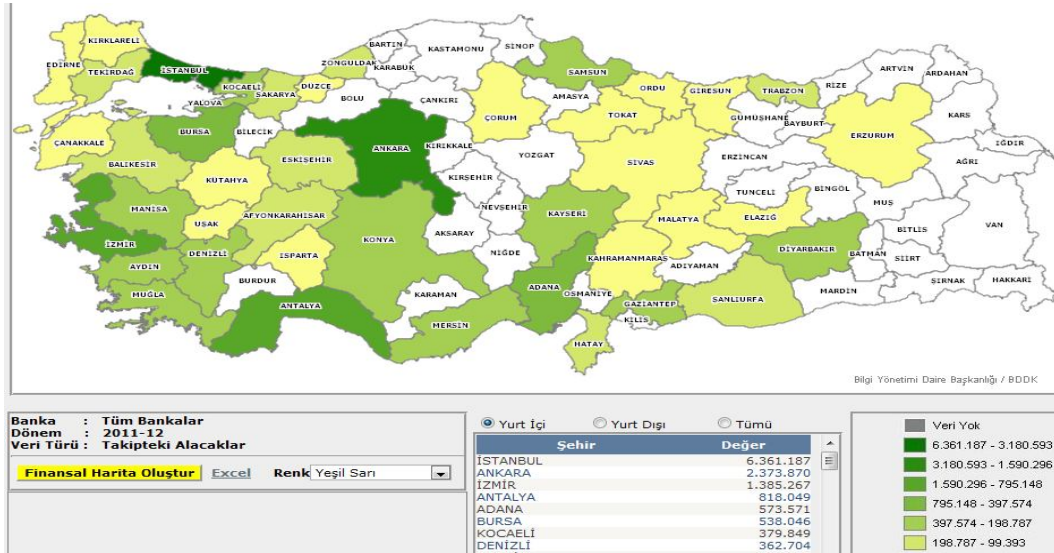
Tablo 6: 01/01/2006-17/4/2012 Tarihleri Arası Bankacılık Sektör Bazında Takipteki Krediler

<http://ebulten.bddk.org.tr/haftalikbulten/BultenYeni.aspx>

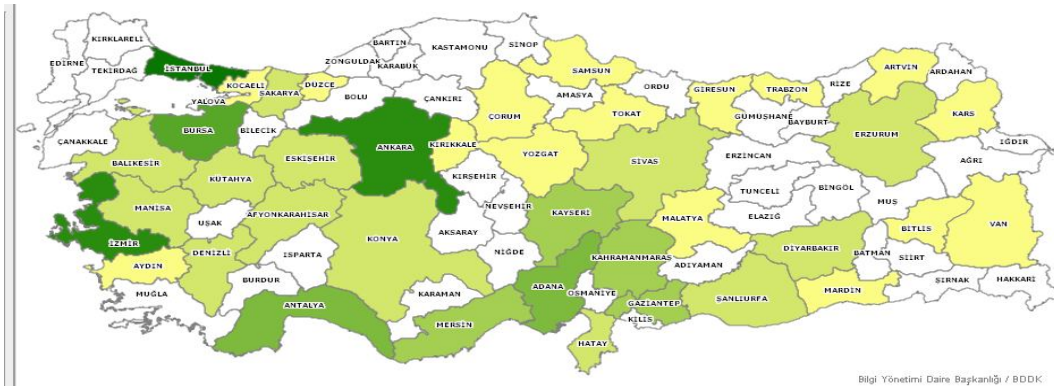
Aşağıda Tablo 7’de 2007 yılı ve 2012 yılı ilk çeyreği arasında tüm bankalardaki takipteki alacakların illere göre dağılımını görmekteyiz. İstanbul, Ankara ve İzmir takipteki alacaklar bakımından ilk üç sırayı almaktadır. Takipteki alacakların büyük şehirlerde arttığı gözlemlenmektedir. Yine ülkenin batısında doğusuna oranla daha fazla takipteki alacak olduğu gözlemlenmiştir. İç Anadolu’nun küçük şehirleri Batı Karadeniz, Güneydoğu Anadolu ve Doğu Anadolu’da ise takipteki alacakların oldukça düşük olduğu görülmektedir.

Tablo 7: 2007-2012 Yılı İlk Çeyreği Arasında Tüm Bankalarının Takipteki Alacaklarının İllere Göre Dağılımı

Kaynak: <http://ebulten.bddk.org.tr/haritalama/harita.aspx/17.04.2012>

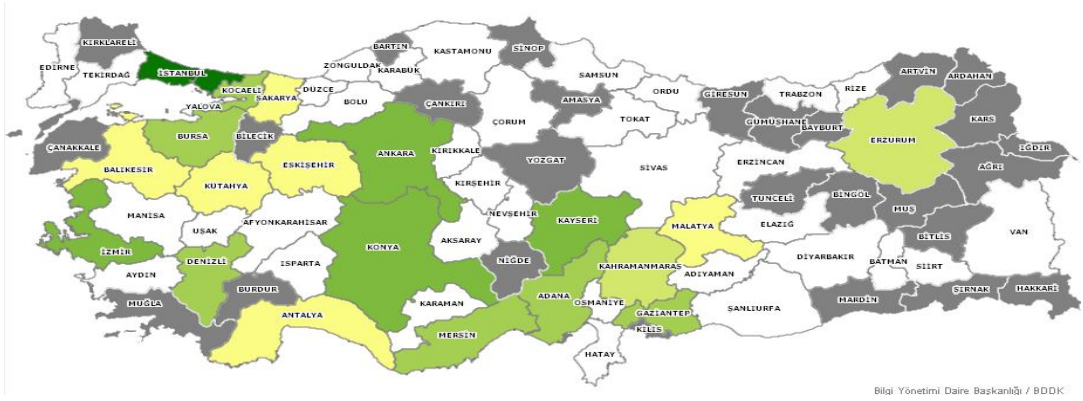
Tablo 8: 2007-2012 Yılı İlk Çeyreği Arasında Kamu Bankalarının Takipteki Alacaklarının İllere Göre Dağılımı

Kaynak: <http://ebulten.bddk.org.tr/haritalama/harita.aspx/17.04.2012>

Tablo 8’de ise aynı dönemde kamu bankalarının takipteki alacaklarının illere göre dağılımını görmekteyiz. Tablo 8’de de Tablo 7’de görülen durumun benzeri izlenmektedir. Büyük şehirlerdeki kamu bankalarının takipteki alacakları oldukça fazla olup yine İstanbul, Ankara ve İzmir ilk üç sırayı paylaşmaktadır.

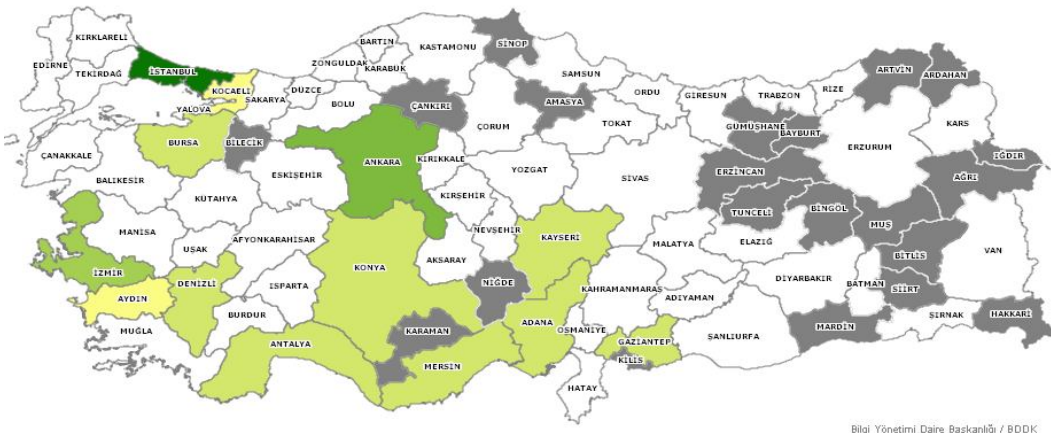
Tablo 9: 2007-2012 Yılı İlk Çeyreği Arasında Katılım Bankalarının Takipteki Alacaklarının İllere Göre Dağılımı

Kaynak: <http://ebulten.bddk.org.tr/haritalama/harita.aspx/17.04.2012>

Tablo 9’da ise katılım bankalarının takipteki alacaklarının dağılımını görmekteyiz. Haritada gri renkte olan şehirlerde veri bulunamamıştır. Yine büyük şehirlerde takipteki alacakların daha fazla olduğu gözlemlenmektedir. İstanbul, Ankara ve Konya yine ilk üç sırayı almaktadır.

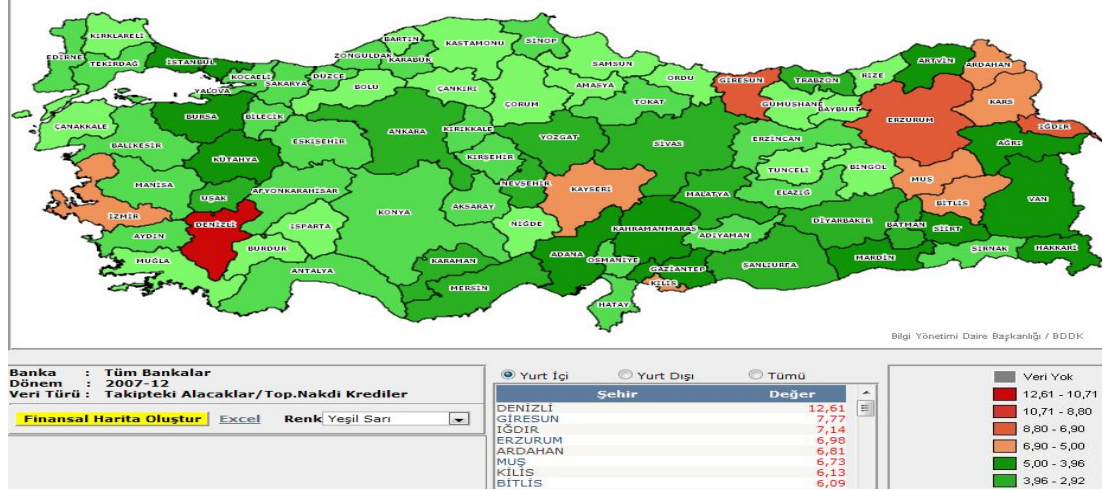
Tablo 10: 2007-2012 Yılı İlk Çeyreği Arasında Özel Bankalarının Takipteki Alacaklarının İllere Göre Dağılımı

Kaynak: <http://ebulten.bddk.org.tr/haritalama/harita.aspx/17.04.2012>

Tablo 10’da yine aynı dönemde özel bankaların takipteki alacaklarının dağılımı görülmektedir. İlk üç sırayı yine İstanbul, Ankara ve İzmir almaktadır. Gri renkli şehirlerden veri alınamamıştır. Büyükşehirler özel bankaların takipteki alacaklarında da öne çıkmaktadır.

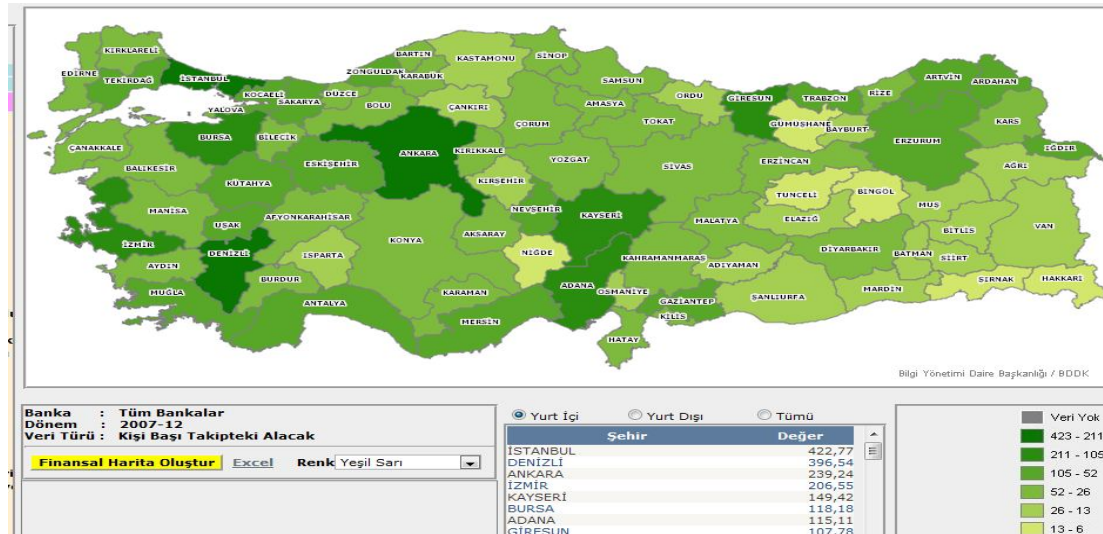
Tablo 11: 2007-2012 Yılı İlk Çeyreği Arasında Takipteki Alacaklar/Toplam Nakdi Krediler Tüm Bankaların İllere Göre Dağılımı

Kaynak: <http://ebulten.bddk.org.tr/haritalama/harita.aspx/17.04.2012>

Tablo 11’de takipteki alacakların toplam nakdi kredilere oranının illere göre dağılımını görmekteyiz. Bu tabloda Denizli ili ilk sırayı alırken Giresun ikinci Iğdır ise üçüncü sırada yer almaktadır. Sıralamanın bu şekilde olmasının nedeni toplam nakdi kredilerin miktarının düşüklüğünden kaynaklandığı söylenebilmektedir.

Tablo 12: 2007-2012 Yılı İlk Çeyreği Arasında Takipteki Alacakların Kişi Başı İllere Göre Dağılımı

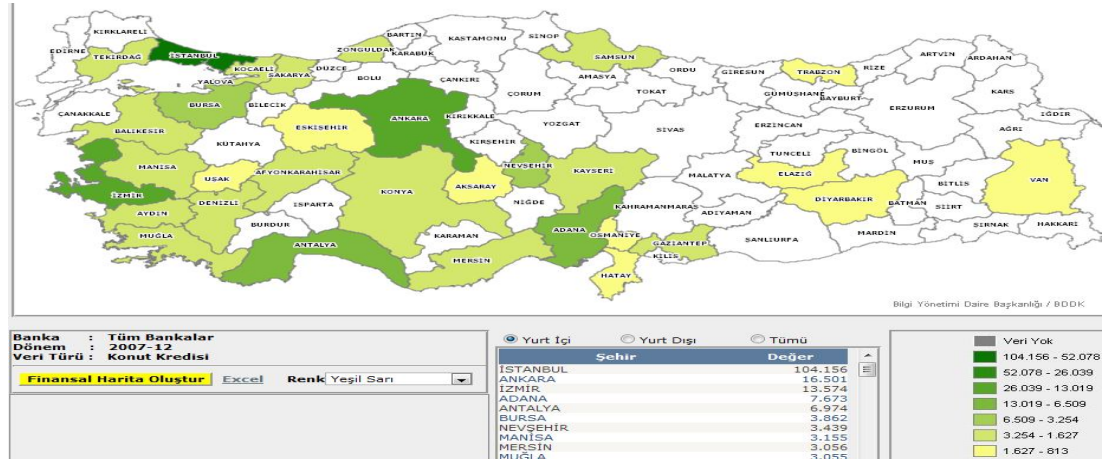
Kaynak: <http://ebulten.bddk.org.tr/haritalama/harita.aspx/17.04.2012>

Tablo 12’de takipteki alacakların kişi başına düşen miktarlarının illere göre dağılımını görmekteyiz. Kişi başına düşen takipteki alacaklarda İstanbul, Denizli, Ankara sıralaması görülmektedir.

2.2.4.2. Takipteki Alacakların Türlerine Göre Dağılımı

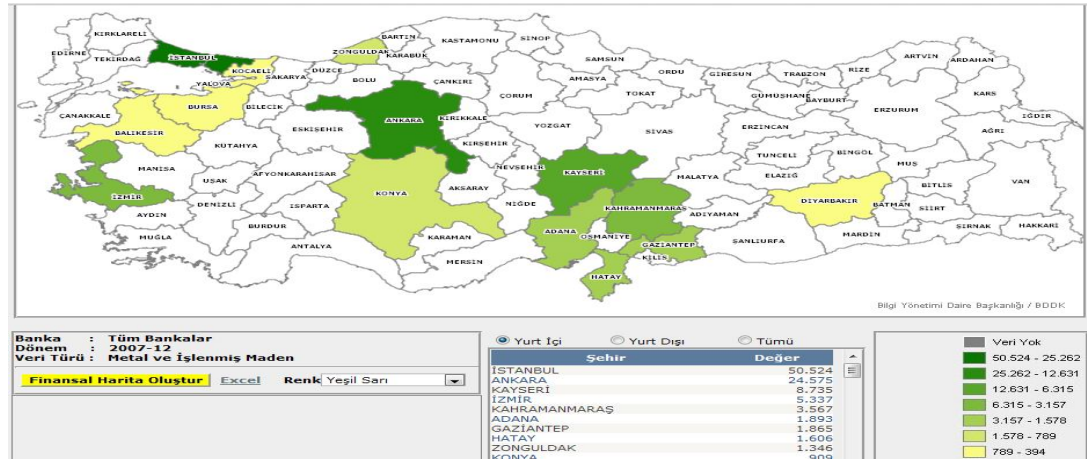
Tablo 13’te konut kredisindeki takipteki alacakların illere göre dağılımını görmekteyiz. İlk üç sırayı yine İstanbul, Ankara ve İzmir almaktadır. Konut kredisinde Türkiye’nin batısının doğusuna göre daha çok takipte alacağı olduğu gözlemlenmektedir.

Tablo 13: 2007-2012 Yılı İlk Çeyreği Arasında Konut Kredisindeki Takipteki Alacakların İllere Göre Dağılımı

Kaynak: <http://ebulten.bddk.org.tr/haritalama/harita.aspx/17.04.2012>

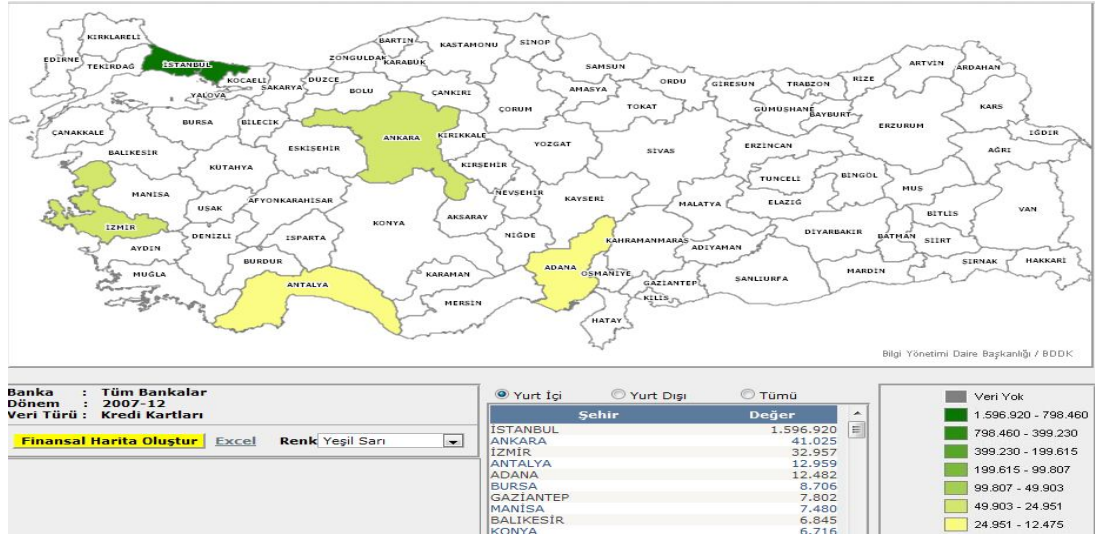
Tablo 14: 2007-2012 Yılı İlk Çeyreği Arasında Kredi Kartında Takipteki Alacakların İllere Göre Dağılımı

Kaynak: <http://ebulten.bddk.org.tr/haritalama/harita.aspx/17.04.2012>

Tablo 14’de kredi kartlarında yaşanan takipteki alacakların illere göre dağılımı görülmektedir. İstanbul, Ankara ve Kayseri bu sıralamada ilk üç sırayı almaktadır.

Tablo 15: 2007-2012 Yılı İlk Çeyreği Arasında Taşıtlı Kredisinde Takipteki Alacakların İllere Göre Dağılımı

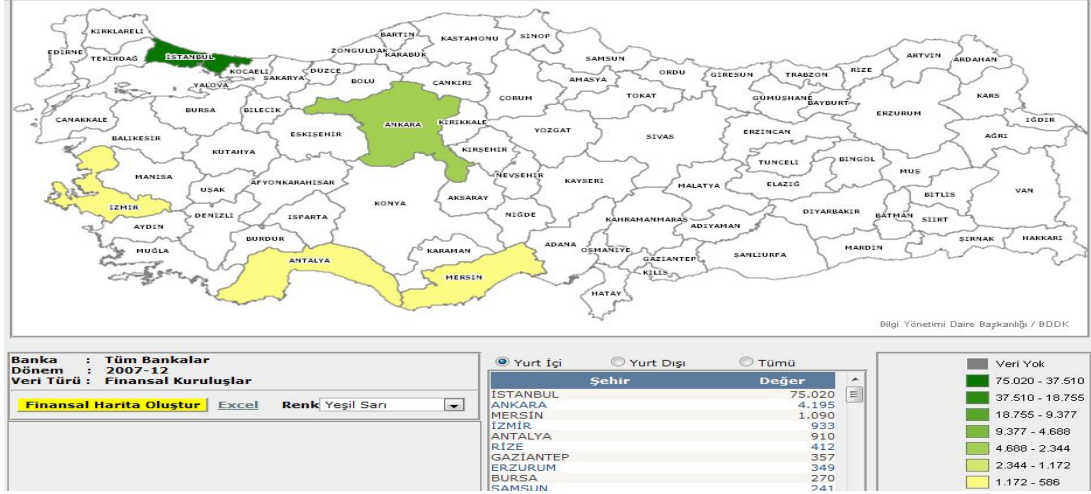
Kaynak: <http://ebulten.bddk.org.tr/haritalama/harita.aspx/17.04.2012>

Tablo 15’te taşıtlı kredisinde takipteki alacakların illere göre dağılımını görmekteyiz. İstanbul bu tabloda çok büyük bir farkla birinci sırayı alırken Ankara ve İzmir ikinci ve üçüncü sırayı almaktadırlar.

2.2.4.3. Takipteki Alacakların Sektörlere Göre Dağılımı

Tablo 16’da finans sektöründe takipteki alacakların illere göre dağılımını görmekteyiz. Türkiye’nin finans merkezi İstanbul açık ara farkla birinci sırayı alırken Ankara ve Mersin sırasıyla ikinci ve üçüncü olmaktadır. Onları İzmir ve Antalya izlerken diğer illerimizde finans sektöründe dikkate değer bir takipteki alacak sorunu görülmemektedir.

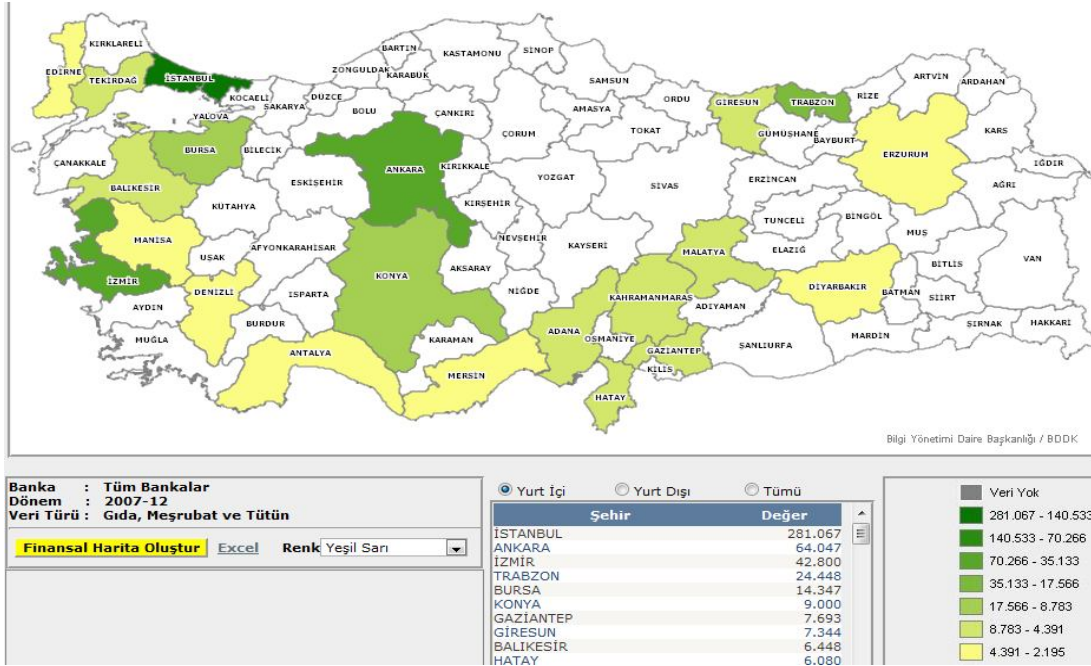
Tablo 16: 2007-2012 Yılı İlk Çeyreği Arasında Finans Sektöründe Takipteki Alacakların İllere Göre Dağılımı

Kaynak: <http://ebulten.bddk.org.tr/haritalama/harita.aspx/17.04.2012>

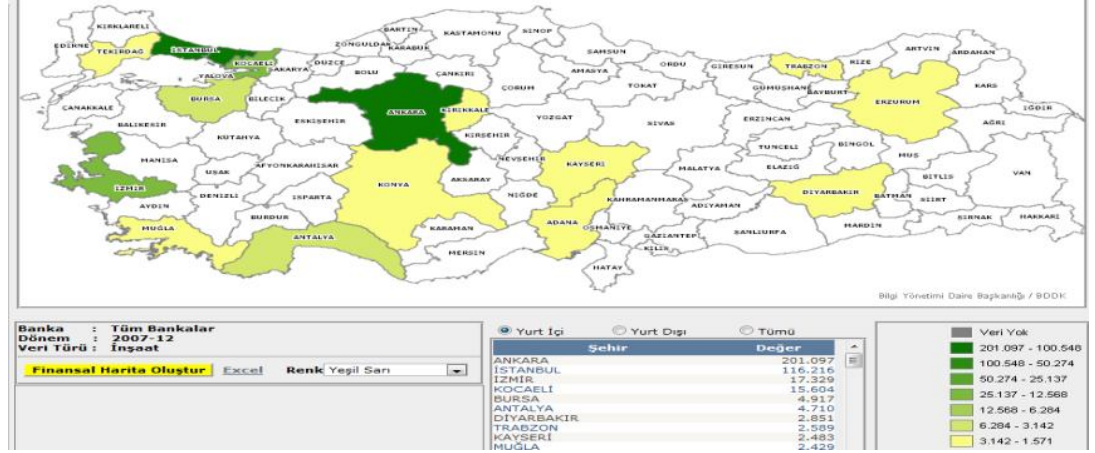
Tablo 17’de gıda sektöründe takipteki alacakların illere göre dağılımını görmekteyiz. İstanbul yine birinci sırayı alırken Ankara, İzmir, Trabzon ve Bursa sırasıyla İstanbul’u takip etmektedir. Genel olarak büyük şehirlerimizde gıda takipteki alacaklar öne çıkarken Giresun ve Edirne gibi fındık ve ayçiçeği sektörünün geliştiği küçük şehirler de sıralamada üst sıralarda yer almaktadır.

Tablo 17: 2007-2012 Yılı İlk Çeyreği Arasında Gıda Sektöründe Takipteki Alacakların İllere Göre Dağılımı

Kaynak: <http://ebulten.bddk.org.tr/haritalama/harita.aspx/17.04.2012>

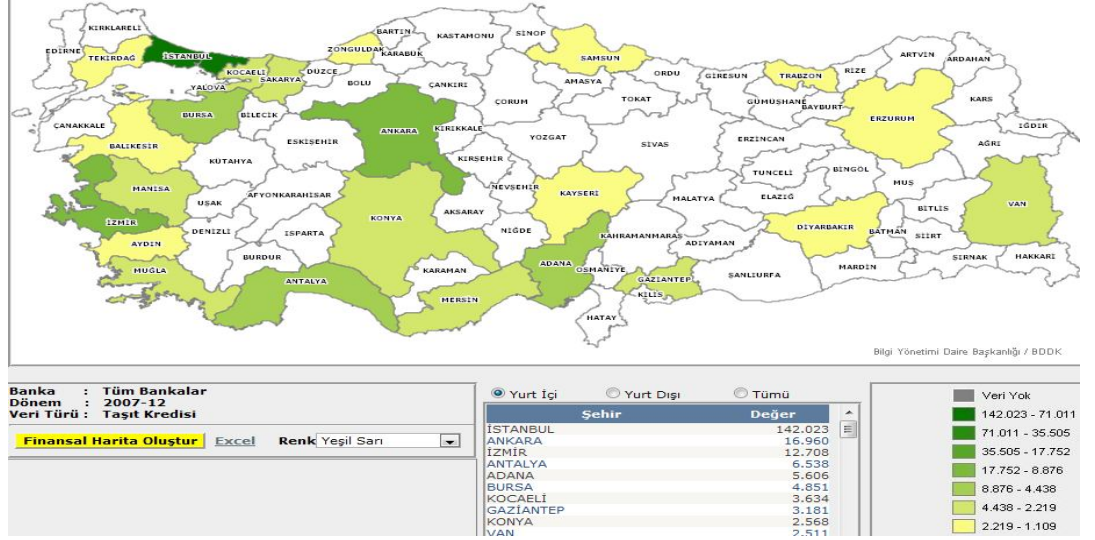
Tablo 18: 2007-2012 Yılı İlk Çeyreği Arasında İnşaat Sektöründe Takipteki Alacakların İllere Göre Dağılımı

Kaynak: <http://ebulten.bddk.org.tr/haritalama/harita.aspx/17.04.2012>

Tablo 18’de inşaat sektöründe takipteki alacakların illere göre dağılımını görmekteyiz. Bu tabloda Ankara birinci sırayı alırken İstanbul ve İzmir Ankara’yı takip etmektedir. Kocaeli, Bursa ve Antalya ise dördüncü, beşinci ve altıncı sırada yer almaktadır. Ve diğer büyükşehirler de onları izlemektedir.

Tablo 19: 2007-2012 Yılı İlk Çeyreği Arasında Maden Sektöründe Takipteki Alacakların İllere Göre Dağılımı

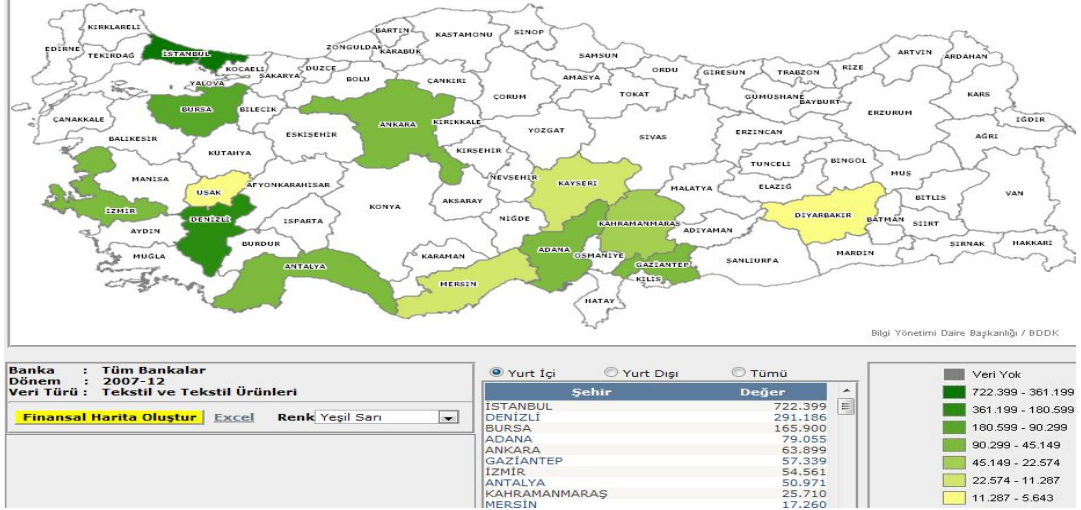

Kaynak: <http://ebulten.bddk.org.tr/haritalama/harita.aspx/17.04.2012>

Tablo 19’da maden sektöründe takipteki alacakların illere göre dağılımı görülmektedir. İstanbul yine ilk sırayı alırken Ankara ve İzmir iki ve üçüncü sırayı

almaktadır. Kıyı Ege bölümü ve Adana, Antalya, Mersin, Samsun, Trabzon gibi kıyı şehirleri de bu sıralamada üst sıralarda yer almaktadır.

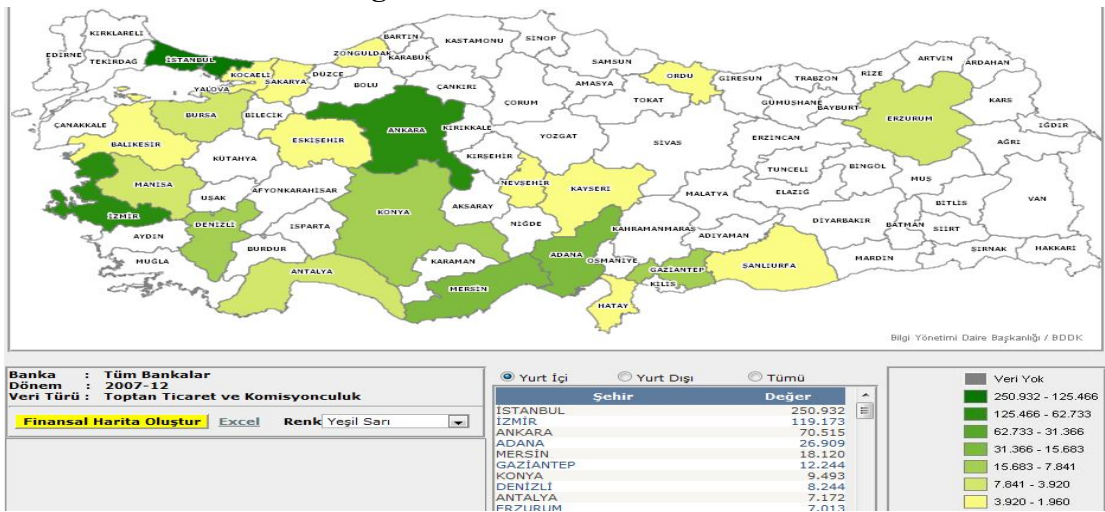
Tablo 20: 2007-2012 Yılı İlk Çeyreği Arasında Tekstil Sektöründe Takipteki Alacakların İllere Göre Dağılımı

Kaynak: <http://ebulten.bddk.org.tr/haritalama/harita.aspx/17.04.2012>

Tablo 20'de tekstil sektöründe takipteki alacakların illere göre dağılımını görmekteyiz. İlk sırada İstanbul yer alırken ikinci sırada Türkiye'nin tekstil devi Denizli ve yine bir başka tekstil şehri Bursa üçüncü sırada yer almaktadır.

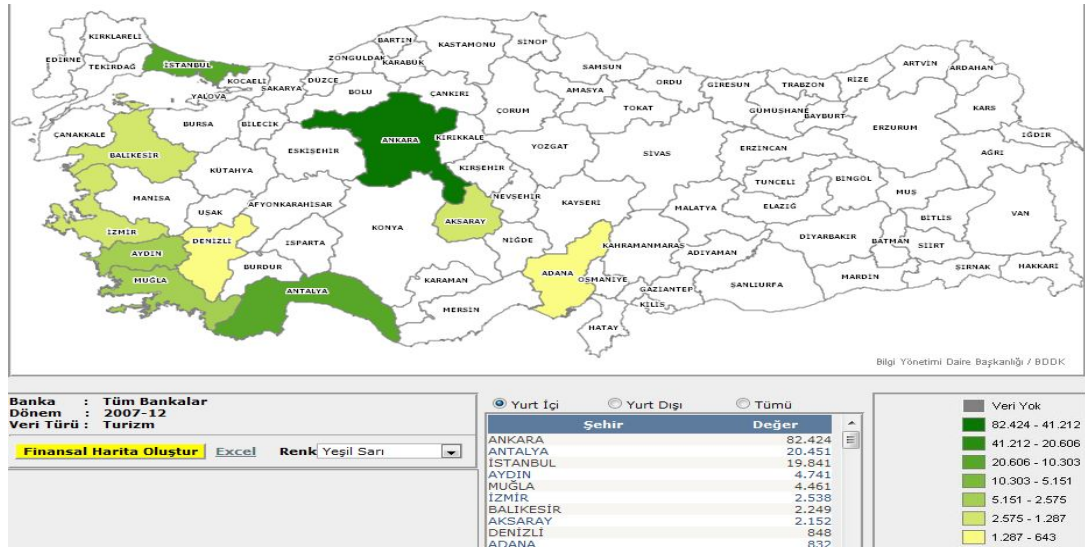
Tablo 21: 2007-2012 Yılı İlk Çeyreği Arasında Ticaret Sektöründe Takipteki Alacakların İllere Göre Dağılımı

Kaynak: <http://ebulten.bddk.org.tr/haritalama/harita.aspx/17.04.2012>

Tablo 21’de ticaret sektöründe takipteki alacakların illere göre dağılımı gösterilmektedir. İstanbul ilk sırayı alırken bir diğer liman şehri olan İzmir ikinci nüfus nedeniyle de Ankara üçüncü sırada yer almaktadır. Yine Doğu Akdeniz illeri de sıralamada üst sıralarda yer almaktadır.

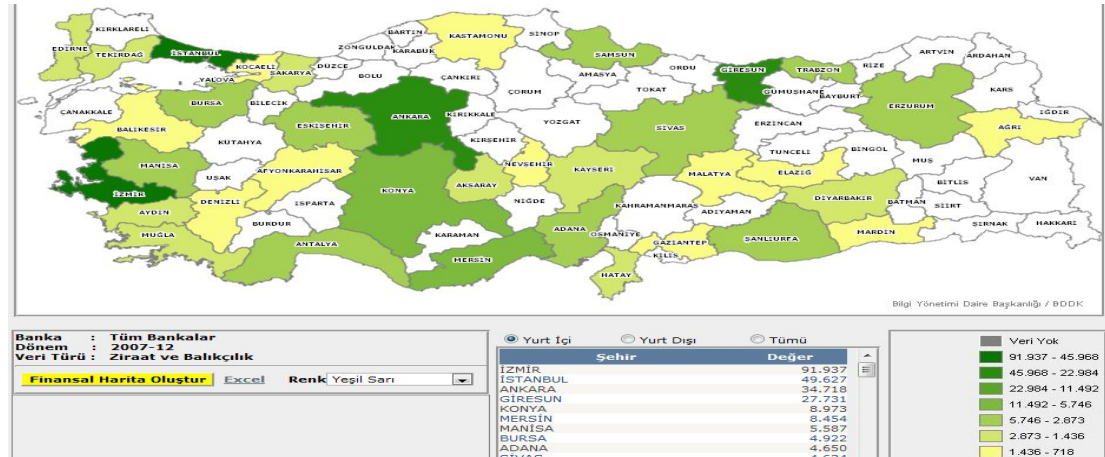
Tablo 22: 2007-2012 Yılı İlk Çeyreği Arasında Turizm Sektöründe Takipteki Alacakların İllere Göre Dağılımı

Kaynak: <http://ebulten.bddk.org.tr/haritalama/harita.aspx/17.04.2012>

Tablo 22’de turizm sektöründe takipteki alacakların illere göre dağılımı görülmektedir. Ankara birinci, Antalya ikinci, İstanbul ise üçüncü sırada yer almaktadır. Ege’ye kıyısı olan iller de sıralamada üst sıralarda yer almaktadır.

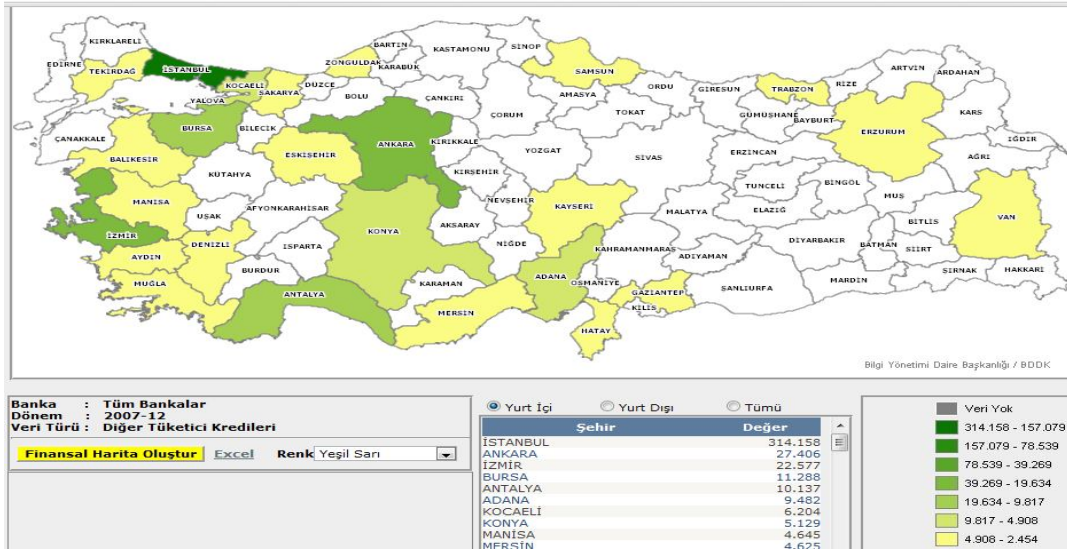
Tablo 23: 2007-2012 Yılı İlk Çeyreği Arasında Ziraat Sektöründe Takipteki Alacakların İllere Göre Dağılımı

Kaynak: <http://ebulten.bddk.org.tr/haritalama/harita.aspx/17.04.2012>

Tablo 23'te ziraat sektöründe takipteki alacakların illere göre dağılımını görmekteyiz. İzmir birinci, İstanbul ikinci, Ankara üçüncü, Giresun dördüncü, Konya ise beşinci sırada yer almaktadır. Büyük şehirlerin ardından gelen fındık ve tahıl üretiminde ilk sırada yer alan illerin gelmesi sektörden kaynaklanmaktadır.

Tablo 24: 2007-2012 Yılı İlk Çeyreği Arasında Diğer Sektörlerde Takipteki Alacakların İllere Göre Dağılımı

Kaynak: <http://ebulten.bddk.org.tr/haritalama/harita.aspx/17.04.2012>

Tablo 24'te diğer sektörlerdeki takipteki alacakların illere göre dağılımını gösterilmektedir. Burada da İstanbul, Ankara ve İzmir ilk üç sırada yer almaktadır.

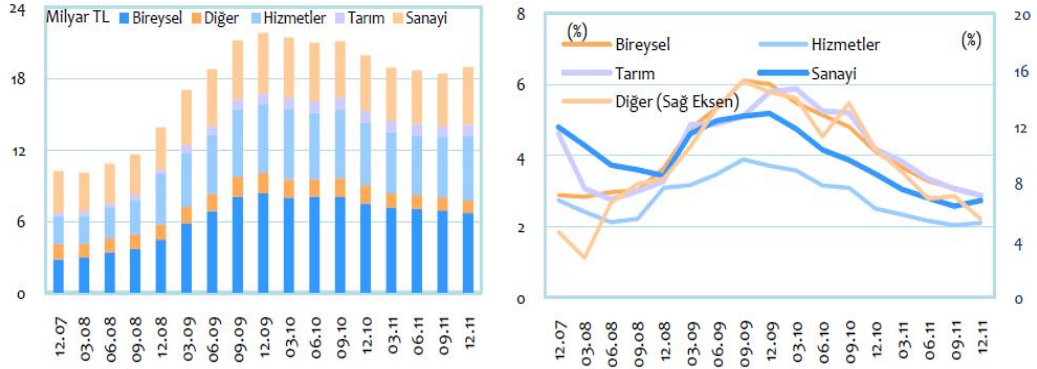
Tablo 25: Takipteki Alacaklar İçerisinde En Yüksek Paya Sahip Alt Sektörler

(%)	Haz.11		Eyl.11		Ara.11				
	Tak. Ala.	N. Krediler	Tak. Ala.	N. Krediler	Tak. Ala.	N. Krediler			
	İçindeki Payı	İçindeki Payı	İçindeki Payı	İçindeki Payı	İçindeki Payı	İçindeki Payı			
Kredi Kartları	20,4	6,9	8,1	20,2	6,3	8,2	18,6	5,7	8,3
Bireysel İhtiyaç ve Diğer Krediler	12,0	2,8	12,5	12,1	2,6	12,4	12,1	2,6	12,3
İnşaat	6,7	3,4	5,6	7,7	3,5	5,8	7,8	3,6	5,7
Tekstil ve Tekstil Ürünleri San.	8,0	7,1	3,1	7,7	6,3	3,1	7,6	6,4	3,0
Toptan Ticaret ve Komisyonculuk	6,4	3,2	5,8	5,9	2,7	5,8	6,2	2,8	5,8
Tarım	5,0	3,3	4,3	4,9	3,1	4,3	4,6	2,9	4,2
Bireysel Konut Kredileri	3,8	1,0	11,2	3,8	1,0	10,9	3,5	0,9	10,6
Gıda, Meşrubat ve Tütün San.	3,4	3,0	3,2	3,4	2,7	3,4	3,5	2,7	3,4
Perakende Ticaret ve Kişisel Ürünler	3,6	3,1	3,3	3,4	2,8	3,1	3,4	3,0	3,0

Kaynak: BDDK, Finansal Piyasalar Raporu Mart 2012

Tablo 25’te takipteki alacaklar içerisinde en yüksek paya sahip alt sektörler gösterilmektedir. Kredi kartlarından doğan takipteki alacaklar Aralık 2011 itibariyle %18,6 ile en büyük takipteki alacak kalemini oluşturmaktadır.

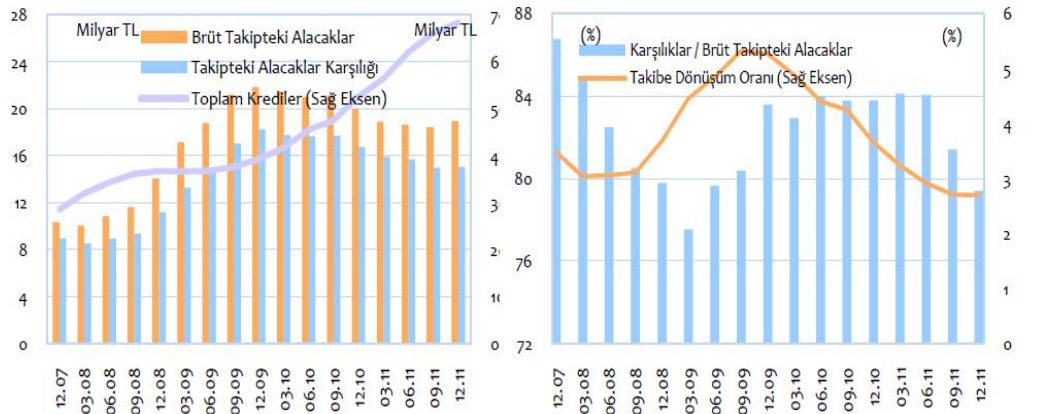
Tablo 26: Takipteki Alacaklar ve Takibe Dönüşüm Oranının Sektörel Dağılımındaki Değişim

Kaynak: BDDK, Finansal Piyasalar Raporu Mart 2012

Tablo 26’da 2007 Aralık ve 2011 Aralık arasındaki takipteki alacaklar ve takibe dönüşüm oranının sektörel dağılımındaki değişimler gösterilmektedir. Bireyselde yaşanan değişimi, hizmet sektörü ve diğer sektörler takip etmektedir.

Tablo 27: Takipteki Alacaklar ve Takibe Dönüşüm Oranının Gelişimi

Kaynak: BDDK, Finansal Piyasalar Raporu Mart 2012

Tablo 28’de takipteki alacaklar ve takibe dönüşüm oranının gelişimi gösterilmektedir. Takipteki alacaklarda ve karşılıklarda 2008 sonu 2009 başında yaşanan artışlar 2008 Global Krizinden kaynaklanmaktadır. Yine bu sürede takibe dönüşüm oranları da oldukça artmıştır.

2.2.4.4. Varlık Yönetim Şirketleri ile ilgili Tablolara

Tablo 28’de Türkiye’deki finansal sektörün aktif büyüklüğündeki değişim yer almaktadır. Varlık yönetim şirketlerinin aktif büyüklüğü 2007 yılında 0,2 Milyar TL iken 2011’e kadar sürekli artarak 2011 sonunda 0,9 Milyar TL’ye ulaşmıştır. Ancak sektörün toplam büyüklüğünün yanında bu artış oldukça küçük miktarlarda yaşanmıştır.

Tablo 28: Finansal Sektörün Aktif Büyüklüğündeki Değişim

	Milyar TL					Bir Önceki Yıla Göre Δ (%)			
	2007	2008	2009	2010	2011	2008	2009	2010	2011
TCMB	106,6	113,5	110,0	128,5	146,2	6,5	-3,1	16,8	13,8
İMKB (Kapitalizasyon)	335,9	182,0	350,8	472,6	381,2	-45,8	92,7	34,7	-19,3
VOB (Kapitalizasyon)	118,0	208,0	334,2	431,7	439,8	76,2	60,7	29,2	1,9
İAB (1) (Kapitalizasyon)	8,8	14,6	10,7	7,8	23,3	66,9	-26,7	-27,3	198,0
Bankalar	581,6	732,5	834,0	1006,0	1217,6	25,9	13,9	20,6	21,0
Finansal Kiralama Şti.	13,7	17,1	14,6	15,7	18,6	24,8	-14,6	7,5	18,5
Faktoring Şirketleri	7,4	7,8	10,4	14,5	15,7	5,4	33,3	39,4	8,3
Tüketici Fin. Şirketleri	3,9	4,7	4,5	6,0	8,9	20,5	-4,3	33,3	48,3
Varlık Yönetim Şti.	0,2	0,4	0,4	0,7	0,9	100,0	0,0	75,0	28,6
Finansal Holding Şti.	3,8	5,0	4,9	5,1	5,5	31,1	-1,7	3,2	7,8
KGF	v.y.	0,1	0,1	0,1	0,2	v.y.	62,5	5,6	46,7
Sigorta Şirketleri	22,1	26,5	31,8	35,1	39,9	19,9	20,0	10,4	13,7
Reasürans Şirketleri	v.y.	1,4	1,6	1,6	1,6	v.y.	14,3	0,0	0,0
Aracı Kurumlar (2)	3,8	4,2	5,2	7,5	9,6	10,5	23,8	44,2	28,0
MKYO (2)	0,7	0,6	0,7	0,8	0,7	-14,3	16,7	14,3	-12,5
GYO (2)	4,1	4,3	4,7	17,2	18,7	4,9	9,3	266,0	8,7
GSYO (2)	0,2	0,1	0,2	0,2	0,6	-50,0	100,0	0,0	200,0
Portföy Yönetim Şirketleri (2)	0,2	0,3	0,3	0,3	0,3	50,0	0,0	0,0	0,0
MK Yatırım Fonları (2)	26,4	24,0	29,6	33,2	32,2	-9,1	23,3	12,2	-3,0
Emeklilik Yatırım Fonları(2)	4,6	6,0	9,1	12,0	14,1	30,4	51,7	31,9	17,5
Toplam	1.242,0	1.353,1	1.757,8	2.196,6	2.375,6	8,9	29,9	25,0	8,1

Kaynak: BDDK, Finansal Piyasalar Raporu Mart 2012

Tablo 29: Finansal Kuruluşların İstihdama Katkısı

Personel Sayıları	Adet					Bir Önceki Yıla Göre Δ (Adet)				İstihdama Katkısı (%) ⁽¹⁾			
	2007	2008	2009	2010	2011	2008	2009	2010	2011	2008	2009	2010	2011
Banka	158.573	171.633	172.403	191.180	195.292	13.060	770	18.777	4.112	6,9	0,8	4,9	0,6
Yurtiçi Personel	158.029	171.072	171.818	190.586	194.639	13.043	746	18.768	4.053	6,9	0,8	4,9	0,6
Yurtdışı Personel	544	561	585	594	653	17	24	9	59	0,0	0,0	0,0	0,0
Faktoring	2.912	3.009	2.959	3.557	3.819	97	-50	598	262	0,1	-0,1	0,2	0,0
Finansal Kiralama	1.557	1.427	1.280	1.286	1.217	-130	-147	6	-69	-0,1	-0,2	0,0	0,0
Tüketici Finansmanı	474	544	512	562	595	70	-32	50	33	0,0	0,0	0,0	0,0
Varlık Yönetim Şirketleri	544	561	585	594	653	17	24	9	59	0,0	0,0	0,0	-0,1
Sigorta Şirketleri (2)	14.950	16.044	15.610	16.060	16.788	1.094	-434	450	728	0,6	-0,5	0,1	0,1
Acente(3)	v.y.	v.y.	28.894	30.163	31.898	v.y.	v.y.	1.269	1.735	v.y.	v.y.	0,3	0,3
Yetkili Müesseseler	3.119	3.236	3.229	3.142	v.y.	117	-7	-87	v.y.	0,1	0,0	0,0	v.y.
Aracı Kurumlar	5.861	5.102	4.715	4.948	5.092	-759	-387	233	144	-0,4	-0,4	0,1	0,0
Toplam	187.990	201.556	230.187	251.492	255.354	13.566	28.631	21.305	3.862	6,6	0,2	5,1	0,6

Kaynak: BDDK, Finansal Piyasalar Raporu Mart 2012

Tablo 29’da da görüldüğü üzere varlık yönetim şirketlerinin istihdama olan katkısı yıl geçtikçe az da olsa artmaktadır. Genel istihdama katkısı ise göz ardı edilecek kadar küçüktür.

Tablo 30: Finansal Sektörün Karlılık Görünümü

Milyon TL	2007	2008	2009	2010	2011	Özkaynak Karlılığı,%			Aktif Karlılığı, %		
						2010	2011	Δ (%)	2010	2011	Δ (%)
Bankalar	14.859	13.422	20.182	22.119	19.845	16,4	13,7	-16,5	2,2	1,6	-23,5
Finansal Kiralama Şti.	348	590	523	463	521	12,0	12,4	3,5	2,9	2,8	-4,1
Factoring Şirketleri	427	440	331	390	504	13,3	14,8	12,0	2,7	3,2	16,4
Tüketici Fin. Şti.	47	10	13	43	107	9,2	17,6	92,3	0,7	1,2	168,1
Varlık Yönetim Şti.	-21	-55	24	54	42	29,2	14,2	-51,2	7,7	4,7	-51,3
Finansal Holding Şti.	106	637	14	161	-10	3,2	-0,2	-105,8	3,2	-0,2	-1.145,1
KGF	v.y.	2	2	4	3	3,3	1,3	-58,5	3,1	1,3	-117,9
Sığorta Şirketleri	632	844	455	115	331	1,6	4,0	151,5	0,3	0,8	35,0
Reasürans Şirketleri	73	132	89	64	-83	8,0	-15,4	-292,3	4,0	-5,2	-165,3
Aracı Kurumlar ⁽¹⁾	309	177	317	367	367	15,1	13,8	-8,9	4,9	3,8	-17,5
MKYO ⁽¹⁾	0	-92	168	74	-33	10,5	-4,8	-145,5	9,3	-4,7	-58,2
GYO ⁽¹⁾	0	173	107	248	557	6,0	12,2	102,4	1,4	3,0	67,4
GSYO ⁽¹⁾	382	20	8	8	49	5,4	7,8	43,3	4,1	8,1	97,0
Toplam	17.163	16.300	22.234	24.014	22.200	14,8	12,6	-15,0	2,2	1,7	-21,1

Kaynak: BDDK, Finansal Piyasalar Raporu Mart 2012

Tablo 30’da de görüldüğü üzere varlık yönetim şirketleri 2007 ve 2008 yıllarında zarar ederlerken 2009 yılından itibaren kâr elde etmeye başlamışlardır. 2010 ve 2011 yılındaki dalgalanmalar ise şirket sayısının değişiminden kaynaklanmaktadır. İlk yıllarda zarar edilmesinin nedeni ise uzun vadeli çalışmak ve piyasa tarafından yeterince tanınmamak olarak açıklanabilir.

Tablo 31: Varlık Yönetim Sektörü Sağlık Göstergeleri

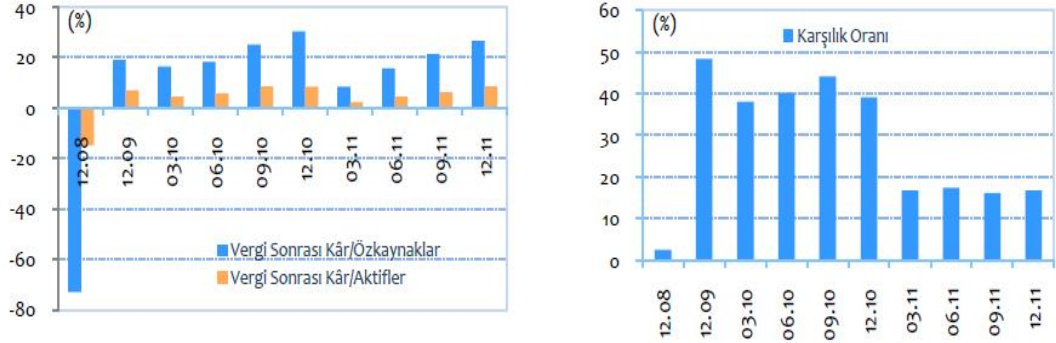
(%)	2008	2009	Mar.10	Haz.10	Eyl.10	Ara.10	Mar.11	Haz.11	Eyl.11	Ara.11
Bankacılık Dışı Finansal Sektör İçindeki Payı	1,2	1,2	1,5	1,5	1,5	2,0	2,0	1,9	1,8	2,0
Alacaklar/Özkaynaklar Oranı	22,8	32,5	23,4	30,5	34,2	28,7	28,0	31,0	32,6	36,2
Vergi Sonrası Kâr/Özkaynaklar	-73,1	19	16,2	18,2	25,0	30,3	8,2	15,7	21,2	26,5
Vergi Sonrası Kâr/Aktifler	-14,8	6,8	4,4	5,7	8,5	8,2	2,2	4,4	6,2	8,5
Karşılık Oranı	2,5	48,4	38,1	40,2	44,2	39,2	16,7	17,4	16,2	16,8
YP Varlıklar/Aktifler	19,1	17,7	14,7	13,1	13,8	13,2	11,9	10,6	14,6	12,2
YP Yükümlülükler/Pasifler	78,4	16	30,6	27,6	26,1	29,4	30,5	29,5	9,0	24,1
Bilanço İçi YP Net Pozisyon/Özkaynaklar	-292,9	4,9	-58,4	-46,6	-36,6	-59,9	-70,9	-67,5	19,0	-37,2
Zarar Eden Şirket Sayısı (Adet)	4	3	2	3	1	0	0	0	2	2
Toplam Şirket Sayısı (Adet)	5	6	6	6	6	6	6	6	8	8

Kaynak: BDDK, Finansal Piyasalar Raporu Mart 2012

Tablo 31’den de anlaşılacağı üzere varlık yönetim şirketlerinin bankacılık dışı finansal sektör içindeki payı 2008’den itibaren artarak Aralık 2011 itibariyle %2’ye yükselmiştir. Alacakların özkaynaklara olan oranı da 2008’den itibaren artmaktadır.

Bu durum varlık yönetim şirketlerinin daha çok uzun vadeli takipteki alacakları devralmasından kaynaklanmaktadır. Karşılık oranları da şirket sayısı ve devralınan takipteki alacak sayısı arttıkça yıldan yıla artmıştır. Zarar eden şirket sayısı 2008’de dört iken 2011’de ikiye düşmüştür. Bu süreç içerisinde şirket sayısı da beşten sekize çıkmıştır.

Tablo 32: Varlık Yönetim Sektörü Performans Göstergeleri

Kaynak: BDDK, Finansal Piyasalar Raporu Mart 2012

Tablo 32’de varlık yönetim sektörü performans göstergeleri yer almaktadır. 2008 yılında vergi sonrası karın hem özkaynakalara oranı hem de aktiflere oranı negatif değerdeyken 2009’dan itibaren pozitif değer olarak artmaya başlamıştır. Karşılık oranı ise 2009 ve 2010’da oldukça yüksek değerlerdeyken yapılan düzenlemeler ve kısa vadeli takipteki alacaklara olan yönelim ile %20’nin altına düşmüştür.

2.2.5. Varlık Yönetim Şirketlerinin Amacı

Türkiye’de kurulan varlık yönetim şirketlerinin ilk amacı devraldıkları sorunlu aktifleri süratle tasfiye etmektir. Hem yeniden yapılandırma işlemlerinin maliyetleri hem de Türkiye’de henüz gelişmiş bir sermaye piyasası olmadığından yeniden yapılandırma işlemi ise ikincil bir amaç olmaktadır.

2.2.6. Varlık Yönetim Şirketlerince Devralınan Varlıklar

Varlık yönetim şirketleri, bankalar, özel finans kuruluşları ve diğer mali kurumların alacaklarını satın alıp süratle tasfiye etmektedirler. Varlık yönetim şirketleri hangi sorunlu varlıkları alacakları konusunda seçim yapmakta serbesttir.

“İzlenecek stratejiye karar verildikten sonra kurulacak varlık yönetim şirketlerinin çalışma çerçevesinin oluşumunda iki sorunun cevabı son derece önemlidir. Bunlar; (i) devralınacak varlıkların seçiminde hangi kriterlerin ve önceliklerin uygulanacağı ile (ii) devralınacak bu varlıkların fiyatlamasının nasıl yapılacağıdır.”²⁵

“Birinci sorunun cevabında belirleyici olan unsurlar; varlık yönetim şirketlerinin hizmetlerinden sistemdeki tüm bankaların faydalanıp faydalanmayacağı ile ne tür sorunlu varlıkların varlık yönetim şirketlerine devredileceğidir. Bu açıdan ele alındığında Türk bankacılık sektöründeki tüm bankaların herhangi bir ayırım gözetilmeksizin belirlenen kriterler içinde sorunlu varlıklarını varlık yönetim şirketlerine devretmesinin uygun olacağı düşünülmektedir. Buna karşın sektörde yaşanan krizlerin ardından köklü yapılanma ihtiyacı da dikkate alınarak bu ihtiyacı destekleyici ve teşvik edici politikalar da geliştirilebilir. Bu çerçevede, mali açıdan daha zayıf bir bankayı devir veya birleşme yolu ile bünyesine alan bankanın mali yapısında zayıflama olmaması amacıyla devir veya birleşme yolu ile tüzel kişiliğine son verilen bankanın tahsili gecikmiş alacaklar veya sorunlu varlıklarının varlık yönetim şirketleri tarafından öncelikle devralınması uygun bir politika aracı olarak kullanılabilir.”²⁶

“Genel ilkeye bağlı kalmakla birlikte Tahsili gecikmiş alacaklar / Toplam krediler veya Tahsili gecikmiş alacaklar / Ödenmiş Sermaye rasyosunun yüksek olduğu bankalara öncelik verilmek suretiyle bir yandan bu bankaların değersiz alacakları düşük risk ağırlıklı varlıklarla değiştirilerek mali yapıları güçlendirilirken bir yandan da sektörden sorunlu varlıkların tasfiyesi sürecinin hızlandırılması sağlanabilir. Bu noktada yetkili kamu otoritesi olan Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumu’nda bankaların bireysel yapılanma planlarında Tahsili gecikmiş alacaklar / Toplam Krediler rasyosuna ilişkin taahhüt almak suretiyle sorunlu varlıkların bankacılık sektöründen tasfiyesini hızlandırabilir.”²⁷

²⁵ Duvan, a.g.e.,s.106

²⁶ Duvan, a.g.e.,s.106

²⁷ Duvan, a.g.e.,s.106

2.2.7. Fiyatlandırma

Birçok işletme türünde olduğu gibi varlık yönetim şirketleri de fiyatlandırma konusunda gösterecekleri başarıya göre pazarda pay sahibi olmaktadır. Her ne kadar kriz dönemlerinde sorunlu aktifleri değerlendirmek zor olsa da değerlendirme aşamasında nesnel davranılması oldukça önemlidir. Lakin özellikle de kriz dönemlerinde sorunlu aktifleri değerlendirebilecek nesnel bir metot bulunmamaktadır. Sorunlu aktiflerin piyasa fiyatı olmadığından ve teminatları da değerlendirmenin zor olmasından fiyatlandırma işlemi oldukça zor olmaktadır.

Varlık yönetim şirketleri sorunlu varlıkların fiyatlarını belirlerken belirli kriterlere göre hareket etmelidirler. Bunlar; devralınan varlıkların tahsil edilme kabiliyetine, nakit akım analizlerine, teminat riskine, borçlunun pozitif nakit yaratma potansiyeli ve bu nakdin borç geri ödemesine yönlendirilebilmesine, gerçekçi varsayımlara dayanan tahsilât projeksiyonlarına, borçluyu tanımak, borçlu tarafından verilen finansal bilgi ve projeksiyonların incelenmesine, borçlunun diğer borçlarına, öncelik ve teminatlarına, devlete olan borçların önceliği ve miktarlarına (Vergi, Sosyal Güvenlik Kurumu primleri gibi), diğer borçlular tarafından açılmış hukuk davaları ve borç yapılandırma anlaşmalarına göre belirlenir.

Türkiye’de bankacılık sektörü genellikle teminat karşılığı krediler vermektedir. Fiyatlandırma işlemi de teminatlara ya da teminatsız sorunlu kredilere göre değişmektedir. Berke Duvan’a göre fiyatlandırma aşamasında varlık yönetim şirketlerinin üzerinde önemle durması gereken konu, bankaların sorunlu aktifleri için ayırdıkları karşılıkların aktiflerin nominal değerinden düşülerek net değer üzerinden fiyatın belirlenmesi gerektiğidir.²⁸ Ayrıca fiyatlandırmayı defter değeri üzerinden veya bu değer üzerinde indirim yaparak gerçekleştirilebilmektedir.

“Bankalara yapılacak ödemenin şekli ve vadesi de ülkeden ülkeye değişen bir diğer noktadır. Ödemelerin çoğunlukla devlet garantili ya da garantisiz kamu borçlanma kâğıtları ile yapıldığı gözlenmektedir. Bu durumda ihraç edilen kâğıtların vadesinin genelde söz konusu varlıkların tasfiyesi için öngörülen makul bir süre (örneğin 4-7

²⁸ Duvan, a.g.e.,s.108

yıl) olduğu gözlenmektedir. Ödemeler kimi zaman kısmen veya tamamen nakit olarak da yapılabilmektedir.”²⁹

Varlık yönetim şirketleri devraldıkları sorunlu aktifleri karşılığında ödeme yaparken sorunlu aktiflerin geri dönüşü istenildiği gibi gerçekleşmemesi riskini, tahsilât olduğu anda ödeme yapılması şeklinde dönüştürülmesi azaltacaktır.

2.2.8. Varlıkların Satış ve Tasfiye Metotları

Sorunlu aktiflerin tasfiyesi aşamasında uygulanacak metotlar devletlerin içinde buldukları ekonomik koşullara göre şekillenmektedir. Devralmak, toplu satış yapmak, birleşmek, yatırım portföyü oluşturmak, hukuki takip etmek, doğrudan tahsilât yapmak, yeniden yapılandırmak ve varlığa dayalı menkul kıymet ihraç etmek tasfiye metotlarından bazılarıdır. Tahsili gecikmiş alacakların satışından önce alıcı olabilecek kişi ve kurumlarla görüşmek istihbarat açısından oldukça önemlidir. Bu sayede satış yapılabilecek firma sayısı ve tahsili gecikmiş alacakların ne kadarının satılabileceği ve hangi fiyat aralığında alıcı bulabileceği saptanabilmektedir. Bu sayede satışı diğer tahsili gecikmiş alacaklara göre daha zor olan sorunlu varlıklar daha kolay satılabilecek sorunlu aktiflerle aynı portföyde satılabilmektedir.

“Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonu’nun alacak satış stratejisini şeffaflık, hesap verilebilirlik, adil olma ve ticari prensiplere uygunluk, en uygun teklifin sağlanması, yerli ve yabancı yatırımcıları bir arada hedefleme, rekabet koşullarını sağlama, kısa sürede tahsilât, takvim belirleme ve bu takvime uyma oluşturmaktadır.”³⁰

2.2.9. Stok ve Akış sorunu

Kamu ve özel bankalar ile Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonu Tahsilât Dairesi bünyesinde çözümlenemeyen sorunlu aktifler stok sorununu oluşturmaktadır. Verilen kredilerin sorunlu kredilere dönüşmesine ise akış sorunu anlamına gelmektedir.

²⁹ Mesutoğlu, a.g.e.s.9

³⁰ Biçim, a.g.e.s.121

*“Stok sorununda mevcut olan alacaklar Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonu’na devrolan bankaların tahsili gecikmiş alacaklarıdır. Stok sorunun göstergeleri, donuk alacakların toplam kredilere oranı, kredi zarar karşılıklarının (özel karşılıklar) toplam kredilere oranı ve sermayenin aktiflere oranı olarak ele alınmaktadır.”*³¹

Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonu bünyesindeki sorunlu varlıkları temizlemek amacıyla yasal takip süreci veya alacak satışı ihalesi yapmaktadır. Ayrıca kamu ve özel bankaların halen bünyesinde olan ve donuk alacak olarak nitelendirilen, Tahsil olunacak alacaklar hesaplarında muhasebeleştirilen ve izlenen donuk alacaklar yer almaktadır. Akış sorunu ise bankaların zaman içinde donuk alacak haline gelecek olan kredilerini içermektedir. *“İlseven, Gerek stok sorununun etkili ve rasyonel çözümlenmesine katkıda bulunmak gerekse de akış sorunlarının ekonomik ve etkin olarak göğüslenmesi bakımından varlık yönetim şirketleri oldukça önemlidir.”*³²

Sonuç olarak bankalar için akış sorununun oluşumuna mümkün mertebe engel olmak ve stok sorunlarını da süratle çözmek daha yararlı olacaktır.

2.2.10. Faaliyet Süresi

*“Kamu tarafından kurulan şirketlerin genelde 5 ila 10 yıl arasında değişen geçici bir süre için faaliyet gösterdikleri görülmektedir. Belli bir faaliyet süresinin önceden belirlenmesi kuruluşlarda bu süre içerisinde varlıkları tasfiye etme yönünde teşvik yaratabilmektedir. Aynı zamanda, bu süreyi uzatabilmek için faaliyetlerin yavaşlatılması da görülebilen bir durumdur.”*³³

Türkiye’de kurulan varlık yönetim şirketlerinin faaliyet süreleri hakkında Varlık Yönetim Şirketlerinin Kuruluş ve Faaliyet Esasları Hakkında Yönetmelik’te herhangi bir kısıtlama bulunmamaktadır.

³¹ Biçim, a.g.e s.122

³² Biçim, a.g.e.s.122

³³ Mesutoğlu, a.g.e.s.42

2.3. VARLIK YÖNETİM ŞİRKETLERİNİN MUHASEBE İŞLEMLERİ

2.3.1. Varlık Yönetim Şirketlerinin Muhasebe Sistemi

Varlık yönetim şirketleri de diğer işletmeler gibi belgeyle çalışır, defter tutar, hesap planı oluşturur, finansal tablolar düzenlemektedir.

“Varlık yönetim şirketleri, 5411 Sayılı Bankacılık kanununa ilişkin 1 Kasım 2006 tarih ve 26333 sayılı Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe giren yönetmeliklerden “Bankaların Muhasebe Uygulamalarına ve Belgelerin Saklanması İlişkin Usul ve Esaslar Hakkındaki Yönetmelik” ve “Varlık Yönetim Şirketleri’nin Kuruluş ve Faaliyet Esasları Hakkında Yönetmelik’in 17’inci maddesi hükümleri gereğince, Türkiye Muhasebe Standartları Kurulu (TMSK) tarafından yürürlüğe konulan Türkiye Muhasebe Standartları (TMS) ve Türkiye Finansal Raporlama Standartları (TFRS) ile bunlara ilişkin ek ve yorumlara (tümü “Türkiye Muhasebe Standartları” ya da “TMS”) uygun olarak hazırlamak zorundadırlar. Bu şirketler, muhasebe kayıtlarını, Bankacılık Kanunu, Türk Ticaret Kanunu ve Türk Vergi Mevzuatına uygun olarak tutmaktadır.”³⁴

Varlık Yönetim Şirketlerinin Kuruluş ve Faaliyet Esasları Hakkında Yönetmelik 13.maddesinde de bahsedildiği üzere varlık yönetim şirketleri altı aylık dönemler için düzenlemektedirler. Ve altı aylık dönemden sonra en geç iki ay içinde yetkili kuruluşun bağımsız denetiminden geçince Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumu’na bildirmekle yükümlüdürler.

“Muhasebe Sistemi Uygulama Genel Tebliği Sıra No:1’e göre, bilanço esasına göre defter tutmakla beraber faaliyet konuları itibariyle farklı muhasebe tekniğini kullanmak durumunda bulunan; Banka ve Sigorta Şirketleri, Özel Finans Kurumları, Finansal Kiralama Şirketleri (faktoring vb. alanlarda faaliyet gösterenler dahil), Menkul Kıymet Yatırım Fonları, Aracı Kurumlar ve Yatırım Ortaklıkları gibi şirketler belirlenen “Muhasebenin Temel Kavramları”na “Muhasebe Politikalarının Açıklanması”na ve “Mali Tablolar İlkeleri”ne uymaları kaydıyla bu Tebliğin diğer

³⁴ Biçim, a.g.e.s.124

mecburiyetlerini yerine getirmekle yükümlü değildir.”³⁵Varlık yönetim şirketleri muhasebenin temel kavramlarına uymak zorundadır.

2.3.2. Varlık Yönetim Şirketlerinin Faaliyetlerinin Muhasebeleştirilmesi

Varlık Yönetim Şirketlerinin Kuruluş ve Faaliyet Esasları Hakkında Yönetmelik 11.maddede varlık yönetim şirketlerinin faaliyet alanları belirlenmiştir.

Diğer işletmelerde olduğu gibi yabancı para cinsinden yapılacak olan işlemler, işlem tarihine ait kur esas alınarak muhasebeleştirilmektedir. Oluşabilecek olan kar ya da zarar durumu da yine ilgili dönemde ilgili hesapta kaydedilmektedir. Dönem sonunda ise Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası döviz alış kuruna göre değerlendirilerek³⁶ yapılarak TL cinsine dönüştürülüp oluşan farklar kambiyo kârı ya da kambiyo zararı hesaplarına kaydedilir.

Finansal Araçlar Muhasebeleştirme Standardı’nda belirtilen finansal aktif ya da pasifin gelecekteki nakit akımlarının bugünkü net değerine eşitleyen oran olan etkin faiz yöntemi ile faiz gelir ve giderleri hesaplanıp tahakkuk esasına göre kaydedilir.³⁷

*“Kredilerden alınan faizler ise, satın alma bedelleri ile defterlere kaydedilen takipteki kredilere ilişkin yapılan tahsilatlar, önce kredilerin satın alma maliyetinden düşülmekte, bu bedeller tamamen tahsil edildikten sonra ise ilgili tahsilat tutarları “Kredilerden alınan faizler” kalemi altında gelir kaydedilmektedir.”*³⁸

“Finansal varlık ve yükümlülüklerin bir parçası olarak ödenen ücret ve komisyonlar, ilgili varlık veya yükümlülüğün efektif faiz oranı hesaplamasına dahil edilerek hesaplanmalıdır. Diğer ücret ve komisyon gelir ve giderleri, servis verildiğinde veya

³⁵ Biçim, a.g.e .s.125

³⁶ Bankaların kayıtlarında sabit kur üzerinden geçirilen dövizlerin her ay sonunda geçerli cari kura göre düzenlenmesi işlemidir.

³⁷ Finansal Araçlar: Muhasebeleştirme ve Ölçmeye İlişkin Türkiye Muhasebe Standardı (TMS 39) Hakkında Tebliğ Sıra No:

41

³⁸ Biçim, a.g.e.s.129

hizmet alındığında gelir/gider hesaplarında muhasebeleştirilmelidir. Ücret ve komisyon giderleri dönemsellik ilkesine bağlı olarak kaydedilmelidir.”³⁹

Firmaların ticari faaliyetleri, firmanın sahip olduğu varlık ve kaynaklarla gerçekleşir ve finanse edilir. Finansal aktif ve pasifler teslim tarihi ile kaydedilip ticari işlem tarihinde oluşabilecek farkları da muhasebeleştirilir.

Borçluya para, hizmet mal gibi ihtiyaçlarını finansal açıdan karşılayabilmesi için verilen krediler elde etme maliyeti üzerinden muhasebeleştirilirken, teminat olarak alınan aktiflerle alakalı olarak gerçekleştirilen harcamalar işlem maliyetine dahil edilmediğinden gider hesaplarına kaydedilmektedir.

Türkiye’de varlık yönetim şirketleri portföyünü bankalardan devraldığı tahsili gecikmiş alacaklardan oluşturmaktadır. Satın alma bedeli üzerinden defter kaydedildiğinden yapılan tahsilatlar önce satın alma bedelinden düşülmekte kalan tutar ise kredilerden alınan faizler hesabında gelir olarak muhasebeleştirilir. Eğer satın alma bedelinden düşük bir tahsilat olma ihtimali varsa kalan bedele göre karşılık ayrılmaktadır.

Her dönem sonunda finansal varlıklarda değer düşüklüğü yaşandığı ile alakalı objektif değerlendirmeler varsa varlık yönetim şirketleri bu değerlendirmeleri dikkate alır, eğer herhangi bir değerlendirme yoksa varlık yönetim şirketleri değer düşüklüğünü kendisi değerlendirir.

“Finansal araçların gelecekte beklenen nakit akışlarının “etkin faiz (iç verim) oranı yöntemi” ile iskonto edilmek suretiyle hesaplanan tahmini tahsil edilebilir tutarının veya varsa gerçeğe uygun değerine göre muhasebeleştirilen tutarının defter değerinden düşük olması halinde finansal aracın zafiyete uğradığı kabul edilir. Bu durumun sonucunda oluşan değer düşüklüğü için karşılık ayrılır ve ayrılan karşılık gider hesapları ile ilişkilendirilir.”⁴⁰

³⁹ Biçim, a.g.e.s.129

⁴⁰ Biçim, a.g.e.s.130

Varlık yönetim şirketleri için Karşılıklar, Koşullu Borçlar ve Koşullu Varlıklara İlişkin Türkiye Muhasebe Standardı'na göre krediler ve alacaklar için ayrılacak karşılıklar hariç diğer karşılıklar ve şarta bağlı borçlar muhasebeleştirilir. Varlık yönetim şirketleri ayrılacak karşılıkları yapılacak harcamayı bilanço tarihine göre ve gerekli görüldüğü takdirde bugünkü değere indirmek için iskonto yaparak hesaplamaktadır.

“Karşılığın, mevcut yükümlülüğün karşılanması için gerekli tahmini nakit akımlarını kullanarak ölçülmesi durumunda ise söz konusu karşılığın defter değeri, ilgili nakit akımlarının bugünkü değerine eşittir. Karşılığın ödenmesi için gerekli olan ekonomik faydanın bir kısmı ya da tamamının üçüncü taraflarca karşılanmasının beklendiği durumlarda, tahsil edilecek tutar, ilgili tutarın tahsil edilmesinin hemen hemen kesin olması ve güvenilir bir şekilde ölçülmesi halinde varlık olarak muhasebeleştirilir. Dönem içinde ayrılan karşılıklar “Kredi ve diğer alacaklar karşılığı” hesabında giderleştirilmekte; önceki dönemlerde ayrılan ve cari dönemde iptal edilen karşılık tutarları “Diğer faaliyet gelirleri” hesabına gelir kaydedilmektedir.”⁴¹

2.3.3. Vergi

Varlık yönetim şirketleri de diğer şirketler gibi kurumlar vergisi ödemektedirler. *“Kurumlar vergisi oranı, ticari kazancın tespitinde gider yazılan vergi matrahından indirilemeyen giderlerin eklenmesi ve yurtiçinde yerleşik şirketlerden alınan temettüleri, vergiye tabi olmayan gelirler ve kullanılan yatırım indirimleri düşüldükten sonra kalan matrah üzerinden hesaplanmaktadır.”⁴²*

21 Haziran 2006 tarihli ve 5520 sayılı Kurumlar Vergisi Kanunu'na göre *“Kurumlar vergisi, kurum kazancı üzerinden % 20 oranında alınır.”⁴³* Şayet yatırım teşviki indirim olarak kullanılırsa vergi oranı yüzde otuz olmaktadır. Kurumlar Vergisi Kanunu'na göre beş yılı aşmayan mali zararlar beyan edilirse kurumlar vergisi matrahından düşülebilir.

⁴¹ Biçim, a.g.e.s.131

⁴² Biçim, a.g.e.s.132

⁴³ 5520 sayılı Kurumlar Vergisi Kanunu, 21 Haziran 2006 tarih ve 26205 sayılı Resmi Gazete

Maddi duran varlıkların muhasebeleştirilmesi işlemlerinde Maddi Duran Varlıkların Muhasebeleştirilmesi Standardı'na göre gerçekleştirilmektedir. Ekonomik ömrü dört-on yıl arasında olan maddi duran varlıklara standart olarak yapılan bakım onarım maliyetleri gider olarak kaydedilmektedir.⁴⁴

Varlık yönetim şirketleri Çalışanlara Sağlanan Faydalara İlişkin Türkiye Muhasebe Standardı'na göre işten atılma ve işten ayrılma durumuna göre çalışanlarına ödeme yapmaktadır.

Finansal borçlar işlem ve alım maliyetleri ile kayda alınıp etkin faiz yöntemi ile iskonto edilmiş değerler ile muhasebeleştirilir.

⁴⁴ Maddi Duran Varlıkların Muhasebeleştirilmesi Standardı, 31.12.2005 tarihli ve 26040 sayılı Resmi Gazete

BÖLÜM 3

TÜRKİYE’DE VARLIK YÖNETİM ŞİRKETLERİNİN SEKTÖREL ANALİZİ

3.1. KONSOLİDE BİLANÇO VE GELİR TABLOSU

3.1.1. Konsolide Aktifler

Varlık yönetim şirketlerinin konsolide bilançolarının aktiflerine baktığımızda nakit değerlerin aktif toplamı içinde çok küçük miktarlarda olduğunu görmekteyiz. Bu durumun en önemli nedeni daha çok bankadaki hesaplarla işlem yapmalarıdır. 2007 yılından itibaren takipteki alacakların katlanarak arttığı gözlemlenmektedir. Maddi duran varlıklar ise bu süreçte giderek azalmıştır. Bunun en önemli nedeni şirketlerin küçük bir ofis ile çalışmalarının yeterli olmasıdır. Diğer bir nedeni ise maddi duran varlıkların bir kısmının satış amaçlı olarak elde tutulmasıdır. Aktif toplamının 2007’den 2011 sonuna kadar genelde arttığını görmekteyiz. 2009 yılında yaşanan azalışı 2008 Global Krizinin Türkiye’ye yansımalarından kaynaklanmaktadır. Vergi varlığı olarak karşımıza çıkan hesap ise devralınan sorunlu kredilerin ve takipteki alacakların vergilerinin de varlık olarak buraya kaydedilmesinden oluşmaktadır.

Tablo 33: Konsolide Bilanço Aktifler

KONSOLİDE BİLANÇO (BİN TL)	2007	2008	2009	2010	2011
NAKİT DEĞERLER	12	153	13	29	122
GERÇEĞE UYGUN DEĞER FARKI K/Z/A YANSITILAN FV (Net)	1.649	16.813	0	21	45
Diğer Menkul Değerler	120	503	0	21	40
BANKALAR	26.933	25.910	39.514	103.394	157.852
KREDİLER VE ALACAKLAR	70.913	332.105	296.036	539.914	713.691
Takipteki Krediler	28.191	139.638	392.238	643.233	980.799
Özel Karşılıklar (-)	-28.191	-27.530	-101.745	-103.320	-211.966
MADDİ DURAN VARLIKLAR (Net)	35.005	35.197	860	1.305	2.792
MADDİ OLMAYAN DURAN VARLIKLAR (Net)	15	19	736	1.079	1.486
Diğer	15	11	736	1.079	1.486
VERGİ VARLIĞI	489	6.072	1.210	5.874	3.556
Cari Vergi Varlığı	146	192	3.729	310	1.004
Ertelenmiş Vergi Varlığı	343	5.880	1.105	5.564	2.552
SATIŞ AMAÇLI ELDE TUTULAN VE DURDURULAN FAALİYETLERE İLİŞKİN DURAN VARLIKLAR (Net)	26	447	9.812	24.075	17.403
Satış Amaçlı	26	447	9.812	24.075	17.403
DİĞER AKTİFLER	105.574	70.861	4.580	4.721	7.356
AKTİF TOPLAMI	241.344	488.344	356.579	680.413	921.094

Kaynak: <http://www.bddk.org.tr/bdr/bdr.asp>

3.1.2. Konsolide Pasifler

Varlık yönetim şirketlerinin konsolide bilançolarının pasiflerine baktığımızda ise en önemli kalem olarak alınan kredileri görmekteyiz. Alınan krediler 2007 yılından itibaren artış göstererek 2011 sonunda 530 Milyon TL'yi geçmiştir. Diğer önemli bir kalem ise özkaynaklardır. Özkaynaklardaki artışın en önemli sebebi ise hiç şüphesiz şirket sayısındaki artıştır. Şirketlerin vergi borcu da yine şirket sayısına bağlı olarak artmasından kaynaklanmaktadır. Dönem net kâr ve zararı hesabının ise ilk iki yıl zarar sonraki üç yıl ise kar olarak gerçekleştiği görülmektedir. Bu durumu uzun vadeli takipteki alacaklardan kısa vadeliye yönelme ve piyasada tanınma gibi etmenlere bağlayabiliriz.

Tablo 34: Konsolide Bilanço Pasifler

KONSOLİDE BİLANÇO (BİN TL)	2007	2008	2009	2010	2011
ALINAN KREDİLER	148.675	330.514	218.252	458.932	530.862
MUHTELİF BORÇLAR	15.792	41.088	6.546	8.125	10.523
KİRALAMA İŞLEMLERİNDEN BORÇLAR (Net)	0	0	568	477	529
Finansal Kiralama Borçları	0	0	793	618	646
KARŞILIKLAR	546	2.670	3.212	6.787	8.040
Çalışan Hakları Karşılığı	511	608	2.189	3.222	4.539
Diğer Karşılıklar	34	1.562	1.060	3.528	3.305
VERGİ BORCU	1.771	2.184	1.575	8.396	12.124
Cari Vergi Borcu	1.769	1.924	1.014	2.878	5.941
Ertelemiş Vergi Borcu	0	260	561	5.518	6.715
ÖZKAYNAKLAR	72.908	110.176	125.658	197.314	310.340
Ödenmiş Sermaye	60.010	89.343	89.243	89.243	129.987
Sermaye Yedekleri	62.475	99.016	99.003	99.003	73.249
Hisse Senedi İhraç Primleri	0	20.787	20.787	20.787	37.886
Diğer Sermaye Yedekleri	62.475	78.229	78.216	78.216	52.462
Kâr Yedekleri	3.535	6.854	2.797	2.797	4.198
Yasal Yedekler	186	515	176	176	1.783
Olağanüstü Yedekler	3.349	6.339	2.276	2.276	2.070
Kâr veya Zarar	-63.102	-114.987	-95.355	-23.689	76.623
Geçmiş Yıllar Kâr ve Zararları	-48.252	-66.421	-93.439	-95.355	-20.088
Dönem Net Kâr ve Zararı	-14.850	-48.566	22.865	71.666	96.710
PASİF TOPLAMI	241.347	488.344	356.579	680.413	921.094

Kaynak: <http://www.bddk.org.tr/bdr/bdr.asp>

3.1.3. Konsolide Gelir Tablosu

Varlık yönetim şirketlerinin konsolide gelir tablosu yukarıdaki gibidir. En önemli gelir kaleminin faiz gelirleri olduğu görülmektedir. Bununda önemli bir kısmı kredilerden alınan faizler oluşturmaktadır. Yani bankalar gibi kredi vererek bir nevi banka hizmeti de sunmaktadırlar. Ticari karlarının bir kısmını kambiyo zararı olarak kaybettikleri görülmektedir. Kambiyo piyasasında genellikle zarar etmelerinin en büyük nedeni yabancı para cinsinden işlem yapamamalarıdır. Kur farkından dolayı zarar etmektedirler. Konsolide pasif tablosunda söylediğimiz gibi ilk iki yıl dönem net zararı sonraki üç yıl ise dönem net kârı elde etmişlerdir.

Tablo 35: Konsolide Gelir Tablosu

KONSOLİDE GELİR TABLOSU (BİN TL)	2007	2008	2009	2010	2011
FAİZ GELİRLERİ	6.477	9.726	133.949	190.662	359.630
Kredilerden Alınan Faizler	1.266	5.387	131.616	186.497	349.985
Bankalardan Alınan Faizler	3.394	2.532	2.332	4.164	9.633
FAİZ GİDERLERİ	10.996	4.454	22.151	28.784	51.967
Kullanılan Kredilere Verilen Faizler	10.996	4.454	22.151	28.784	51.967
NET FAİZ GELİRİ	-5.834	-10.554	95.370	1.700	246.620
NET ÜCRET VE KOMİSYON GELİRLERİ	1.552	822	10.795	-4.301	30.331
Alınan Ücret ve Komisyonlar	1.573	3.326	4.528	1.471	1.342
Diğer	1.573	1.343	4.528	1.471	1.342
Verilen Ücret ve Komisyonlar	-21	-2.437	-5.758	-15.916	-30.488
Gayri Nakdi Kredilere Verilen	0	351	142	880	459
Diğer	21	2.086	-5.900	-16.796	-30.947
TİCARİ KÂR / ZARAR (Net)	3.631	-35.612	20.552	58.097	99.886
Sermaye Piyasası İşlemleri Kârı/Zararı	-995	2.093	28.679	58.691	119.552
Kambiyo İşlemleri Kârı/Zararı	4.626	-22.270	-7.330	-594	3.167
DİĞER FAALİYET GELİRLERİ	18.769	17.908	27.976	36.615	67.144
FAALİYET GELİRLERİ TOPLAMI	18.117	8.859	154.693	233.373	180.511
KREDİ VE DİĞER ALACAKLAR DEĞER DÜŞÜŞ KARŞILIĞI (-)	-15	3.091	89.425	13.069	70.174
DİĞER FAALİYET GİDERLERİ (-)	10.465	-3.192	36.451	134.040	200.076
NET FAALİYET KÂRI/ZARARI	-13.329	-28.344	24.399	82.420	107.640
SÜRDÜRÜLEN FAALİYETLER VERGİ ÖNCESİ K/Z	-13.329	-22.685	24.399	82.420	145.656
SÜRDÜRÜLEN FAALİYETLER VERGİ KARŞILIĞI (±)	-1.599	126	-1.534	-7.460	-16.128
Cari Vergi Karşılığı	-1.205	-1.213	-195	-792	-5.811
Ertelemiş Vergi Karşılığı	-394	-23.727	-1.339	-6.668	-10.317
SÜRDÜRÜLEN FAALİYETLER DÖNEM NET K/Z	-14.851	-18.101	22.865	71.666	114.316
NET DÖNEM KARI/ZARARI	-14.851	-48.566	22.865	71.666	114.316

Kaynak: <http://www.bddk.org.tr/bdr/bdr.asp>

3.2. KARŞILAŞTIRMALI TABLOLAR ANALİZİ

3.2.1. Karşılaştırmalı Bilanço Aktifi

Tablo 36: Konsolide Bilanço Aktifleri Karşılaştırmalı Analizi

KONSOLİDE BİLANÇO (BİN TL)	2007	2008	Fark	%	2009	Fark	%	2010	Fark	%	2011	Fark	%
AKTİF KALEMLER													
NAKİT DEĞERLER	12	153	141	1175,00%	13	-140	-91,50%	29	16	123,08%	122	93	320,69%
GERÇEĞE UYGUN DEĞER FARKI K/Z/A YANSITILAN FV (Net)	1.649	16.813	15.164	919,59%	0	-16.813	-100,00%	21	21	0,00%	45	24	114,29%
Diğer Menkul Değerler	120	503	383	319,17%	0	-503	-100,00%	21	21	0,00%	40	19	90,48%
BANKALAR	26.933	25.910	-1.023	-3,80%	39.514	13.604	52,50%	103.394	63.880	161,66%	157.852	54.458	52,67%
KREDİLER VE ALACAKLAR	70.913	332.105	261.192	368,33%	296.036	-36.069	-10,86%	539.914	243.878	82,38%	713.691	173.777	32,19%
Takipteki Krediler	28.191	139.638	111.447	395,33%	392.238	252.600	180,90%	643.233	250.995	63,99%	980.799	337.566	52,48%
Özel Karşılıklar (-)	-28.191	-27.530	661	-2,34%	-101.745	-74.215	269,58%	-103.320	-1.575	1,55%	-211.966	-108.646	105,15%
MADDİ DURAN VARLIKLAR (Net)	35.005	35.197	192	0,55%	860	-34.337	-97,56%	1.305	445	51,74%	2.792	1.487	113,95%
MADDİ OLMAYAN DURAN VARLIKLAR (Net)	15	19	4	26,67%	736	717	3773,68%	1.079	343	46,60%	1.486	407	37,72%
Diğer	15	11	-4	-26,67%	736	725	6590,91%	1.079	343	46,60%	1.486	407	37,72%
VERGİ VARLIĞI	489	6.072	5.583	1141,72%	1.210	-4.862	-80,07%	5.874	4.664	385,45%	3.556	-2.318	-39,46%
Cari Vergi Varlığı	146	192	46	31,51%	3.729	3.537	1842,19%	310	-3.419	-91,69%	1.004	694	223,87%
Ertelenmiş Vergi Varlığı	343	5.880	5.537	1614,29%	1.105	-4.775	-81,21%	5.564	4.459	403,53%	2.552	-3.012	-54,13%
SATIŞ AMAÇLI ELDE TUTULAN VE DURDURULAN FAALİYETLERE İLİŞKİN DURAN VARLIKLAR (Net)	26	447	421	1619,23%	9.812	9.365	2095,08%	24.075	14.263	145,36%	17.403	-6.672	-27,71%
Satış Amaçlı	26	447	421	1619,23%	9.812	9.365	2095,08%	24.075	14.263	145,36%	17.403	-6.672	-27,71%
DİĞER AKTİFLER	105.574	70.861	-34.713	-32,88%	4.580	-66.281	-93,54%	4.721	141	3,08%	7.356	2.635	55,81%
AKTİF TOPLAMI	241.344	488.344	247.000	102,34%	356.579	-131.765	-26,98%	680.413	323.834	90,82%	921.094	240.681	35,37%

Kaynak: <http://www.bddk.org.tr/bdr/bdr.asp/10.04.2012>

Konsolide bilanço aktiflerine göre yapılan karşılaştırmalı analizi yukarıda görülmektedir.

2007-2008 yıllarının karşılaştırmasına bakıldığında en büyük oranda değişimin satış amaçlı elde tutulan ve durdurulan faaliyetlere ilişkin duran varlıklarda %1619,23 olarak gerçekleştiği görülmektedir. Diğer bir büyük değişim oranı ertelenmiş vergi varlığında %1614,29 olarak görülmektedir. Üçüncü sırada ise %1175 ile nakit değerler gelmektedir. Ancak bu kalemlerin miktarlarına baktığımızda çok büyük miktarlar olmadıklarını görülmektedir. Miktar olarak en büyük kalem olan krediler ve alacaklar hesabındaki değişim miktarı 261.192.000 TL ve değişim oranı da % 368 olarak gerçekleşmiştir. Bu değişimde şirket sayısının bir artmasının etkisi olduğu gibi piyasa tarafından varlık yönetim şirketlerinin 2007'ye nazaran daha fazla tanınması ve takipteki kredi devralması gibi etmenlerde değişime neden olmaktadır.

2008-2009 yıllarının karşılaştırmasına bakıldığında en büyük değişim oranının %6590,91 ile diğer maddi olmayan duran varlıklarda yaşandığını görülmektedir. 2009 yılında özellikle 2008 Global Krizinin etkileri görülmektedir. Aktiflerin %26,98 oranında küçülmesinin nedenini bu duruma bağlanabilir.

2009-2010 yıllarının karşılaştırmasına bakıldığında ise Global Krizin etkilerinin yavaş yavaş ortadan kalktığı görülmektedir. Aktiflerin toplamının bir önceki yıla göre %90,82 oranında arttığı görülmektedir. Bu artışta miktar olarak katkı sağlayan hesaplar bankalar ve kredi ve alacaklar hesaplarıdır. Oran olarak en büyük artış %403,03 ile ertelenmiş vergi varlığı olsa da miktar olarak aktif toplamının artışına katkısı oldukça küçüktür.

2010-2011 yıllarının karşılaştırmasına bakıldığında aktiflerin toplamının %35,37 oranında arttığı görülmektedir. Bu artışı yine bir evvelki karşılaştırmada olduğu gibi bankalar ve kredi ve alacaklar hesaplarındaki artışlar etkilemiştir. 2011 yılı sonu itibari ile varlık yönetim şirketlerinin aktif büyüklüklerinin toplamı 921.094.000 TL'ye ulaşmıştır.

3.2.2. Karşılaştırmalı Bilanço Pasifi

Tablo 37: Konsolide Bilanço Pasifleri Karşılaştırmalı Analizi

KONSOLİDE BİLANÇO (BİN TL)	2007	2008	Fark	%	2009	Fark	%	2010	Fark	%	2011	Fark	%
ALINAN KREDİLER	148.675	330.514	181.839	122,31%	218.252	-112.262	-33,97%	458.932	240.680	110,28%	530.862	71.930	15,67%
MUHTELİF BORÇLAR	15.792	41.088	25.296	160,18%	6.546	-34.542	-84,07%	8.125	1.579	24,12%	10.523	2.398	29,51%
KİRALAMA İŞLEMLERİNDEN BORÇLAR (Net)	0	0	0	0,00%	568	568	0,00%	477	-91	-16,02%	529	52	10,90%
Finansal Kiralama Borçları	0	0	0	0,00%	793	793	0,00%	618	-175	-22,07%	646	28	4,53%
KARŞILIKLAR	546	2.670	2.124	389,01%	3.212	542	20,30%	6.787	3.575	111,30%	8.040	1.253	18,46%
Çalışan Hakları Karşılığı	511	608	97	18,98%	2.189	1.581	260,03%	3.222	1.033	47,19%	4.539	1.317	40,88%
Diğer Karşılıklar	34	1.562	1.528	4494,12%	1.060	-502	-32,14%	3.528	2.468	232,83%	3.305	-223	-6,32%
VERGİ BORCU	1.771	2.184	413	23,32%	1.575	-609	-27,88%	8.396	6.821	433,08%	12.124	3.728	44,41%
Cari Vergi Borcu	1.769	1.924	155	8,76%	1.014	-910	-47,30%	2.878	1.864	183,83%	5.941	3.063	106,43%
Ertelenmiş Vergi Borcu	0	260	260	0,00%	561	301	115,77%	5.518	4.957	883,60%	6.715	1.197	21,69%
ÖZKAYNAKLAR	72.908	110.176	37.268	51,12%	125.658	15.482	14,05%	197.314	71.656	57,02%	310.340	113.026	57,28%
Ödenmiş Sermaye	60.010	89.343	29.333	48,88%	89.243	-100	-0,11%	89.243	0	0,00%	129.987	40.744	45,66%
Sermaye Yedekleri	62.475	99.016	36.541	58,49%	99.003	-13	-0,01%	99.003	0	0,00%	73.249	-25.754	-26,01%
Hisse Senedi İhraç Primleri	0	20.787	20.787	0,00%	20.787	0	0,00%	20.787	0	0,00%	37.886	17.099	82,26%
Diğer Sermaye Yedekleri	62.475	78.229	15.754	25,22%	78.216	-13	-0,02%	78.216	0	0,00%	52.462	-25.754	-32,93%
Kâr Yedekleri	3.535	6.854	3.319	93,89%	2.797	-4.057	-59,19%	2.797	0	0,00%	4.198	1.401	50,09%
Yasal Yedekler	186	515	329	176,88%	176	-339	-65,83%	176	0	0,00%	1.783	1.607	913,07%
Olağanüstü Yedekler	3.349	6.339	2.990	89,28%	2.276	-4.063	-64,10%	2.276	0	0,00%	2.070	-206	-9,05%
Kâr veya Zarar	-63.102	-114.987	-51.885	82,22%	-95.355	19.632	-17,07%	-23.689	71.666	-75,16%	76.623	100.312	-423,45%
Geçmiş Yıllar Kâr ve Zararları	-48.252	-66.421	-18.169	37,65%	-93.439	-27.018	40,68%	-95.355	-1.916	2,05%	-20.088	75.267	-78,93%
Dönem Net Kâr ve Zararı	-14.850	-48.566	-33.716	227,04%	22.865	71.431	-147,08%	71.666	48.801	213,43%	96.710	25.044	34,95%
PASİF TOPLAMI	241.347	488.344	246.997	102,34%	356.579	-131.765	-26,98%	680.413	323.834	90,82%	921.094	240.681	35,37%

Kaynak: <http://www.bddk.org.tr/bdr/bdr.asp/10.04.2012>

Konsolide bilanço pasiflerine göre yapılan karşılaştırmalı analizi yukarıda görülmektedir.

2007-2008 yılları arasındaki karşılaştırmaya bakıldığında oransal olarak en büyük artışın %4494,12 ile diğer karşılıklarda yaşandığı görülmektedir. Ancak bu büyük oran miktar olarak pasiflerin içerisinde küçük bir paya karşılık gelmektedir. Pasifler içerisinde artışa en büyük katkıyı yapan hesap %122,31 ile alınan krediler hesabı olmuştur.

2008-2009 yılları arasındaki karşılaştırmaya bakıldığında ise pasif toplamının %26,98 oranında azaldığı görülmektedir. Bu durumun Global Krizin etkilerinden kaynaklandığını söylemiştik. %33,97 oranında azalan alınan krediler hesabı pasif toplamını azalmasında en etkili hesaptır.

2009-2010 yılları arasındaki karşılaştırmada ise pasif toplamının %90,82 oranında artış yaşamasına neden olan hesap yine %110,28 oranında artan alınan krediler hesabıdır. Miktar olarak pasif toplamının içinde en büyük paya sahip olan hesap genellikle alınan krediler hesabı olmuştur.

2010-2011 yılları arasındaki karşılaştırmaya bakıldığında ise pasif toplamının %35,37 oranında arttığı görülmektedir. Bu artışın en önemli nedeni ise şirket sayısının artması ve dolayısıyla özkaynakların %57,28 oranında artmasıdır.

3.2.3. Karşılaştırmalı Gelir Tablosu

Tablo 38: Konsolide Gelir Tablosu Karşılaştırmalı Analizi

KONSOLİDE GELİR TABLOSU (BİN TL)	2007	2008	Fark	%	2009	Fark	%	2010	Fark	%	2011	Fark	%
FAİZ GELİRLERİ	6.477	9.726	3.249	50,16%	133.949	124.223	1277,23%	190.662	56.713	42,34%	359.630	168.968	88,62%
Kredilerden Alınan Faizler	1.266	5.387	4.121	325,51%	131.616	126.229	2343,22%	186.497	54.881	41,70%	349.985	163.488	87,66%
Bankalardan Alınan Faizler	3.394	2.532	-862	-25,40%	2.332	-200	-7,90%	4.164	1.832	78,56%	9.633	5.469	131,34%
FAİZ GİDERLERİ	10.996	4.454	-6.542	-59,49%	22.151	17.697	397,33%	28.784	6.633	29,94%	51.967	23.183	80,54%
Kullanılan Kredilere Verilen Faizler	10.996	4.454	-6.542	-59,49%	22.151	17.697	397,33%	28.784	6.633	29,94%	51.967	23.183	80,54%
NET FAİZ GELİRİ	-5.834	-10.554	-4.720	80,91%	95.370	105.924	-1003,64%	1.700	-93.670	-98,22%	246.620	244.920	14403,43%
NET ÜCRET VE KOMİSYON GELİRLERİ	1.552	822	-730	-47,04%	10.795	9.973	1213,26%	-4.301	-15.096	-139,84%	30.331	34.632	-805,21%
Alınan Ücret ve Komisyonlar	1.573	3.326	1.753	111,44%	4.528	1.202	36,14%	1.471	-3.057	-67,51%	1.342	-129	-8,77%
Diğer	1.573	1.343	-230	-14,62%	4.528	3.185	237,16%	1.471	-3.057	-67,51%	1.342	-129	-8,77%
Verilen Ücret ve Komisyonlar	-21	-2.437	-2.416	11504,76%	-5.758	-3.321	136,27%	-15.916	-10.158	176,42%	-30.488	-14.572	91,56%
Gayri Nakdi Kredilere Verilen	0	351	351	0,00%	142	-209	-59,54%	880	738	519,72%	459	-421	-47,84%
Diğer	21	2.086	2.065	9833,33%	-5.900	-7.986	-382,84%	-16.796	-10.896	184,68%	-30.947	-14.151	84,25%
TİCARİ KÂR / ZARAR (Net)	3.631	-35.612	-39.243	-1080,78%	20.552	56.164	-157,71%	58.097	37.545	182,68%	99.886	41.789	71,93%
Sermaye Piyasası İşlemleri Kârı/Zararı	-995	2.093	3.088	-310,35%	28.679	26.586	1270,23%	58.691	30.012	104,65%	119.552	60.861	103,70%
Kambiyo İşlemleri Kârı/Zararı	4.626	-22.270	-26.896	-581,41%	-7.330	14.940	-67,09%	-594	6.736	-91,90%	3.167	3.761	-633,16%
DİĞER FAALİYET GELİRLERİ	18.769	17.908	-861	-4,59%	27.976	10.068	56,22%	36.615	8.639	30,88%	67.144	30.529	83,38%
FAALİYET GELİRLERİ TOPLAMI	18.117	8.859	-9.258	-51,10%	154.693	145.834	1646,17%	233.373	78.680	50,86%	180.511	-52.862	-22,65%
KREDİ VE DİĞER ALACAKLAR DEĞER DÜŞÜŞ KARŞILIĞI (-)	-15	-3.091	-3.076	20506,67%	89.425	92.516	-2993,08%	13.069	-76.356	-85,39%	70.174	57.105	436,95%
DİĞER FAALİYET GİDERLERİ (-)	10.465	-3.192	-13.657	-130,50%	36.451	39.643	-1241,95%	134.040	97.589	267,73%	200.076	66.036	49,27%
NET FAALİYET KÂRI/ZARARI	-13.329	-28.344	-15.015	112,65%	24.399	52.743	-186,08%	82.420	58.021	237,80%	107.640	25.220	30,60%
SÜRDÜRÜLEN FAALİYETLER VERGİ ÖNCESİ K/Z	-13.329	-22.685	-9.356	70,19%	24.399	47.084	-207,56%	82.420	58.021	237,80%	145.656	63.236	76,72%
SÜRDÜRÜLEN FAALİYETLER VERGİ KARŞILIĞI (±)	-1.599	126	1.725	-107,88%	-1.534	-1.660	-1317,46%	-7.460	-5.926	386,31%	-16.128	-8.668	116,19%
Cari Vergi Karşılığı	-1.205	-1.213	-8	0,66%	-195	1.018	-83,92%	-792	-597	306,15%	-5.811	-5.019	633,71%
Ertelenmiş Vergi Karşılığı	-394	-23.727	-23.333	5922,08%	-1.339	22.388	-94,36%	-6.668	-5.329	397,98%	-10.317	-3.649	54,72%
SÜRDÜRÜLEN FAALİYETLER DÖNEM NET K/Z	-14.851	-18.101	-3.250	21,88%	22.865	40.966	-226,32%	71.666	48.801	213,43%	114.316	42.650	59,51%
NET DÖNEM KARI/ZARARI	-14.851	-48.566	-33.715	227,02%	22.865	71.431	-147,08%	71.666	48.801	213,43%	114.316	42.650	59,51%

Kaynak: <http://www.bddk.org.tr/bdr/bdr.asp/10.04.2012>

Konsolide gelir tablosuna göre yapılan karşılaştırmalı analizi yukarıda görülmektedir.

2007-2008 yılları arasındaki karşılaştırmaya bakıldığında dönem net zararının %227,02 oranında arttığı görülmektedir. Her ne kadar bu süreçte kredilerden alınan faizler %325,51 oranında artış göstermişse de özellikle %581,41 oranında artan kambiyo zararları ve %11504,76 oranında artan verilen ücret ve komisyonlar dönem net zararının artmasına neden olmuştur.

2008-2009 yılları arasındaki karşılaştırmaya bakıldığında net dönem kârının ortaya çıkmasında %1277,23 oranında artan faiz gelirleri hesabı etkili olduğu görülmektedir. Faiz gelirleri içerisinde ise en büyük etkiyi kredilerden alınan faizler hesabı yapmıştır. Yine bu süreçte kambiyo işlemlerindeki zarar %67,09 oranında azalmıştır.

2009-2010 yılları arasındaki karşılaştırmaya bakıldığında ise net dönem kârının %213,43 oranında arttığı görülmektedir. Yine bu artışa neden olan en önemli hesap %42,34 oranında artan faiz gelirleri olmuştur. Ve yine bu süreçte kambiyo zararları %91,9 oranında azalmıştır. Verilen ücret ve komisyonlar hesabı ise %176,42 oranında artış göstermiştir.

2010-2011 yılları arasındaki karşılaştırmaya bakıldığında net dönem kârı %59,51 oranında artış göstererek 114.316.000 TL'ye ulaştığı görülmektedir. Yine bu durumu etkileyen en etkili hesap %88,62 oranında artan faiz gelirleri olmuştur. Ve 2011 yılında kambiyo zararı değil kârı ortaya çıkmıştır. Verilen ücret ve komisyonlar hesabı ise %91,56 oranında artmıştır. Şirket sayısının artması bu hesabın artmasında etkili olmuştur.

3.3. DİKEY YÜZDE ANALİZİ

3.3.1. Bilanço Aktifinin Dikey Yüzde Analizi

Tablo 39: Konsolide Bilanço Aktifleri Dikey Yüzde Analizi

KONSOLİDE BİLANÇO (BİN TL)	2007	%	2008	%	2009	%	2010	%	2011	%
AKTİF KALEMLER										
NAKİT DEĞERLER	12	0,00%	153	0,03%	13	0,00%	29	0,00%	122	0,01%
GERÇEĞE UYGUN DEĞER FARKI K/Z'A YANSITILAN FV (Net)	1.649	0,68%	16.813	3,44%	0	0,00%	21	0,00%	45	0,00%
Diğer Menkul Değerler	120	0,05%	503	0,10%	0	0,00%	21	0,00%	40	0,00%
BANKALAR	26.933	11,16%	25.910	5,31%	39.514	11,08%	103.394	15,20%	157.852	17,14%
KREDİLER VE ALACAKLAR	70.913	29,38%	332.105	68,01%	296.036	83,02%	539.914	79,35%	713.691	77,48%
Takipteki Krediler	28.191	11,68%	139.638	28,59%	392.238	110,00%	643.233	94,54%	980.799	106,48%
Özel Karşılıklar (-)	-28.191	-11,68%	-27.530	-5,64%	-101.745	-28,53%	-103.320	-15,18%	-211.966	-23,01%
MADDİ DURAN VARLIKLAR (Net)	35.005	14,50%	35.197	7,21%	860	0,24%	1.305	0,19%	2.792	0,30%
MADDİ OLMAYAN DURAN VARLIKLAR (Net)	15	0,01%	19	0,00%	736	0,21%	1.079	0,16%	1.486	0,16%
Diğer	15	0,01%	11	0,00%	736	0,21%	1.079	0,16%	1.486	0,16%
VERGİ VARLIĞI	489	0,20%	6.072	1,24%	1.210	0,34%	5.874	0,86%	3.556	0,39%
Cari Vergi Varlığı	146	0,06%	192	0,04%	3.729	1,05%	310	0,05%	1.004	0,11%
Ertelenmiş Vergi Varlığı	343	0,14%	5.880	1,20%	1.105	0,31%	5.564	0,82%	2.552	0,28%
SATIŞ AMAÇLI ELDE TUTULAN VE DURDURULAN FAALİYETLERE İLİŞKİN DURAN VARLIKLAR (Net)	26	0,01%	447	0,09%	9.812	2,75%	24.075	3,54%	17.403	1,89%
Satış Amaçlı	26	0,01%	447	0,09%	9.812	2,75%	24.075	3,54%	17.403	1,89%
DİĞER AKTİFLER	105.574	43,74%	70.861	14,51%	4.580	1,28%	4.721	0,69%	7.356	0,80%
AKTİF TOPLAMI	241.344	100,00%	488.344	100,00%	356.579	100,00%	680.413	100,00%	921.094	100,00%

Kaynak: <http://www.bddk.org.tr/bdr/bdr.asp/10.04.2012>

Konsolide bilanço aktiflerine göre yapılan dikey yüzde analizini yukarıda görülmektedir.

2007 yılı değerlendirildiğinde aktif toplamını etkileyen en önemli hesabın %43,74 ile diğer aktifler hesabı olduğu görülmektedir. Bu hesabı %29,38 ile krediler ve alacaklar hesabı ile %14,50 ile maddi duran varlıklar hesabı izlemektedir.

2008 yılında ise aktif toplamı içindeki en yüksek paya sahip hesap %68,01 ile kredi ve alacaklar hesabı olmaktadır. Bu durum varlık yönetim şirketlerinin piyasada tanınması ile devraldıkları alacakların artışından kaynaklanmaktadır. Diğer aktiflerin toplam aktifler içindeki payı ise %14,51'e düşmüştür.

2009 yılına bakıldığında aktif toplamı içindeki en büyük kalem %83,02 ile kredi ve alacaklar hesabıdır. Varlık yönetim şirketlerinin verdikleri kredilerin ve devraldıkları alacakların artması neticesinde bu hesabın toplam aktif içindeki payı artmıştır. İkinci sırada ise %11,08 ile bankalar bulunmaktadır.

2010 yılı değerlendirildiğinde ise aktif toplamını etkileyen en büyük hesap %79,35 ile yine kredi ve alacaklar hesabı iken ikinci sırada %15,2 ile yine bankalar hesabı olduğu görülmektedir.

Son olarak 2011 yılına bakıldığında kredi ve alacaklar hesabı %77,48 ile yine toplam aktifler içindeki en büyük hesaptır. Ve yine bankalar hesabı %17,14 ile ikinci büyük hesap olarak yer almaktadır.

3.3.2. Bilanço Pasifinin Dikey Yüzde Analizi

Tablo 40: Konsolide Bilanço Pasifleri Dikey Yüzde Analizi

KONSOLİDE BİLANÇO (BİN TL)	2007	%	2008	%	2009	%	2010	%	2011	%
ALINAN KREDİLER	148.675	61,60%	330.514	67,68%	218.252	61,21%	458.932	67,45%	530.862	57,63%
MUHTELİF BORÇLAR	15.792	6,54%	41.088	8,41%	6.546	1,84%	8.125	1,19%	10.523	1,14%
KİRALAMA İŞLEMLERİNDEN BORÇLAR (Net)	0	0,00%	0	0,00%	568	0,16%	477	0,07%	529	0,06%
Finansal Kiralama Borçları	0	0,00%	0	0,00%	793	0,22%	618	0,09%	646	0,07%
KARŞILIKLAR	546	0,23%	2.670	0,55%	3.212	0,90%	6.787	1,00%	8.040	0,87%
Çalışan Hakları Karşılığı	511	0,21%	608	0,12%	2.189	0,61%	3.222	0,47%	4.539	0,49%
Diğer Karşılıklar	34	0,01%	1.562	0,32%	1.060	0,30%	3.528	0,52%	3.305	0,36%
VERGİ BORCU	1.771	0,73%	2.184	0,45%	1.575	0,44%	8.396	1,23%	12.124	1,32%
Cari Vergi Borcu	1.769	0,73%	1.924	0,39%	1.014	0,28%	2.878	0,42%	5.941	0,64%
Ertelenmiş Vergi Borcu	0	0,00%	260	0,05%	561	0,16%	5.518	0,81%	6.715	0,73%
ÖZKAYNAKLAR	72.908	30,21%	110.176	22,56%	125.658	35,24%	197.314	29,00%	310.340	33,69%
Ödenmiş Sermaye	60.010	24,86%	89.343	18,30%	89.243	25,03%	89.243	13,12%	129.987	14,11%
Sermaye Yedekleri	62.475	25,89%	99.016	20,28%	99.003	27,76%	99.003	14,55%	73.249	7,95%
Hisse Senedi İhraç Primleri	0	0,00%	20.787	4,26%	20.787	5,83%	20.787	3,06%	37.886	4,11%
Diğer Sermaye Yedekleri	62.475	25,89%	78.229	16,02%	78.216	21,94%	78.216	11,50%	52.462	5,70%
Kâr Yedekleri	3.535	1,46%	6.854	1,40%	2.797	0,78%	2.797	0,41%	4.198	0,46%
Yasal Yedekler	186	0,08%	515	0,11%	176	0,05%	176	0,03%	1.783	0,19%
Olağanüstü Yedekler	3.349	1,39%	6.339	1,30%	2.276	0,64%	2.276	0,33%	2.070	0,22%
Kâr veya Zarar	-63.102	-26,15%	-114.987	-23,55%	-95.355	-26,74%	-23.689	-3,48%	76.623	8,32%
Geçmiş Yıllar Kâr ve Zararları	-48.252	-19,99%	-66.421	-13,60%	-93.439	-26,20%	-95.355	-14,01%	-20.088	-2,18%
Dönem Net Kâr ve Zararı	-14.850	-6,15%	-48.566	-9,95%	22.865	6,41%	71.666	10,53%	96.710	10,50%
PASİF TOPLAMI	241.347	100,00%	488.344	100,00%	356.579	100,00%	680.413	100,00%	921.094	100,00%

Kaynak: <http://www.bddk.org.tr/bdr/bdr.asp/10.04.2012>

Konsolide bilanço pasiflerine göre yapılan dikey yüzde analizini yukarıda görülmektedir.

2007 yılı incelediğinde pasif toplamını oluşturan en büyük hesabın %61,6 ile alınan krediler olduğunu görülmektedir. %30,21 ile özkaynaklar ise pasif toplamını oluşturan ikinci büyük hesap olmuştur.

2008 yılına bakıldığında alınan kredilerin toplam pasif içindeki payı artarak %67,68 olurken, özkaynaklar miktar olarak artmasına rağmen toplam pasif içindeki payı azalarak %22,56 olmuştur.

2009 yılı incelediğinde ise pasif toplamın en büyük hesabının yine %61,21 ile alınan krediler olduğu görülmektedir. Şirket sayısının artması ile özkaynakların toplam pasif içindeki payı da artarak %35,24'e yükselmiştir.

2010 yılına bakıldığında ise yine alınan kredilerin toplam pasif içindeki payı artarak %67,45 olurken, özkaynakların toplam pasif içindeki payı %29 olarak gerçekleşmiştir. Ve dönem net karı da pasif toplamının %10,53'ünü oluşturmuştur.

Son olarak 2011 yılına bakıldığında toplam pasif içindeki en yüksek paya sahip hesap %57,63 ile yine alınan krediler oluştururken, şirket sayısının artması ile özkaynakların toplam pasif içindeki payı artarak %33,69'a yükselmiştir. Ve yine dönem net karı toplam pasifin %10,5'ini oluşturmuştur.

3.3.3. Gelir Tablosunun Dikey Yüzde Analizi

Tablo 41: Konsolide Gelir Tablosu Dikey Yüzde Analizi

KONSOLİDE GELİR TABLOSU (BİN TL)	2007	%	2008	%	2009	%	2010	%	2011	%
FAİZ GELİRLERİ	6.477	100,00%	9.726	100,00%	133.949	100,00%	190.662	100,00%	359.630	100,00%
Kredilerden Alınan Faizler	1.266	19,55%	5.387	55,39%	131.616	98,26%	186.497	97,82%	349.985	97,32%
Bankalardan Alınan Faizler	3.394	52,40%	2.532	26,03%	2.332	1,74%	4.164	2,18%	9.633	2,68%
FAİZ GİDERLERİ	10.996	169,77%	4.454	45,79%	22.151	16,54%	28.784	15,10%	51.967	14,45%
Kullanılan Kredilere Verilen Faizler	10.996	169,77%	4.454	45,79%	22.151	16,54%	28.784	15,10%	51.967	14,45%
NET FAİZ GELİRİ	-5.834	-90,07%	-10.554	-108,51%	95.370	71,20%	1.700	0,89%	246.620	68,58%
NET ÜCRET VE KOMİSYON GELİRLERİ	1.552	23,96%	822	8,45%	10.795	8,06%	-4.301	-2,26%	30.331	8,43%
Alınan Ücret ve Komisyonlar	1.573	24,29%	3.326	34,20%	4.528	3,38%	1.471	0,77%	1.342	0,37%
Diğer	1.573	24,29%	1.343	13,81%	4.528	3,38%	1.471	0,77%	1.342	0,37%
Verilen Ücret ve Komisyonlar	-21	-0,32%	-2.437	-25,06%	-5.758	-4,30%	-15.916	-8,35%	-30.488	-8,48%
Gayri Nakdi Kredilere Verilen	0	0,00%	351	3,61%	142	0,11%	880	0,46%	459	0,13%
Diğer	21	0,32%	2.086	21,45%	-5.900	-4,40%	-16.796	-8,81%	-30.947	-8,61%
TİCARİ KÂR / ZARAR (Net)	3.631	56,06%	-35.612	-366,15%	20.552	15,34%	58.097	30,47%	99.886	27,77%
Sermaye Piyasası İşlemleri Kârı/Zararı	-995	-15,36%	2.093	21,52%	28.679	21,41%	58.691	30,78%	119.552	33,24%
Kambiyo İşlemleri Kârı/Zararı	4.626	71,42%	-22.270	-228,97%	-7.330	-5,47%	-594	-0,31%	3.167	0,88%
DiĞER FAALİYET GELİRLERİ	18.769	289,78%	17.908	184,13%	27.976	20,89%	36.615	19,20%	67.144	18,67%
FAALİYET GELİRLERİ TOPLAMI	18.117	279,71%	8.859	91,09%	154.693	115,49%	233.373	122,40%	180.511	50,19%
KREDİ VE DiĞER ALACAKLAR DEĞER DÜŞÜŞ KARŞILIĞI (-)	-15	-0,23%	3.091	31,78%	89.425	66,76%	13.069	6,85%	70.174	19,51%
DiĞER FAALİYET GİDERLERİ (-)	10.465	161,57%	-3.192	-32,82%	36.451	27,21%	134.040	70,30%	200.076	55,63%
NET FAALİYET KÂRI/ZARARI	-13.329	-205,79%	-28.344	-291,43%	24.399	18,22%	82.420	43,23%	107.640	29,93%
SÜRDÜRÜLEN FAALİYETLER VERGİ ÖNCESİ K/Z	-13.329	-205,79%	-22.685	-233,24%	24.399	18,22%	82.420	43,23%	145.656	40,50%
SÜRDÜRÜLEN FAALİYETLER VERGİ KARŞILIĞI (±)	-1.599	-24,69%	126	1,30%	-1.534	-1,15%	-7.460	-3,91%	-16.128	-4,48%
Cari Vergi Karşılığı	-1.205	-18,60%	-1.213	-12,47%	-195	-0,15%	-792	-0,42%	-5.811	-1,62%
Ertelenmiş Vergi Karşılığı	-394	-6,08%	-23.727	-243,95%	-1.339	-1,00%	-6.668	-3,50%	-10.317	-2,87%
SÜRDÜRÜLEN FAALİYETLER DÖNEM NET K/Z	-14.851	-229,29%	-18.101	-186,11%	22.865	17,07%	71.666	37,59%	114.316	31,79%
NET DÖNEM KARI/ZARARI	-14.851	-229,29%	-48.566	-499,34%	22.865	17,07%	71.666	37,59%	114.316	31,79%

Kaynak: <http://www.bddk.org.tr/bdr/bdr.asp/10.04.2012>

Konsolide gelir tablosuna göre yapılan dikey yüzde analizini yukarıda görülmektedir. Faiz gelirleri %100 olarak kabul edilerek hazırlanmıştır.

2007 yılı incelendiğinde faiz giderlerinin %169,77 olarak negatif bir etki yaptığı görülmektedir. Diğer faaliyet gelirleri ise %289,78 olarak gerçekleşmiştir. Sonuç olarak dönem net zararı %229,29 olarak gerçekleşmiştir.

2008 yılına bakıldığında kambiyo zararları %228,97 olarak oldukça büyük bir negatif etki yapmıştır. Diğer faaliyet gelirleri ise %184,13 olarak gerçekleşmiştir. Sonuçta yine dönem net zararı %186,11 olarak gerçekleşmiştir.

2009 yılı incelendiğinde ise faiz giderlerinin ve kambiyo zararlarının negatif etkisi geçen yıllara göre düştüğü görülmektedir. Sonuç olarak %17,07 oranında bir dönem net kârı elde edilmiştir.

2010 yılına bakıldığında ise faiz giderlerinin azaldığı ve kambiyo zararlarının oldukça azaldığı görülmektedir. Diğer faaliyet gelirleri ise %19,2 olarak gerçekleşmiştir. Dönem net kârı da artarak %37,59'a ulaşmıştır.

Son olarak 2011 yılına bakıldığında artık kambiyo kârları da dönem net karına katkı yaptığı görülmektedir. Diğer faaliyet gelirleri ise %18,67 olarak gerçekleşirken dönem net kârı %31,79 olarak gerçekleşmiştir. Oran olarak yaşanan bu düşüş faiz gelirlerinin neredeyse iki kat artmasından kaynaklanmaktadır.

3.4. TREND ANALİZİ

3.4.1. Bilanço Aktiflerinin Trend Analizi

Tablo 42: Konsolide Bilanço Aktifleri Trend Analizi

KONSOLİDE BİLANÇO (BİN TL)	2007	2008	2009	2010	2011
AKTİF KALEMLER					
NAKİT DEĞERLER	100,00%	1275,00%	108,33%	241,67%	1016,67%
GERÇEĞE UYGUN DEĞER FARKI K/Z'A YANSITILAN FV (Net)	100,00%	1019,59%	0,00%	1,27%	2,73%
Diğer Menkul Değerler	100,00%	419,17%	0,00%	17,50%	33,33%
BANKALAR	100,00%	96,20%	146,71%	383,89%	586,09%
KREDİLER VE ALACAKLAR	100,00%	468,33%	417,46%	761,38%	1006,43%
Takipteki Krediler	100,00%	495,33%	1391,36%	2281,70%	3479,12%
Özel Karşılıklar (-)	100,00%	97,66%	-360,91%	-366,50%	-751,89%
MADDİ DURAN VARLIKLAR (Net)	100,00%	100,55%	2,46%	3,73%	7,98%
MADDİ OLMAYAN DURAN VARLIKLAR (Net)	100,00%	126,67%	4906,67%	7193,33%	9906,67%
Diğer	100,00%	73,33%	4906,67%	7193,33%	9906,67%
VERGİ VARLIĞI	100,00%	1241,72%	247,44%	1201,23%	727,20%
Cari Vergi Varlığı	100,00%	131,51%	2554,11%	212,33%	687,67%
Ertelenmiş Vergi Varlığı	100,00%	1714,29%	322,16%	1622,16%	744,02%
SATIŞ AMAÇLI ELDE TUTULAN VE DURDURULAN FAALİYETLERE İLİŞKİN DURAN VARLIKLAR (Net)	100,00%	1719,23%	37738,46%	92596,15%	66934,62%
Satış Amaçlı	100,00%	1719,23%	37738,46%	92596,15%	66934,62%
DİĞER AKTİFLER	100,00%	67,12%	4,34%	4,47%	6,97%
AKTİF TOPLAMI	100,00%	202,34%	147,75%	281,93%	381,65%

Kaynak: <http://www.bddk.org.tr/bdr/bdr.asp/10.04.2012>

Konsolide bilanço aktiflerine göre yapılan trend analizini yukarıda görülmektedir. 2007 yılı baz alınarak trend analizi hazırlanmıştır. Değerlendirmede aktif toplamı içinde önemli büyüklüğe sahip olan hesaplar kullanılmıştır.

Kredi ve alacaklar hesabı 2007 yılı baz alındığında; 2008 yılında %468,33 oranında büyürken, 2009'da bir miktar azalarak %417,46 olarak gerçekleşmiş, 2010 yılında %761,38 oranında gerçekleşmiş son olarak 2011 yılında ise %1006,43 yani yaklaşık on katı kadar büyümüştür. 2011'de şirket sayısının artması bu durumun oluşmasında önemli bir etmendir.

Diğer aktifler hesabı 2007 yılı baz alındığında; 2008 yılında %61,12 oranına düşmüş, 2009 yılında %4,34'e düşmüşken, 2010 yılında %4,47 olarak gerçekleşmiş ve son olarak 2011 yılında %6,97 olarak gerçekleşmiştir. Bu durumu açıklayan en önemli neden varlık yönetim şirketlerinin tanınması ve esas faaliyet alanına yönelmesi ve kredi verme oranlarının artması olarak tanımlanabilir.

Bankalar hesabı 2007 yılı baz alındığında; 2008'de %96,2 olarak gerçekleşirken, 2009'da %146,71, 2010'da %383,89 ve son olarak 2011'de %586,09 olarak gerçekleşmiştir. Bu durum şirket sayısının artması ve varlık yönetim şirketlerinin faaliyetlerini nakit olarak değil de banka hesaplarından yürütmelerinden kaynaklanmaktadır.

Son olarak aktif toplamı 2007 yılı baz alındığında; 2008 yılında %202,34 oranında artarken, 2009 yılında artış oranı Global Krizin de etkisi ile düşerek %147,75 olarak gerçekleşmiş, 2010 yılında yeniden artış oranı yükselerek %281,93 olmuş ve 2011'de %381,65 olarak gerçekleşmiştir. Bu durum yine şirket sayısının artması ve piyasadaki paylarının büyümesi ile açıklanabilir.

3.4.2. Bilanço Pasiflerinin Trend Analizi

Tablo 43: Konsolide Bilanço Pasifleri Trend Analizi

KONSOLİDE BİLANÇO (BİN TL)	2007	2008	2009	2010	2011
ALINAN KREDİLER	100,00%	222,31%	146,80%	308,68%	357,06%
MUHTELİF BORÇLAR	100,00%	260,18%	41,45%	51,45%	66,64%
KİRALAMA İŞLEMLERİNDEN BORÇLAR (Net)	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%
Finansal Kiralama Borçları	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%
KARŞILIKLAR	100,00%	489,01%	588,28%	1243,04%	1472,53%
Çalışan Hakları Karşılığı	100,00%	118,98%	428,38%	630,53%	888,26%
Diğer Karşılıklar	100,00%	4594,12%	3117,65%	10376,47%	9720,59%
VERGİ BORCU	100,00%	123,32%	88,93%	474,08%	684,60%
Cari Vergi Borcu	100,00%	108,76%	57,32%	162,69%	335,84%
Ertelenmiş Vergi Borcu	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%
ÖZKAYNAKLAR	100,00%	151,12%	172,35%	270,63%	425,66%
Ödenmiş Sermaye	100,00%	148,88%	148,71%	148,71%	216,61%
Sermaye Yedekleri	100,00%	158,49%	158,47%	158,47%	117,25%
Hisse Senedi İhraç Primleri	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%
Diğer Sermaye Yedekleri	100,00%	125,22%	125,20%	125,20%	83,97%
Kâr Yedekleri	100,00%	193,89%	79,12%	79,12%	118,76%
Yasal Yedekler	100,00%	276,88%	94,62%	94,62%	958,60%
Olağanüstü Yedekler	100,00%	189,28%	67,96%	67,96%	61,81%
Kâr veya Zarar	100,00%	182,22%	151,11%	37,54%	-121,43%
Geçmiş Yıllar Kâr ve Zararları	100,00%	137,65%	193,65%	197,62%	41,63%
Dönem Net Kâr ve Zararı	100,00%	327,04%	-153,97%	-482,60%	-651,25%
PASİF TOPLAMI	100,00%	202,34%	147,75%	281,92%	381,65%

Kaynak: <http://www.bddk.org.tr/bdr/bdr.asp/10.04.2012>

Konsolide bilanço pasiflerine göre yapılan trend analizini yukarıda görülmektedir. 2007 yılı baz alınarak trend analizi hazırlanmıştır. Değerlendirmede pasif toplamı içinde önemli büyüklüğe sahip olan hesaplar kullanılmıştır.

Alınan krediler hesabı 2007 yılı baz alındığında; 2008'de %222,31 oranında artış göstermiş, 2009'da artış oranı biraz düşerek %146,80 olarak gerçekleşirken, 2010'da %308,68 ve 2011'de de %357,06 olarak gerçekleşmiştir. Bu artışın sebebi şirket sayılarının artmasıdır.

Özkaynaklar hesabı 2007 yılı baz alındığında; 2008'de %151,12 olarak gerçekleşirken, 2009 yılında %172,35, 2010'da %270,63 ve 2011'de %425,66 olarak gerçekleşmiştir. 2011'deki büyük artışın en büyük sebebi şirket sayısının artmasıdır.

Pasif toplamı hesabı 2007 yılı baz alındığında; 2008'de artarak %202,34 olurken, 2009'da biraz azalarak artmış ve %147,75 olmuş, 2010'da yeniden artarak %281,92 ve 2011'de %381,65 olarak gerçekleşmiştir.

3.4.3. Gelir Tablosunun Trend Analizi

Tablo 44: Konsolide Gelir Tablosu Trend Analizi

KONSOLİDE GELİR TABLOSU (BİN TL)	2007	2008	2009	2010	2011
FAİZ GELİRLERİ	100,00%	150,16%	2068,07%	2943,68%	5552,42%
Kredilerden Alınan Faizler	100,00%	425,51%	10396,21%	14731,20%	27644,94%
Bankalardan Alınan Faizler	100,00%	74,60%	68,71%	122,69%	283,82%
FAİZ GİDERLERİ	100,00%	40,51%	201,45%	261,77%	472,60%
Kullanılan Kredilere Verilen Faizler	100,00%	40,51%	201,45%	261,77%	472,60%
NET FAİZ GELİRİ	100,00%	180,91%	-1634,73%	-29,15%	-4227,29%
NET ÜCRET VE KOMİSYON GELİRLERİ	100,00%	52,96%	695,55%	-277,13%	1954,32%
Alınan Ücret ve Komisyonlar	100,00%	211,44%	287,86%	93,52%	85,31%
Diğer	100,00%	85,38%	287,86%	93,52%	85,31%
Verilen Ücret ve Komisyonlar	100,00%	11604,76%	27419,05%	75790,48%	145180,95%
Diğer	100,00%	9933,33%	-28095,24%	-79980,95%	-147366,67%
TİCARİ KÂR / ZARAR (Net)	100,00%	-980,78%	566,01%	1600,03%	2750,92%
Sermaye Piyasası İşlemleri Kârı/Zararı	100,00%	-210,35%	-2882,31%	-5898,59%	-12015,28%
Kambiyo İşlemleri Kârı/Zararı	100,00%	-481,41%	-158,45%	-12,84%	68,46%
DİĞER FAALİYET GELİRLERİ	100,00%	95,41%	149,05%	195,08%	357,74%
FAALİYET GELİRLERİ TOPLAMI	100,00%	48,90%	853,86%	1288,14%	996,36%
KREDİ VE DİĞER ALACAKLAR DEĞER DÜŞÜŞ KARŞILIĞI (-)	100,00%	-20606,67%	-596166,67%	-87126,67%	-467826,67%
DİĞER FAALİYET GİDERLERİ (-)	100,00%	-30,50%	348,31%	1280,84%	1911,86%
NET FAALİYET KÂRI/ZARARI	100,00%	212,65%	-183,05%	-618,35%	-807,56%
SÜRDÜRÜLEN FAALİYETLER VERGİ ÖNCESİ K/Z	100,00%	170,19%	-183,05%	-618,35%	-1092,78%
SÜRDÜRÜLEN FAALİYETLER VERGİ KARŞILIĞI (±)	100,00%	-7,88%	95,93%	466,54%	1008,63%
Cari Vergi Karşılığı	100,00%	100,66%	16,18%	65,73%	482,24%
Ertelenmiş Vergi Karşılığı	100,00%	6022,08%	339,85%	1692,39%	2618,53%
SÜRDÜRÜLEN FAALİYETLER DÖNEM NET K/Z	100,00%	121,88%	-153,96%	-482,57%	-769,75%
NET DÖNEM KARI/ZARARI	100,00%	327,02%	-153,96%	-482,57%	-769,75%

Kaynak: <http://www.bddk.org.tr/bdr/bdr.asp/10.04.2012>

Konsolide gelir tablosuna göre yapılan trend analizini yukarıda görülmektedir. 2007 yılı baz alınarak trend analizi hazırlanmıştır. Değerlendirmede gelir tablosu içinde önemli büyüklüğe sahip olan hesaplar kullanılmıştır.

Faiz gelirleri hesabı için 2007 yılı baz alındığında; 2008 yılında artış oranı %150,16 olmuş, 2009'da artış oranı %2068,07 olarak gerçekleşirken, 2010'da %2943,68 olmuş ve 2011'de %5552,42 olarak gerçekleşmiştir. 2011'de yaklaşık 52 katına ulaşmasının nedeni şirket sayısının artması ve kredi verme oranlarının artmasıdır.

Verilen ücret ve komisyonlar hesabı için 2007 yılı baz alındığında; 2008'de %11604,76'ya, 2009'da %27419,05'ya, 2010'da %75790,48'e ve 2011'de %145180,95'e yükselmiştir. Bu durumun oluşmasında şirket sayısının artması ve sektörde istihdamın artması önemli birer etmendir.

Kambiyo karı/zararı hesabı için 2007 yılı baz alındığında; 2008'de kambiyo zararı olarak %481,41 artmış, 2009 yılında yine kambiyo zararı olarak %158,45 azalarak artmış, 2010'da ise yine kambiyo zararı olarak %12,84'e düşmüş ve 2011'de kambiyo kârı olarak %68,46 artmıştır.

Dönem net kârı/zararı hesabı için 2007 yılı baz alındığında; 2008'de dönem net zararı olarak %327,02 oranında artmış, 2009'da dönem net kârı olarak %153,96 artmış, 2010'da dönem net kârı olarak %482,57 artmış ve son olarak 2011'de dönem net kârı olarak %769,75 artarak gerçekleşmiştir.

3.5. ORAN ANALİZİ

Varlık yönetim şirketlerinin bilanço yapısı klasik bilançolarda çok farklı olduğu gibi birçok hesap kalemi de yer almamaktadır. Bu nedenle oran analizi yaparken klasik oran analizleri yerine Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumu'nun kendi finansal raporlarında kullandığı oranlar kullanılmıştır.

Tablo 45: Konsolide Bilanço ve Gelir Tablosunun Oran Analizi

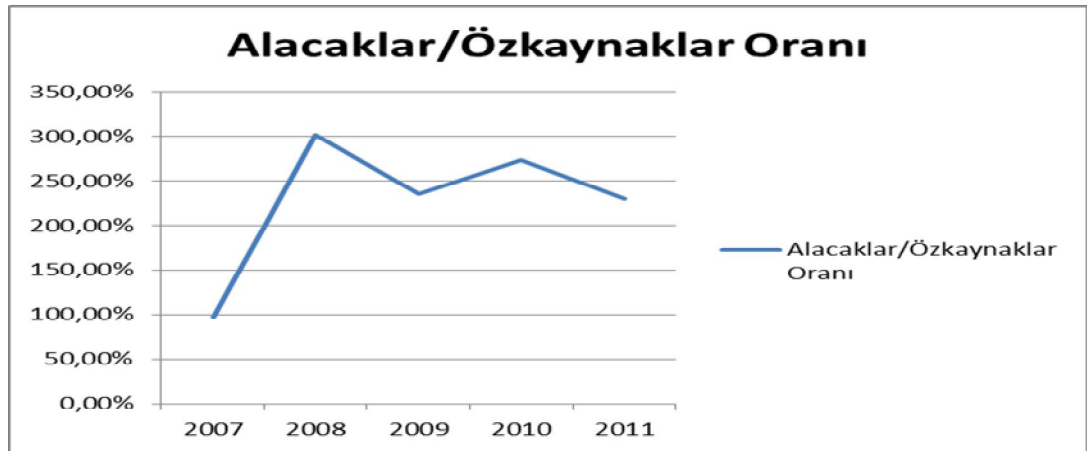
	2007	2008	2009	2010	2011
Alacaklar/Özkaynaklar Oranı	97,26%	301,43%	235,59%	273,63%	229,97%
Vergi Sonrası Kâr/Özkaynaklar	-20,37%	-16,43%	18,20%	36,32%	36,84%
Vergi Sonrası Kâr/Aktifler	-6,15%	-3,71%	6,41%	10,53%	12,41%
Karşılık Oranı	3660,00%	250,00%	4840,00%	3920,00%	1680,00%
YP Varlıklar/Aktifler	55,13%	25,89%	9,91%	10,94%	9,66%
YP Yükümlülükler/Pasifler	63,52%	75,71%	15,93%	27,59%	22,71%
Bilanço İçi YP Net Pozisyon/Özkaynaklar	-27,76%	-220,81%	-17,11%	-57,40%	-38,74%

Kaynak: <http://www.bddk.org.tr/bdr/bdr.asp/10.04.2012>

3.5.1. Alacaklar/Özkaynaklar Oranı

2007 yılında alacakların özkaynaklara oranı %97,26 iken, 2008'de bu oran %301,48'e yükselmiş, 2009'da %235,59'e düşmüş, 2010'da ise %273,63'e yükselmiş ve 2011'de %229,97'ye düşmüştür.

Tablo 46: Alacaklar/ Özkaynaklar

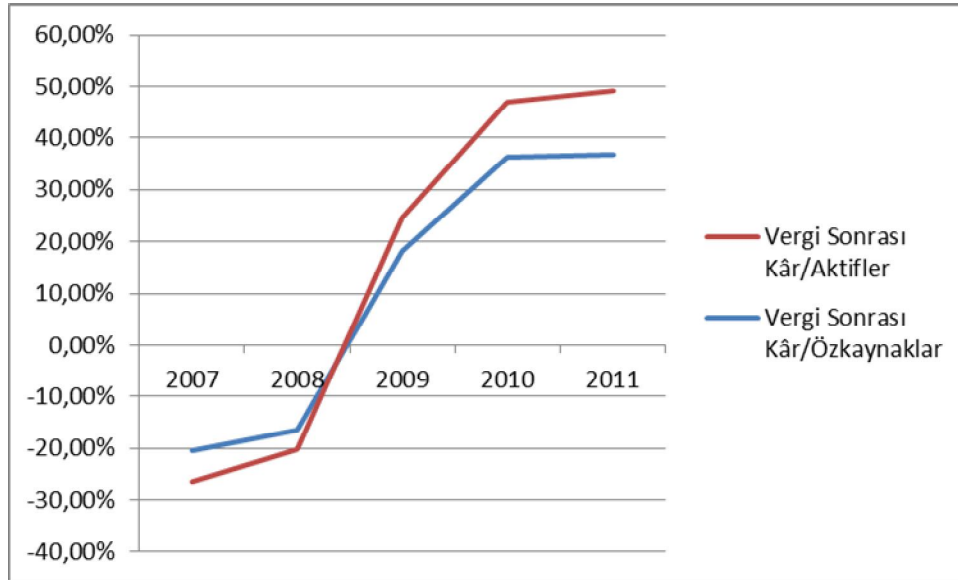
Kaynak: <http://www.bddk.org.tr/bdr/bdr.asp/10.04.2012>

Bu dalgalanmanın nedenleri şirket sayısının artması ve şirketlerin devraldıkları alacakların artmasıdır. Varlık yönetim şirketleri alacakları devralarak faaliyetlerini gerçekleştirmektedir. Dolayısıyla 2008'den itibaren oranın 1'in üstüne çıkması şirketlerin piyasa tarafından tanındığını gösterir. Oranın büyümesi şirketlerin daha çok alacak devraldıklarını gösterir.

3.5.2. Vergi Sonrası Kâr/Aktifler ve Vergi Sonrası Kâr / Özkaynaklar Oranı

2007 yılında vergi sonrası zararın aktiflere oranı %6,15 iken, 2008'de bu oran %3,71'e yükselmiş, 2009'da vergi sonrası kârın aktiflere oranı %6,41'e yükselmiş, 2010'da ise %10,53'e yükselmiş ve 2011'de %12,41'e yükselmiştir. Bu oran ile şirketlerin varlık devir alımı ve satışından oluşan faaliyetlerinin toplam varlıklarına olan oranı ölçülmüştür. Yani kârın veya zararın varlıklarından kaynaklanma derecesi ölçülmüştür. İlk iki sene zarar eden varlık yönetim şirketleri sektörü kâra geçtikten sonra süratle bu oran artmıştır. Bu durumu yine şirketlerin piyasa tarafından kabul görmesi olarak da yorumlayabiliriz.

Tablo 47: Vergi Sonrası Kâr /Aktifler ve Vergi Sonrası Kâr / Özkaynaklar

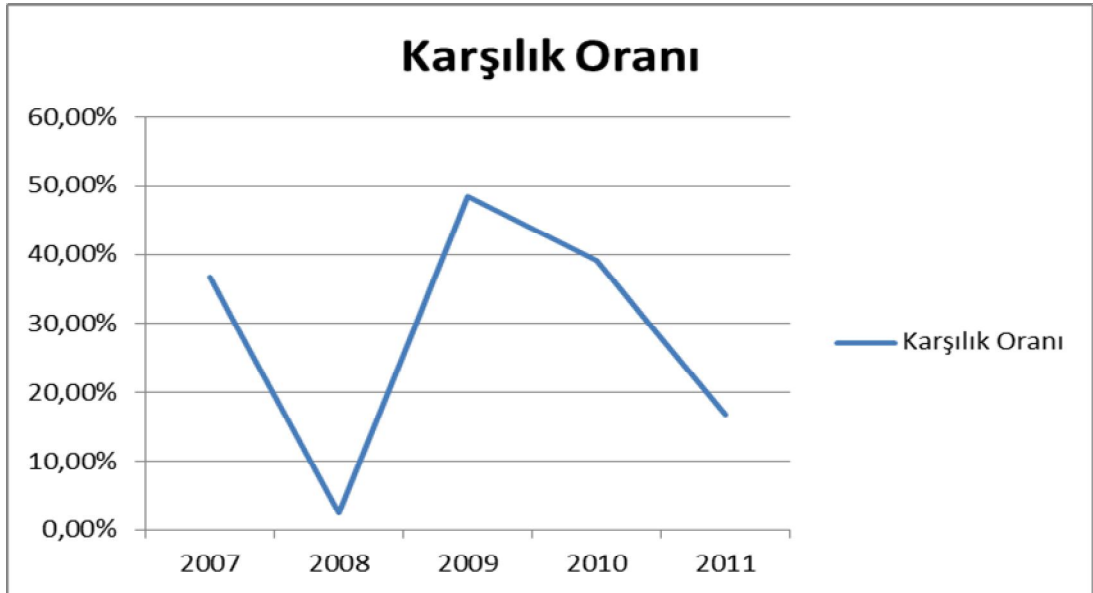
Kaynak: <http://www.bddk.org.tr/bdr/bdr.asp/10.04.2012>

2007 yılında vergi sonrası zararın özkaynaklara oranı %20,37 iken, 2008’de bu oran %16,43’e yükselmiş, 2009’da vergi sonrası kârın özkaynaklar oranı %18,2’ye yükselmiş, 2010’da ise %36,32’ye yükselmiş ve 2011’de %36,84’e yükselmiştir. Bu oranla da kârın ya da zararın özkaynaklardan oluşma derecesi ölçülmeye çalışılmıştır. Kâra geçildikten sonra oran süratle artmıştır. 2011’deki artış oranının 2010’dan çok az farkla olmasının nedeni şirket sayısının artması nedeniyle özkaynakların artmasıdır.

3.5.3. Karşılık Oranı

2007 yılında karşılık oranı %36,6 iken, 2008’de bu oran %2,5’e düşmüş, 2009’da %48,4’e yükselmiş, 2010’da ise %39,2’ye düşmüş ve 2011’de %16,8’e düşmüştür. Karşılık oranı varlık yönetim şirketlerinin tahsilini riskli gördükleri alacaklarına karşılık ayırdıkları karşılıkların tahsilini riskli gördükleri alacaklarına oranıdır. 2008 ve 2009 yıllarındaki dalgalanmalar Global Krizin bir etkisi olarak karşımıza çıkmaktadır.

Tablo 48: Karşılık Oranı

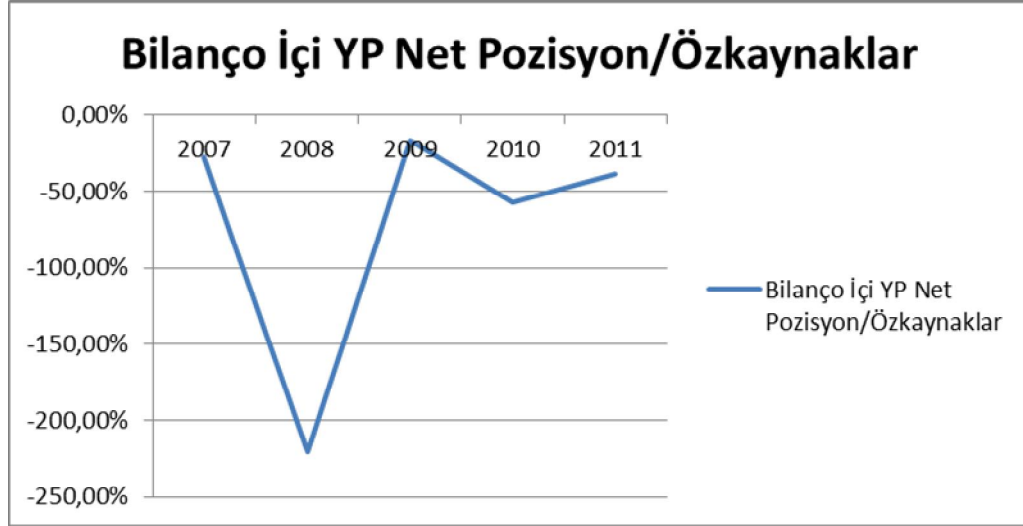

Kaynak: <http://www.bddk.org.tr/bdr/bdr.asp/10.04.2012>

3.5.4. Bilanço İçi YP Net Pozisyon/Özkaynaklar Oranı

2007 yılında bilanço içi yabancı para net pozisyonunun özkaynaklara oranı %27,76 iken, 2008’de bu oran %220,81’e düşmüş, 2009’da %17,11’e yükselmiş, 2010’da ise %57,4’a düşmüş ve 2011’de %38,74’e düşmüştür. Bilanço içi yabancı para net pozisyonu aktif içindikilerden pasif içindikilerin farkı alınarak bulunmaktadır. Varlık yönetim şirketleri için bu oranın negatif olmasının en önemli sebebi yabancı para cinsinden alacakları ellerinden çıkaramamalarıdır. Diğer yandan nakit değerleri de oldukça düşüktür.

Tablo 49: Bilanço İçi YP Net Pozisyon/Özkaynaklar

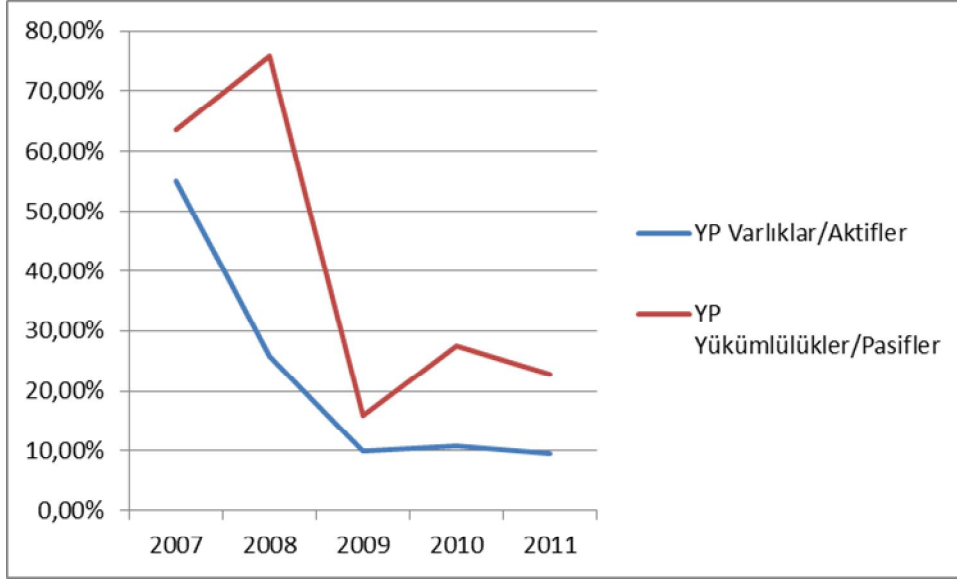

Kaynak: <http://www.bddk.org.tr/bdr/bdr.asp/10.04.2012>

3.5.5. YP Varlıklar/Aktifler ve YP Yükümlülükler/Pasifler Oranı

2007 yılında bilanço içi yabancı para cinsinden varlıkların aktiflere oranı %55,13 iken, 2008’de bu oran %25,89’a düşmüş, 2009’da %9,91’e düşmüş, 2010’da ise %10,94’e yükselmiş ve 2011’de %9,66’ya düşmüştür. Başlangıçta şirket sayısı az iken yabancı para cinsinden varlıklar toplam aktifler içinde önemli bir paya sahipken şirket sayısının artması ile bu oran düşmüştür.

Tablo 50: YP Varlıklar/Aktifler ve YP Yüklümlükler/Pasifler

2007 yılında bilanço içi yabancı para cinsinden yükümlülüklerin pasiflere oranı %63,52 iken, 2008’de bu oran %75,71’e çıkmış, 2009’da %15,93’e düşmüş, 2010’da ise %27,59’a yükselmiş ve 2011’de %22,71’e düşmüştür. Yine şirket sayısının arttığı yıllarda bu oran düşüş eğiliminde olmuştur.

SONUÇ VE ÖNERİLER

Sektörde faaliyet gösteren şirket yöneticileri ile yapılan yüzyüze görüşmeler neticesinde elde edilen bilgiler ve üçüncü bölümde yapılan finansal analiz sonuçları birarada değerlendirilerek aşağıdaki sonuçlara ulaşılmıştır:

Faaliyete geçmelerinden bu tarafa altı yıl gibi çok kısa bir süre geçmiş olmasına rağmen “Varlık Yönetim Şirketleri”nin ekonomiye olan faydalarını; devraldıkları tahsili gecikmiş alacakları, çeşitli idari ve hukuki yöntemleri kullanarak hızlı bir şekilde tahsil etmek, sorunlu borç sahibi gerçek ve tüzel kişilerin borç yükünü ortadan kaldırmak, bu kişi ve kurumları tekrar ekonomiye kazandırmak ve diğer finansal kurumların mali bünyelerinin güçlendirilmesine katkıda bulunmak olarak özetlemek mümkündür.

Genel olarak gazete ve forumlarda varlık yönetim şirketlerinin birer icra kurumu gibi çalıştığından şikayetçi oldukları görülmektedir. “Varlık Yönetim Şirketleri”nin belirli bir iskonto oranı olmaksızın bankalardan devraldıkları alacakları yine belirli bir iskonto oranı olmadan vatandaştan tahsil etmeleri hem olumlu hem de olumsuz durumlar ortaya çıkarmaktadır. Vatandaş bankaya olan borcunun tamamı yerine bir kısmını ödeyeceği için avantajlı gibi görünse de tahsil süresinin kısalığı ile de dezavantajlı duruma düşmektedir.

Varlık yönetim şirketlerinin konsolide mali tabloları analiz edildiğinde, en önemli gelir kaleminin faiz gelirleri olduğu görülmektedir. Bununda önemli bir kısmı kredilerden alınan faizler oluşturmaktadır. Yani bankalar gibi kredi vererek bir nevi banka hizmeti de sunmaktadırlar. Ticari karlarının bir kısmını kambiyo zararı olarak kaybettikleri görülmektedir. Kambiyo piyasasında genellikle zarar etmelerinin en büyük nedeni yabancı para cinsinden işlem yapamamalarıdır. Ayrıca yapılan analizler neticesinde ilk iki yıl zarar sonraki üç yıl ise kâr elde ettikleri görülmektedir. 2011 yılı sonu verilerine göre varlık yönetim şirketleri sektörünün aktif büyüklüğünün 921.094.000 TL’ye; dönem net kârının ise 114.314.000 TL’ye ulaştığı görülmektedir.

Sektörün gelişmesi için sunulabilecek önerileri ise şöyle sıralayabiliriz.

Vergi, resim ve harç istisnalarının süresiz hale getirilmesi gerekmektedir. Daha önce de bahsettiğimiz gibi varlık yönetim şirketlerinin yaptıkları işlemler ve bu işlemlerle ilgili kağıtlar, varlık yönetim şirketlerinin kuruldukları takvim yılı ve takip eden beş yıl boyunca belirli vergi, resim, kesinti ve harçlardan istisna tutulmuştur. Bu istisnanın sınırlı bir süre için verilmiş olması noterlikler, icra daireleri, tapu daireleri, mahkemeler ve diğer resmi kurum ve kuruluşlarda farklı uygulamalara sebep olmakta, zaman zaman konu yargıya intikal etmekte ve sorunlu alacakların çözümlenme süresini uzatmaktadır. Söz konusu istisnanın, bir yasal değişiklik ile bankalar ve diğer mali kurumlar için düzenlenmiş uygulamalara paralel ve süresiz hale getirilmesi, hem uygulamada yeknesaklık sağlayacak hem de sorunlu alacakların çözümlenme sürelerini azaltacaktır. Bu kapsamda, özel kanunlarda yer alan hükümlerin genel kanun hükümlerinin önüne geçtiği hususu gözönünde bulundurularak, Bankacılık Kanunu başta olmak üzere, vergi istisnalarını düzenleyen maddelerin gözden geçirilmesi ve varlık yönetim şirketleri ile ilgili mevzuatta özel düzenleme yapılması yerinde olacaktır.

Faaliyet alanındaki sınırlamaların kaldırılması gerekmektedir. İlgili mevzuatta tanımlandığı şekli ile varlık yönetim şirketleri, sadece Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonu, Türkiye’de kurulu bankalar ve diğer mali kurumların alacakları ve diğer varlıklarının satın alınması, tahsili, yeniden yapılandırılması ve satılması alanında faaliyet gösterebilmektedir. Varlık yönetim şirketlerinin faaliyet alanının, reel sektörde faaliyet gösteren Türkiye’de mukim tüzel kişiliklerin müşterilerine fatura karşılığı yaptıkları mal ve hizmet satışından kaynaklanan ve ‘Tahsili Gecikmiş’ alacaklarını da kapsayacak şekilde genişletilmesi, reel sektördeki sorunlu alacak/borç ilişkilerinin çözümlenmesi ile hem alacaklı hem de borçlu kişi, kurum ve kuruluşların hızla tekrar ekonomiye kazandırılmasını sağlayacaktır. Burada amaç, hiç bir şekilde Faktoring şirketlerinin faaliyet alanına girmek değil, tam aksine, onların genel hizmet alanı dışında kalan ‘tahsili gecikmiş’ veya ‘vadesi geçmiş’ olarak sınırlandırılacak alacakların varlık yönetim şirketlerinin uzmanlığı ile çözüme kavuşturulmasıdır. Aynı şekilde, kamu kurum ve kuruluşları, belediyeler ve bunların iştirakleri ve ortaklıkların da zaman içerisinde ‘Tahsili Gecikmiş Alacak’ sorunları

oluşabilmekte ve meri mevzuat çerçevesinde uzun süre çözümsüz kalmaktadır. Bu alacaklar da, varlık yönetim şirketlerinin gelişmiş altyapısı ve uzmanlığı ile kısa sürede çözümlenebilir. Bu kategorideki alacakların da, varlık yönetim şirketlerinin faaliyet alanı içerisinde tanımlanması durumunda, ekonominin tamamında oluşan borç/alacak sorunları çözümlenerek, alacaklı kurumların donmuş alacaklarının likit hale gelmesi ve borçlu kurum ve kişilerin tekrar ekonomiye kazandırılması mümkün olacaktır.

Bunun yanında, standart muhasebe uygulamaları yapılması sektörün gelişimi için son derece önemlidir. Varlık yönetim şirketlerinin kuruluş ve faaliyet esasları düzenlenmiş olmakla beraber, muhasebe sistemi ve uygulama esaslarında belirsizlikler bulunmaktadır. Bu belirsizlikler sektörde farklı uygulamalara yol açmaktadır. Bunun en önemli örneği bankalar için düzenlenmiş olan özel ve genel karşılıklar konusunda varlık yönetim şirketleri için bir düzenlemenin olmamasıdır. Muhasebe uygulama ve esaslarında, bankalar ve diğer mali kurumlarda olduğu gibi, belirsizliklerin giderilmesi, sektörde standart bir yapı kurulmasını sağlarken, Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumu ve vergi daireleri tarafından yapılan denetimlerin daha etkin ve hızlı gerçekleşmesini sağlayacaktır.

Son bir öneri olarak; varlık yönetim şirketlerinin, Bankacılık Kanunu'nun 143 üncü maddesinde ve bu Kanuna dayanılarak çıkarılan ilgili Yönetmeliğin 11inci maddesinde belirtilen konularda faaliyet göstermeleri nedeniyle, Bankacılık Kanunu'nda, bankalar için getirilmiş olan sermaye yeterliliği, karşılıklar ve gayrimenkuller ile ilgili düzenlemelerin, varlık yönetim şirketleri için de yapılması gerekli görülmektedir.

Sonuç olarak varlık yönetim şirketleri bankacılık dışı sektör içinde dahi henüz %2 gibi küçük bir paya sahip olsa da zamanla büyüyerek sahip olduğu bu payı büyüteceğini öngörülebilir. Eğer önündeki engeller kaldırılırsa bu büyümenin daha da süratli gerçekleşebileceğini söyleyebiliriz.

KAYNAKÇA

AKGÜÇ, Öztin. *Türk Bankacılık Sisteminin Yapısı, Sorunları ve Bazı Öneriler*, İstanbul: Türkiye Sosyal ve Ekonomik Araştırmalar Vakfı, 1991.

ARDIYOK, Şahin. “TMSF’nin Rolü: Türkiye’de Varlık Yönetim Kuruluşlarının Hukuki ve İktisadi Analizi”, Legal Hukuk Dergisi, Sayı:33, Eylül 2005, s.53-7.

ARSLAN, Erdal. “Türkiye İçin Bir Varlık Yönetim Şirketi Modeli”, BDDK toplantıları 2002.

ATAMAN, Ümit. *Genel Muhasebe Cilt 1*, İstanbul: Türkmen Kitabevi, Yayın No:65, 2003.

BABUŞÇU, Şenol. *Bankacılıkta Risk Derecelendirmesi ve Türk Bankacılık Sektörüne Uygulanması*, Ankara: SPK Yayın No:94, 1997.

BERBEROĞLU, Binnur. “Mevduat Sigortası- Türkiye Uygulaması”, Finans Kulüp, Kasım 2004.

BERK, Mesutoğlu. *Sorunlu aktiflerin varlık yönetim şirketlerince tasfiyesi ülke örnekleri*, BDDK çalışma raporları, Mart 2001.

BİÇİM, Emre. *Varlık Yönetim Şirketleri ve Muhasebesi*, Yüksek lisans tezi, İstanbul, 2010.

BODUR, Volkan ve Çağlayan, Bodur. *Kredi Risk Yönetimi ve Kredilendirme Teknikleri*, İstanbul: TBB Yayınları, Haziran 1999.

ÇOLAK, Ömer Faruk ve Aslan, Yiğidim. *Türk Bankacılık Sektöründe Kriz*, Ankara: Nobel Yayın Dağıtım, Ekim 2001.

DZİOBEK, Claudia. *Market-Based Policy Instruments for Systemic Bank Restructuring*, IMF Working Paper, WP/98/113, August 1998, s.9

EĞİLMEZ, Mahfi ve Ercan, Kumcu. *Krizleri Nasıl Çıkardık*, İstanbul: Creative Yayıncılık, 11. Baskı, 2001.

ERDOĞAN, Niyazi. *Dünyada ve Türkiye’de Finansal Krizler Türk Bankacılık Sektöründe Yeniden Yapılandırma Uygulamaları Kamu Bankaları Deneyimi*, Yaklaşım Yayınları, Haziran 2002.

ERDÖNMEZ, Pelin Ataman. “Türkiye’de 2001 Yılındaki Mali Kriz Sonrasında Kurumsal Sektörde Yeniden Yapılandırma”, TBB Bankacılar Dergisi, Sayı:47, 2003. s.38-55.

ERDÖNMEZ, Pelin Ataman. “Finansal Yeniden Yapılandırma Programı”, TBB Bankacılar Dergisi, Sayı:41, 2002. s.9-20.

GEDİZ, Burcu. “*Türk Bankacılık Sektörünün Yeniden Yapılandırılması ve Çözüm Önerileri*”, Celal Bayar Üniversitesi, İ .İ.B.F. Yönetim ve Ekonomi Dergisi, Cilt.9, Sayı: 1-2, 2002, s.53-73.

GÖKÇEN, Gürbüz. *Genel Muhasebe İlkeleri ve Tekdüzen Hesap Planı Uygulamaları*, Beta Basım Yayım Dağıtım, Ekim 2007.

İLSEVEN, Nebil. “*Varlık Yönetim Şirketleri ve Türkiye Finans Sektörü*”, BDDK Bankacılık Sektörünün Yeniden Yapılandırılması Programı, İstanbul, 26.07.2002

KABATAŞ , Yaşar ve İclal, Atilla. *Bankaların Sorunlu Varlıklarının Yönetiminde Varlık Yönetim Şirketleri ve Faaliyetlerinin Muhasebeleştirilmesi*, Yaklaşım Yayınları, Sayı:199, Temmuz 2009.

KARACAN, Ali İhsan. *Bankacılık ve Kriz*, İstanbul: Finans Dünyası Yayınları, 1996.

KARLUK, Rıdvan. *Türkiye Ekonomisinde Yapısal Dönüşüm Cumhuriyetin İlanından Günümüze*, İstanbul: Beta Yayınları, 2005.

KAVCIOĞ LU, Şahap. *Ticari Bankalarda Sorunlu Kredilerin Yönetimi, Çözümü ve Takibi İçin Bir Uygulama*, İstanbul: Türkmen Kitabevi, 2003.

KAYA, Yasemin Türker. *Türk Bankacılık Sektöründe Karlılığın Belirleyicileri*, BDDK Mali Sektör Politikaları Dairesi Çalışma Raporları, Ankara, Haziran 2002.

KÖLEMEZLİ , Murtaza. *Banka Kredileri*, İzmir, 1982.

OY, Osman. *Varlık Yönetim Şirketleri*, Beta Yayıncılık, 2009 .

ÖZTRAK, Şenay. *Bankaların ve Özel Finans Kurumlarının İflası*, BDDK, Ankara, 2003.

ÖZTRAK, Şenay. “*Türkiye'nin Sorunlu Varlıklarla (Kredi ve Teminatlar) İlgili Çözümlerinin Hukuki Boyutu*”, BDDK Bankacılık Sektörünün Yeniden Yapılandırılması Programı, İstanbul, 2002.

PAZARBAŞIOĞ LU, Ceyla. “*Türk Bankacılık Sektöründeki Son Gelişmeler: BDDK'nın Rolü*”, Pamukkale Üniversitesi Ekonomi Yaz Seminerleri, Ağustos 2002.

SAYGILI, Şeref. *Yeni Büyüme Stratejisi ve Finans Sektörü*, BDDK, Mali Sektör Politikaları Dairesi Çalışma Raporları, Eylül 2003.

SELİMLER, Hüseyin. *Türk Bankacılık Sektöründe Sorunlu Kredilerin Varlık Yönetim Şirketlerince Tasfiyesi, Seçilmiş Ülkeler Ve Türkiye Uygulaması*, Doktora Tezi, İstanbul, 2006.

TURAN, Salih. *Vergi Teorisi ve Politikası*, İstanbul: Filiz Kitabevi, 1993.

TÜRKAN, Ercan ve Diğerleri, *Türk Bankacılık Sektöründe Aracılık Maliyetlerinin Azaltılması*, BDDK MSPD Çalışma Raporları, 2003.

ÜNAY, Vecdi. *Bankalarca İç Ticaretin ve Sanayinin Finanse Edilmesi*, İstanbul: Ekonomik ve Sosyal Yayınlar A.Ş. Yayın No:5, 1985.

YALKIN, Yüksel Koç. *Genel Muhasebe İlkeler, Uygulamalar, Tekdüzen Muhasebe Sistemi*, Ankara: Turhan Kitabevi, 2001.

YILDIRIM, Oğuz. “*Türk Bankacılık Sektöründe Yeniden Yapılandırma ve Düzenlemelerin Türkiye Ekonomisine Etkileri*”, Finans-Politik ve Ekonomik Yorumlar Dergisi, Sayı 480, Mart 2004.

BDDK, Bankacılık Sektörü Yeniden Yapılandırma Programı Gelişme Raporu VII, Ekim 2003.

BDDK, Yıllık Rapor 2003, İstanbul, Mayıs 2004.

BDDK, Finansal Piyasalar Raporu, Haziran 2009.

BDDK, Finansal Piyasalar Raporu Mart 2012.

BDDK, Krizden İstikrara Türkiye Tecrübesi, BDDK Çalışma Raporları, Nisan 2009 VII, Ekim 2003.

5520 sayılı Kurumlar Vergisi Kanunu, 21 Haziran 2006 tarih ve 26205 sayılı Resmi Gazete.

İMKB Dergisi, Sayı:10, Nisan-Mayıs-Haziran 1999, s.17-33.

Maddi Duran Varlıkların Muhasebeleştirilmesi Standardı, 31.12.2005 tarihli ve 26040 sayılı Resmi Gazete.

Finansal Araçlar: Muhasebeleştirme ve Ölçmeye İlişkin Türkiye Muhasebe Standardı (TMS 39) Hakkında Tebliğ Sıra No: 41.

TMSF, 2008 Yılı Faaliyet Raporu.

BDDK, Varlık Yönetim Şirketlerinin Kuruluş ve Faaliyet Esasları Hakkında Yönetmelik, 1 Kasım 2006 tarih ve 26333 sayılı Resmi Gazete.

<http://ebulten.bddk.org.tr/haftalikbulten/BultenYeni.aspx>

<http://ebulten.bddk.org.tr/haritalama/harita.aspx/17.04.2012>

<http://www.bddk.org.tr/bdr/bdr.asp/10.04.2012>

ÖZGEÇMİŞ

KİŞİSEL BİLGİLER

Adı Soyadı	Yusuf GÖR
Doğum Yeri	Elazığ
Doğum Tarihi	17.06.1984

LİSANS EĞİTİM BİLGİLERİ

Üniversite	Yıldız Teknik Üniversitesi
Fakülte	İktisadi ve İdari Bilimler
Bölüm	İşletme

YABANCI DİL BİLGİSİ

İngilizce	KPDS (55) ÜDS (...) TOEFL (...) EILTS (...)
...	

İŞ DENEYİMİ

Çalıştığı Kurum	Çankırı Karatekin Üniversitesi
Görevi/Pozisyonu	Araştırma Görevlisi
Tecrübe Süresi	3 yıl

KATILDIĞI

Kurslar	
Projeler	Kırmızı Tebeşir

İLETİŞİM

Adres	Çankırı Karatekin Üniversitesi İ.İ.B.F
E-mail	yusufgor23@gmail.com